

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
(ΕΕΔΑ)

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2020

ΕΤ ΕΘΝΙΚΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Αθήνα, 2023

ΕΕΔΑ: ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2020

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2020

ΕΤ
ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΑΘΗΝΑ 2023

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2020

Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)
Νεοφύτου Βάμβα 6, 10674 Αθήνα
Τηλ. 210-7233221-2, Φαξ. 210-7233217
E-mail: info@nchr.gr, Webpage: www.nchr.gr
Facebook: Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου - ΕΕΔΑ
Twitter: [@humanrights_gr](https://twitter.com/humanrights_gr)

Στην προετοιμασία της Ετήσιας Έκθεσης 2020 συνέβαλε το σύνολο του προσωπικού, ειδικού επιστημονικού και διοικητικού, της ΕΕΔΑ.

Γενική επιμέλεια έκδοσης: Ρωξάνη Φράγκου, Επιστημονική Συνεργάτιδα της ΕΕΔΑ
Σχεδιασμός εντύπου - σελιδοποίηση: ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Εκτύπωση - βιβλιοδεσία: ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Εργασία: 173/2021

Η Ετήσια Έκθεση 2020 της ΕΕΔΑ τυπώθηκε τον Ιούλιο 2023 στο Εθνικό Τυπογραφείο σε 50 αντίτυπα και είναι διαθέσιμη και στον ιστότοπό της: www.nchr.gr.

ISSN: 2241-259X

Η παρούσα έκδοση απαγορεύεται να διατεθεί σε ιδιώτες προς πώληση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 3469/2006.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΕΔΑ	9
ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ	14
Κείμενα	15
Εκπαιδευτικά σεμινάρια	16
ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΕΔΑ	17
Σύνθεση της έβδομης θητείας (2019-2022).....	19
Προεδρείο	19
Τμήματα	20
Οι γυναίκες στην ΕΕΔΑ.....	21
Σύνθεση Ολομέλειας	22
Στελέχωση	25
Ειδικό Επιστημονικό προσωπικό	25
Διοικητικό προσωπικό	26
Ασκούμενοι.....	26
ΕΕΔΑ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΕΘΑΔ)	27
ΕΕΔΑ, ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας.....	29
ΕΕΔΑ, Εθνικός Θεσμός για την προώθηση και προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΘΑΔ).....	29
ΕΕΔΑ, η βασική ιδέα που ενέπνευσε τη δημιουργία της.....	31
ΕΕΔΑ, η κύρια αποστολή της	31
ΕΕΔΑ, Ανεξαρτησία και πλουραλισμός.....	31
Συμμετοχή προσώπων οριζόμενων από την ΕΕΔΑ σε συλλογικά όργανα της διοίκησης	32
ΕΕΔΑ, ομόλογοι ΕΘΑΔ και διεθνής δράση.....	35
Η ΕΕΔΑ μεταφράζει τις Αρχές των Παρισίων	36
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	41
Οι μεγάλες θεματικές της ΕΕΔΑ το 2020	43
Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου τον καιρό της πανδημίας.....	44
Πρόσφυγες και Μετανάστες	48
Προστασία Παιδικής Ηλικίας	56

Άτομα με Αναπηρίες	59
Πρόληψη βασανιστηρίων	60
Ιθαγένεια	62
Γυναίκες	63
Αντιμετώπιση του Ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας	64
Εργασιακό trafficking.....	66
Αστυνομική Βία	68
Συνθήκες Κράτησης και Εκπαίδευση στη Φυλακή	69
Πολιτιστική κληρονομιά	70
Αντιρρησίες Συνείδησης	71
Χτίζοντας γέφυρες μεταξύ του Κράτους και της Κοινωνίας των Πολιτών: η ΕΕΔΑ ως bridge builder	74
Η ΕΕΔΑ ως συνομιλήτρια των εθνικών Αρχών	74
Η ΕΕΔΑ ως συνομιλήτρια της Κοινωνίας των Πολιτών	81
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	91
Συμβολή στα Όργανα του ΟΗΕ.....	94
Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRC).....	95
Επιτροπή για τις Αναγκαστικές Εξαφανίσεις (CED)	95
Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (UN General Assembly)	96
Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (HRC)	97
Ομάδα Εργασίας για την Αυθαίρετη Κράτηση (UNWG on Arbitrary Detention)	97
Επιτροπή της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων Κατά των Γυναικών (CEDAW)	98
Συμβολή στα Όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης	98
Επιτροπή Υπουργών	99
Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ECSR).....	99
Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)	99
Ανταπόκριση σε αιτήματα παροχής στοιχείων και ερωτηματολόγια	101
Δραστηριότητες και Συνεργασία με Ομόλογες Επιτροπές και Δίκτυα των ΕΘΑΔ	101
Δραστηριότητες και Συνεργασία με την Παγκόσμια Συμμαχία Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (GANHRI)	102
Δραστηριότητες και Συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ENNHRI)	103
ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	105
Ευαισθητοποίηση της Κοινής Γνώμης	107
Δράσεις / Πρωτοβουλίες προώθησης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	108

Συμμετοχή σε ημερίδες και άλλες εκδηλώσεις με θέμα την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.....	110
Δελτία Τύπου	114
Συνεντεύξεις	114
Εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου	114
Ετήσιος Κύκλος (Ανοικτών) Σεμιναρίων με θέμα «Εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου» (Β΄ Κύκλος, Οκτώβριος 2019 - Φεβρουάριος 2020).....	116
Εκπαίδευση σε επαγγελματίες	118
Εκπαίδευση σε σχολεία	118
Εκπαίδευση σε Φοιτητές ΑΕΙ.....	118
Ενθάρρυνση για επικύρωση διεθνών κειμένων για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου .	119
Συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) για την απόδοση στα Ελληνικά των θεματικών δελτίων νομολογίας	120
Έρευνα στα Δικαιώματα του Ανθρώπου	121
ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΕΔΑ	123
Σε Εθνικό Επίπεδο	125
Παρακολούθηση και επίδραση των συστάσεων της ΕΕΔΑ στο νομοθετικό έργο.....	125
Σε Διεθνές και Ευρωπαϊκό Επίπεδο	132
Αναφορά στο έργο της ΕΕΔΑ από όργανα του ΟΗΕ	132
NATIONAL COMMISSION FOR HUMAN RIGHTS	132
INTRODUCTION	134
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΕΔΑ	141
Χρηματοδότηση.....	142
Κατανομή των Πόρων	142
Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕΔΑ	143
Νόμος της ΕΕΔΑ	145
Κανονισμός της ΕΕΔΑ	153

Μαρία Γαβουνέλη
Πρόεδρος
της Εθνικής Επιτροπής
για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΕΔΑ ΜΑΡΙΑΣ ΓΑΒΟΥΝΕΛΗ

Το 2020 υπήρξε μια δύσκολη χρονιά για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου σε ολόκληρο τον κόσμο. Η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπισή της προκάλεσαν μια πρωτόγνωρη υγειονομική, οικονομική, κοινωνική και ανθρωπιστική κρίση σε παγκόσμιο επίπεδο, επιδεινώνοντας τις ήδη υπάρχουσες συστημικές ανισότητες, τις διακρίσεις και την περιθωριοποίηση και πλήττοντας δυσανάλογα τις πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Ενόψει της άνευ προηγουμένου αυτής κρίσης, η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), ο Εθνικός Θεσμός για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Ελλάδα, σε όλη τη διάρκεια της πανδημίας, συνεδρίαζε - και συνεχίζει να συνεδριάζει - διαδικτυακά με μεγάλη συχνότητα, με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων φορέων, ώστε να αντιμετωπίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις νέες προκλήσεις, να αξιολογήσει τον αντίκτυπο των περιοριστικών μέτρων πολιτικής στα δικαιώματα του ανθρώπου και τις δημοκρατικές αξίες, να παρέχει στην ελληνική Κυβέρνηση τις κατάλληλες συμβουλές σχετικά με την προστασία του πυρήνα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και παράλληλα να ενημερώνει την κοινή γνώμη για τα δικαιώματά της και τους σχετικούς κινδύνους παραβίασής τους εξαιτίας της πανδημίας. Προς το σκοπό μάλιστα αυτό, το Μάιο του 2020, δημοσίευσε σχετική Έκθεση για την ανάγκη προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη λήψη των μέτρων αντιμετώπισης του COVID-19, η οποία συνοδεύεται από συστάσεις προς την Πολιτεία, με έμφαση ιδίως στις επιπτώσεις των περιοριστικών μέτρων που λαμβάνει η Κυβέρνηση για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού στα δικαιώματα των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων, των ασυνόδευτων ανηλίκων, των Ρομά, των γυναικών και των παιδιών-θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, των κρατούμενων και των ατόμων με αναπηρία.

Ξεκινώντας από την παραδοχή ότι τα δικαιώματα του ανθρώπου θέτουν τον άνθρωπο στο επίκεντρο, η ΕΕΔΑ επισήμανε εγκαίρως ότι η υιοθέτηση μιας όσο το δυνατόν περισσότερο φιλικής προς τα δικαιώματα του ανθρώπου προσέγγισης είναι δεδομένο ότι θα έχει καλύτερα αποτελέσματα στην αντιμετώπιση της πανδημίας. Μια αποτελεσματική απάντηση στην πανδημία δεν μπορεί παρά να βασίζεται στα δικαιώματα του ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ, με πλήρη επίγνωση του θεσμικού της ρόλου, ανέδειξε σειρά επιμέρους ζητημάτων κομβικής σημασίας από άποψης δικαιωμάτων του ανθρώπου στις παρούσες

συνθήκες. Γνώμονας υπήρξαν κυρίως η ευαλωτότητα των ομάδων πληθυσμού στις οποίες αναφέρονταν οι θέσεις της ΕΕΔΑ και η θεσμική σπουδαιότητα των ζητημάτων αυτών.

Ενδεικτικά και με χρονολογική σειρά μπορούν να αναφερθούν καταρχάς η Συνεισφορά της ΕΕΔΑ στην Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού με έμφαση στις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Χώρα μας ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης. Εκπληρώνοντας, μάλιστα, την αποστολή της ως ελεγκτικού μηχανισμού της συμμόρφωσης του Κράτους με τις διεθνείς του υποχρεώσεις και προκειμένου να υποβάλει μια ολοκληρωμένη Έκθεση, η ΕΕΔΑ, αφενός, ακολούθησε τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της αρμόδιας Επιτροπής του ΟΗΕ σχετικά με τη δομή και το περιεχόμενο των εναλλακτικών εκθέσεων, αφετέρου, πραγματοποίησε ακρόαση φορέων και προσώπων με στόχο την όσο το δυνατόν περισσότερο ολοκληρωμένη και ανεξάρτητη αξιολόγηση της προόδου που σημειώθηκε και των δυσκολιών που αντιμετωπίστηκαν κατά την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Η ΕΕΔΑ διατύπωσε δημόσια τη θέση της με αφορμή καταγγελίες περί ανατιολόγησης χρήσης βίας από την Ελληνική Αστυνομία και τις εξαγγελίες του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη περί χρήσης καμερών σε επιχειρήσεις της, υπενθυμίζοντας ότι η έννοια της δημόσιας ασφάλειας αποτελεί συνταγματικό στόχο και προαπαιτούμενο δημοκρατικής συνύπαρξης, υπογραμμίζοντας ότι η τήρηση της νομιμότητας συνιστά εγγύηση για τον έμπρακτο σεβασμό των δικαιωμάτων αυτών. Η ΕΕΔΑ έσπευσε, ταυτόχρονα, να επισημάνει ότι η κρατική εξουσία και ειδικότερα η Ελληνική Αστυνομία, ως εκ της θέσης ισχύος της, υπέχει μεγάλη ευθύνη για την οποία θα πρέπει να λογοδοτεί ειδικά, διασφαλίζοντας έτσι ότι το μονοπώλιο της νόμιμης βίας δεν υπερβαίνει ποτέ το απολύτως αναγκαίο μέτρο ενόψει των εκάστοτε περιστάσεων.

Επιπλέον, η ΕΕΔΑ εξέδωσε Δήλωση για την Επανεξέταση των πολιτικών ασύλου και μετανάστευσης και τη διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της ΕΕ, με την οποία κάλεσε την ελληνική Κυβέρνηση να τερματίσει άμεσα τον εγκλωβισμό των αιτούντων διεθνή προστασία στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και να άρει την απόφαση αναστολής καταγραφών αιτημάτων ασύλου και αυτόματης επιστροφής νεοεισερχομένων αλλοδαπών στα κράτη προέλευσης ή διέλευσης η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2020. Ταυτόχρονα, γνωμοδότησε με αφορμή το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου «Βελτίωση Μεταναστευτικής Νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80)». Ειδικότερα, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι η τροποποίηση του Ν 4636/2019, μόλις 4 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του (1.1.2020), δεν εξυπηρετούσε τον ίδιο το σκοπό που έθεσε ο νομοθέτης με την υιοθέτηση του Ν 4636/2019, δηλαδή την ενοποίηση κατακερματισμένων νομοθετικών διατάξεων που ρυθμίζουν τα περί διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα. Η ΕΕΔΑ τόνισε ότι η πρακτική στην Ελλάδα έχει καταδείξει ότι αλλεπάλληλες αλλαγές στην οργάνωση και λειτουργία διοικητικών υπηρεσιών οδηγούν αναπόφευκτα σε επιβάρυνση της Διοίκησης και περαιτέρω καθυστέρήσεις στις διαδικασίες που ο ίδιος ο νόμος επιθυμεί να επιταχύνει, σημειώνοντας με έμφαση ότι η προωθούμενη νομοθετική αλλαγή κινήθηκε ενόσω επείγοντα μέτρα αντιμετώπισης του Covid-19 είχαν ληφθεί στη χώρα μας, με αντί-

κτυπο στη λειτουργία των Υπηρεσιών, στην πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου και στους όρους υποδοχής και φιλοξενίας των αιτούντων διεθνή προστασία.

Εκδόθηκαν επίσης τρεις Δηλώσεις για την υπόθεση της μεταγωγής του Β. Δημάκη, στις οποίες η ΕΕΔΑ κάλεσε την ελληνική Πολιτεία να μεριμνήσει προκειμένου να αποκατασταθεί η πρόσβαση του Βασίλη Δημάκη στην πανεπιστημιακή εκπαιδευτική δραστηριότητα όσο το δυνατόν συντομότερα, δεδομένου ότι η ζωή του βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο. Ο Β. Δημάκης, φερόταν να είχε μεταταγεί σε άλλη φυλακή ως αποτέλεσμα διαμαρτυρίας για την μη αποσυμφόρηση των φυλακών κατά την διάρκεια της πανδημίας και χωρίς να έχει υποπέσει σε οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να συνεχίσει την παρακολούθηση των μαθημάτων του στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Η ΕΕΔΑ ωστόσο χρειάστηκε να επανέλθει δύο μάλιστα φορές – κάτι το οποίο αξιολογήθηκε ως εξαιρετικά δυσάρεστο, ανησυχητικό και πρωτόγνωρο στην ιστορία της – προκειμένου να υπενθυμίσει ότι η διασφάλισή του δικαιώματος στην εκπαίδευση αποτελεί εγγύηση που απορρέει από το Σύνταγμα και τις Διεθνείς Συμβάσεις τις οποίες έχει υπογράψει η Χώρα μας, αλλά και ένα ουσιαστικό μέτρο-προϋπόθεση επανένταξης των κρατούμενων στην κοινωνία μετά την έκτιση της ποινής τους.

Η ΕΕΔΑ εστίασε επίσης την προσοχή της στην εκτέλεση της απόφασης στην υπόθεση Chowdury κ. Ελλάδας του ΕΕΔΑ, υποβάλλοντας Παρατηρήσεις σχετικά με την αποτίμηση του επιπέδου συμμόρφωσης της ελληνικής Πολιτείας με τις Συστάσεις της ΕΕΔΑ αναφορικά με την απόφαση του ΕΔΔΑ Chowdury και λοιποί κ. Ελλάδας (Υπόθεση Μανωλάδας) προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, ενεργοποιώντας τον Κανόνα 9.2 του Κανονισμού λειτουργίας της Επιτροπής. Παραπέμποντας, καταρχάς, στο σύνολο των προηγούμενων Συστάσεων της, η ΕΕΔΑ εξέφρασε τη λύπη της για το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν έχει συμμορφωθεί ουσιαστικά με την απόφαση, διατυπώνοντας τη βαθιά ανησυχία της για το γεγονός ότι το κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της καταναγκαστικής εργασίας και την προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων δεν εφαρμόζεται στην πράξη. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ επανέφερε ουσιαστικά μία μία τις σχετικές Συστάσεις της, προβαίνοντας σε αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής κάθε μίας ξεχωριστά και επανέλαβε τη σημασία της απόφασης, κάνοντας έκκληση στην Επιτροπή Υπουργών για την κατά προτεραιότητα παρακολούθηση της εκτέλεσής της.

Η ΕΕΔΑ ασχολήθηκε επίσης με την προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, δημοσιεύοντας Δήλωση για την απόφαση μετατροπής της Αγίας Σοφίας σε τζαμί. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ απεύθυνε έκκληση σε κάθε εμπλεκόμενο να πράξει τα δέοντα, με νηφαλιότητα και σωφροσύνη, για να διαφυλαχθεί ο οικουμενικός και μνημειακός χαρακτήρας της Αγίας Σοφίας, απέχοντας από πράξεις ή παραλείψεις που τροφοδοτούν την ένταση και δυναμιτίζουν την αλληλοκατανόηση μεταξύ των θρησκειών και των πολιτισμών.

Η ΕΕΔΑ έστρεψε επίσης την προσοχή της στο ζήτημα της καταστροφής της Μόριας. Με Δήλωσή της για την πυρκαγιά στο ΚΥΤ της Μόριας, με την οποία η ζωή 12.767 απόρων τέθηκε σε διακινδύνευση, η ΕΕΔΑ εξέφρασε την έντονη ανησυχία της για τη διακινδύνευση των ενόμων αγαθών όλων των διαμενόντων στο νησί της Λέσβου, καλώντας ταυτόχρονα την Πολιτεία να λάβει άμεσα όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση αξιο-

πρεπούς καταλύματος, την κάλυψη των βασικών αναγκών και την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, στους χιλιάδες αιτούντες άσυλο που παρέμεναν εγκλωβισμένοι στη Λέσβο. Έχοντας επανειλημμένως τονίσει ότι η πολιτική εγκλωβισμού των αιτούντων διεθνή προστασία στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου είναι αδιέξοδη, αναδεικνύοντας παράλληλα την ανάγκη άμεσου τερματισμού του γεωγραφικού περιορισμού των αιτούντων διεθνή προστασία στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, η ΕΕΔΑ συντάχθηκε με την Επίτροπο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία υπογράμμισε ότι η Ελλάδα χρειάζεται συγκεκριμένες και έμπρακτες ενέργειες υποστήριξης από τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη, ενώ τόσο η Ελλάδα όσο και τα υπόλοιπα κράτη της ΕΕ πρέπει να επιδιωκώσουν τα δομικά προβλήματα μιας μεταναστευτικής πολιτικής που έχει προκαλέσει τόσο περιττό ανθρώπινο πόνο.

Μια άλλη θεματική που απασχόλησε ιδιαίτερα την ΕΕΔΑ το 2020, είναι προστασία των θυμάτων βασανιστηρίων. Η ΕΕΔΑ δημοσίευσε σχετική Έκθεση για την προστασία αιτούντων/αιτουσών άσυλο-θυμάτων βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, στην οποία, αφού έκανε μια πρώτη χαρτογράφηση των σημαντικότερων προβλημάτων αναφορικά με το ζήτημα της αναγνώρισης των θυμάτων βασανιστηρίων, προχώρησε σε συγκεκριμένες συστάσεις. Μάλιστα, για το σκοπό της αποτελεσματικότερης και ουσιαστικότερης αντιμετώπισης του θέματος, διοργάνωσε και σχετική ακρόαση φορέων και προσώπων, προκειμένου να αναγνωρισθούν τα κενά ή/και αποκλίσεις στην εθνική νομοθεσία σε σχέση με τις διεθνείς συμβάσεις και κατευθυντήριες γραμμές, να συζητηθεί η έως σήμερα δράση των φορέων που απασχολούνται ενεργά στο πεδίο και να αποτυπωθούν οι ανάγκες και τα κωλύματα, που υφίστανται κατά την υλοποίηση των διαδικασιών αναγνώρισης και αποκατάστασης των θυμάτων βασανιστηρίων.

Λαμβανομένου υπόψη ότι βασική αποστολή της ΕΕΔΑ αποτελεί μεταξύ άλλων, η ευαισθητοποίηση του κοινού για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μια από τις σημαντικότερες ίσως Εκθέσεις της ΕΕΔΑ για το 2020 είναι η Έκθεση αναφοράς για το Προσφυγικό και το Μεταναστευτικό ζήτημα, στην οποία η ΕΕΔΑ συμπυκνώνει σε ένα ενιαίο κείμενο τις Θέσεις της για το Προσφυγικό και το Μεταναστευτικό Ζήτημα, επικαιροποιώντας ουσιαστικά τις Θέσεις και τις Συστάσεις της σε επιμέρους ζητήματα προσφυγικής προστασίας (υποδοχή, κράτηση, διαδικασίες ασύλου, ένταξη κ.ο.κ.), αλλά και προσθέτοντας νέα κεφάλαια, όπως η μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις και η προστασία των θυμάτων βασανιστηρίων. Βασική φιλοδοξία της ΕΕΔΑ είναι η παρούσα Έκθεση να καταστεί κείμενο αναφοράς και χρήσιμο οδηγό για την Πολιτεία, το νομοθέτη, τη Διοίκηση, τους εφαρμοστές του δικαίου και των πολιτικών της Κυβέρνησης, των εμπειρογνομόνων και των επαγγελματιών του πεδίου, του ερευνητή και κάθε ενδιαφερόμενου.

Τέλος, ιδιαίτερη βαρύτητα είχε η Δήλωση της ΕΕΔΑ για το ΣχΝ «Δημόσιες υπαίθριες συναθροίσεις και άλλες διατάξεις», με την οποία η ΕΕΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα νομολογιακά διαπλασμένα κριτήρια του ΕΔΔΑ, υπενθύμισε ότι οι λόγοι που προβάλλουν οι αστυνομικές και λιμενικές αρχές, ως αποφασίζοντα όργανα, προκειμένου να δικαιολογήσουν την επιβολή απαγόρευσης μιας συνάθροισης πρέπει να είναι «σχετικοί και επαρκείς», ενώ παράλληλα οι αποφάσεις τους πρέπει να βασίζονται σε αποδεκτή εκτίμηση των σχετικών γεγονότων.

Μαρία Γαβουνέλη

Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής
για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΟΡΟΣΗΜΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Συνεδριάσεις Ολομέλειας και Τμημάτων	
15.1.2020	Ολομέλεια
12.2.2020	Ολομέλεια
4.3.2020	Ολομέλεια
8.4.2020	Ολομέλεια
22.4.2020	Ολομέλεια
29.4.2020	Ολομέλεια
6.5.2020	Ολομέλεια
3.6.2020	Ολομέλεια
7.7.2020	Ολομέλεια
16.7.2020	Ολομέλεια
23.9.2020	Ολομέλεια
14.10.2020	Ολομέλεια
12.11.2020	Ολομέλεια
10.12.2020	Πανηγυρική Ολομέλεια με Συμμετοχή της ΠτΔ
16.12.2020	Ολομέλεια
21.12.2020	Ολομέλεια
Ακροάσεις προσώπων και φορέων	
29.1.2020	Σύγκληση Β' Τμήματος και ακρόαση προσώπων και φορέων με θέμα «Δικαίωμα στο πολιτιστικό περιβάλλον και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς»
3.2.2020	Σύγκληση Α' Τμήματος και ακρόαση προσώπων και φορέων με θέμα «Συνάντηση γνωριμίας και ανταλλαγής απόψεων με περιβαλλοντικές οργανώσεις»
4.3.2020	Σύγκληση Α' και Γ' Τμημάτων και ακρόαση προσώπων και φορέων με θέμα «Πιστοποίηση θυμάτων βασανιστηρίων: θεσμικό πλαίσιο, αξιολόγηση και κενά εφαρμογής»
18.6.2020	Σύγκληση Γ' Τμήματος και ακρόαση προσώπων και φορέων με θέμα «Επαναπροωθήσεις και χρήση δυσανάλογης βίας»
6.7.2020	Σύγκληση Β' και Γ' Τμημάτων και ακρόαση προσώπων και φορέων με θέμα «Προβλήματα των υπηρεσιών, των εργαζομένων και των αιτούντων διεθνούς προστασίας από την εφαρμογή των Ν 4636/2019 και Ν 4686/2020, καθώς και από την πανδημία του κορωνοϊού»
2.11.2020	Ακρόαση μελών Επιτροπών Πολιτογράφησης με θέμα συζήτησης την τρέχουσα λειτουργία των Επιτροπών Πολιτογράφησης και τον απολογισμό του έργου τους

Παρεμβάσεις στη Βουλή

6.5.2020	Συμμετοχή στη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής με θέμα το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου: «Βελτίωση της μεταναστευτικής νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις
22.5.2020	Συμμετοχή της ΕΕΔΑ στη συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής με θέμα «Ενδοοικογενειακή βία στον καιρό του κορωνοϊού: Οι γυναικείες οργανώσεις καταθέτουν την εμπειρία τους»

Κείμενα

3.1.2020	Παρατηρήσεις σχετικά με την εφαρμογή της Συνθήκης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού στην Ελλάδα
16.1.2020	Δήλωση με αφορμή τις πρόσφατες καταγγελίες περί ανατιολόγητης χρήσης βίας από την Ελληνική Αστυνομία και τις εξαγγελίες του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη περί χρήσης καμερών σε επιχειρήσεις της
5.3.2020	Δήλωση : Επανεξέταση των πολιτικών ασύλου και μετανάστευσης και διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της ΕΕ 23.4.2020
23.4.2020	Παρατηρήσεις στο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου «Βελτίωση Μεταναστευτικής Νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις
30.4.2020	Δήλωση για την υπόθεση της μεταγωγής του Β. Δημάκη
14.5.2020	Νέα Δήλωση για τον κρατούμενο φοιτητή Β. Δημάκη
25.5.2020	Κατεπείγουσα Δήλωση για τον κρατούμενο φοιτητή Β. Δημάκη
5.6.2020	Συμβολή για την αξιολόγηση του επιπέδου συμμόρφωσης της Ελλάδας με τις συστάσεις της ΕΕΔΑ σχετικά με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου - υπόθεση Μανωλάδα (Ανακοίνωση βάσει του άρθρου 9(2) για την εκτέλεσή της στην απόφαση Chowdury και λοιποί κατά Ελλάδας (21884/15) προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης)
12.6.2020	Έκθεση για την ανάγκη προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη λήψη των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας Covid - 19 και συστάσεις προς την Πολιτεία
21.7.2020	Δήλωση για την απόφαση μετατροπής της Αγίας Σοφίας σε τζαμί
11.9.2020	Δήλωση για την πυρκαγιά στη Μόρια και την επόμενη ημέρα
23.9.2020	Έκθεση για την προστασία αιτούντων/αιτουσών άσυλο - θυμάτων βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας

24.9.2020	Έκθεση Αναφοράς για το Προσφυγικό και το Μεταναστευτικό Ζήτημα (Μέρος Β')
11.11.2020	Δήλωση για την απαγόρευση των δημοσίων υπαίθριων συναθροίσεων
Εκπαιδευτικά σεμινάρια	
13.1.2020	Το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης
27.1.2020	Το δικαίωμα στην προστασία της γενετικής ταυτότητας
10.2.2020	Η πρόσβαση στην ελληνική ιθαγένεια
24.2.2020	Το δικαίωμα στο απόρρητο της επικοινωνίας

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Σύνθεση της έβδομης θητείας (2019-2022).....	19
Προεδρείο	19
Τμήματα	20
Σύνθεση Ολομέλειας	22
Στελέχωση	25
Ειδικό Επιστημονικό προσωπικό	25
Διοικητικό προσωπικό	26
Ασκούμενοι.....	26

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

Σύνθεση της έβδομης θητείας (2019-2022)

Προεδρείο

Πρόεδρος

Μαρία Γαβουνέλη,

πρόσωπο ορισθέν από το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Α΄ Αντιπρόεδρος

Γιάννης Ιωαννίδης,

πρόσωπο ορισθέν από την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Δικηγόρος

Β΄ Αντιπρόεδρος

Έλλη Βαρχαλαμά,

πρόσωπο ορισθέν από τη ΓΣΕΕ, Δικηγόρος

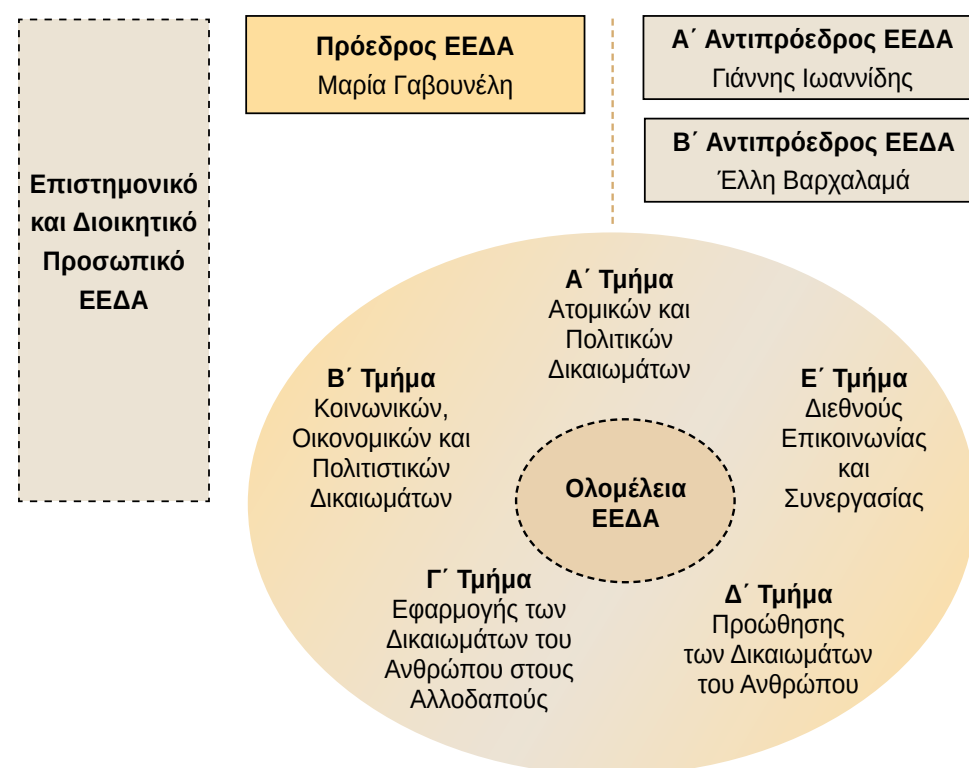

Τμήματα

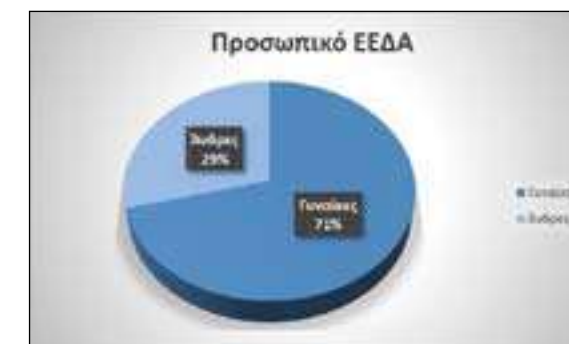
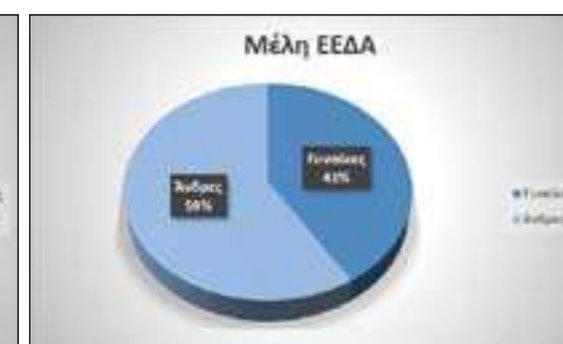
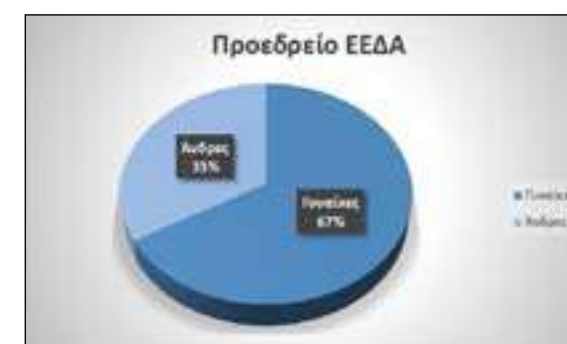
Κατ' εφαρμογή του Κανονισμού της ΕΕΔΑ, έχουν συσταθεί πέντε τμήματα, με διαφορετικό πεδίο ενασχόλησης το καθένα. Σε θέματα που από τη φύση τους εμπίπτουν στη θεματική αρμοδιότητα περισσοτέρων του ενός τμημάτων, τα τμήματα αυτά συνεργάζονται.

Ειδικότερα, τα πέντε αυτά τμήματα είναι τα ακόλουθα:

- Α' Τμήμα Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων
Προεδρεύων: *Γιάννης Ιωαννίδης*
- Β' Τμήμα Κοινωνικών, Οικονομικών και Πολιτιστικών Δικαιωμάτων
Προεδρεύουσα: *Έλλη Βαρχαλαμά*
- Γ' Τμήμα Εφαρμογής των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στους Αλλοδαπούς
Προεδρεύων: *Σπυρίδων Απέργης*
- Δ' Τμήμα Προώθησης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
Προεδρεύουσα: *Μαρία - Ηλιάνα Πραβίτα*
- Ε' Τμήμα Διεθνούς Επικοινωνίας και Συνεργασίας
Προεδρεύουσα: *Μαρία Γαβουνέλη*

Οι γυναίκες στην ΕΕΔΑ

Σύνθεση Ολομέλειας

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου 2667/1998, η ΕΕΔΑ απαρτίζεται από 43 μέλη οριζόμενα από ισάριθμους φορείς για τριετή θητεία. Η πλουραλιστική σύνθεσή της επιτρέπει να συνυπάρχουν δημιουργικά πρόσωπα διαφορετικής προέλευσης και διαφορετικών απόψεων, με γνώσεις και εμπειρία σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ανεξαρτησία γνώμης: πανεπιστημιακοί, συνδικαλιστές, πρόσωπα προερχόμενα από την κοινωνία των πολιτών ή οριζόμενα από ανεξάρτητες αρχές, πρόσωπα οριζόμενα από τη Διοίκηση ή κόμματα. Η ανταλλαγή απόψεων, στο πλαίσιο της λειτουργίας της ΕΕΔΑ, χαρακτηρίζεται από σεβασμό στη διαφορετική γνώμη και κλίμα συνεργασίας, με ζητούμενο την ευρύτερη κάθε φορά δυνατή συναίνεση, πράγμα το οποίο έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων.

Το 2020, ΕΕΔΑ απαρτίστηκε από τα ακόλουθα μέλη:

Με δικαίωμα ψήφου:

- **Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ):** Έλλη Βαρχαλαμά (αναπλ. Δέσποινα Μπαμπανέλου)
- **Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ):** Στάθης Γκότσης (αναπλ. Αικατερίνη Γιαννούλια)
- **Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ):** Ιωάννης Βαρδακαστάνης (αναπλ. Ιωάννης Λυμβαίος)
- **Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Αμνηστίας:** Φοίβος Ιατρέλλης (αναπλ. Σπύρος Απέργης)
- **Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου:** Γιάννης Ιωαννίδης (αναπλ. Αικατερίνη Πουρναρά)
- **Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου:** Χριστόφορος Αργυρόπουλος (αναπλ. Μαρία Ανδριανή Κωστοπούλου)
- **Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες:** Αλέξανδρος Κωνσταντίνου (αναπλ. Σπύρος Κουλοχέρης)
- **Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας:** Μαρία Γαβουνέλη (αναπλ. Μαρία - Ηλιάνα Πραβίτα)
- **Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Ελλήνων Ρομά (ΠΟΣΕΡ):** Ελευθέριος Δημητρίου (αναπλ. Βασίλειος Δημητρίου)
- **Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά (ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ):** Βασίλειος Πάντζος (αναπλ. Ηλίας Γιαννόπουλος)

- **Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ):** Μαρίνα Μαθά - Γαλανού (αναπλ. Βασίλης Σωτηρόπουλος)
- **Φεστιβάλ Υπερηφάνειας Αθήνας (Athens Pride):** Γιάννης Παπαγιανόπουλος (αναπλ. Andrea Gilbert)
- **Ομοφυλοφιλική και Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδας (ΟΛΚΕ):** Ειρήνη Πετροπούλου (αναπλ. Αριστοτέλης Ράπτης)
- **Colour Youth - Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας:** Αριάδνη Πετράκη (αναπλ. Άννα Παπάζογλου)
- **Οικογένειες Ουράνιο Τόξο:** Αικατερίνη Τρίμμη (αναπλ. Αικατερίνη Γεωργούντζου)
- **Hellenic Roma Action (HEROMACT):** Ελευθέριος Κωνσταντινίδης (αναπλ. Μανώλης Ράντης)
- **Αναγνωρισμένα κόμματα κατά τον Κανονισμό της Βουλής:** Νέα Δημοκρατία - Μαίη Ζαννή (αναπλ. Μαρία Διαμαντή), Κίνημα Αλλαγής - Ξενοφών Κοντιάδης (αναπλ. Βασίλης Χρονόπουλος), ΚΚΕ - Αντώνης Αντανασιώτης, ΣΥΡΙΖΑ - Δανάη Κολτσιδά (αναπλ. Ιωάννης Γούναρης), Μέρα 25 - Βασίλης Πανταζής (αναπλ. Μαρία Κοριζή)
- **Συνήγορος του Καταναλωτή:** Λευτέρης Ζαγορίτης (αναπλ. Αθηνά Κοντογιάννη)
- **Συνήγορος του Πολίτη:** Ανδρέας Ποττάκης (αναπλ. Γιώργος Νικολόπουλος)
- **Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα:** Χαράλαμπος Ανθόπουλος (αναπλ. Ελένη Μαρτσούκου)
- **Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης:** Ευαγγελία Μήτρου (αναπλ. Νικόλαος Κιάος)
- **Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής:** Χαράλαμπος Σαββάκης (αναπλ. Νικόλαος Ανάγνου)
- **Πρόσωπα εγνωσμένου κύρους με ειδικές γνώσεις σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου ορισθέντα από τον Πρωθυπουργό:** Κύρκος Δοξιάδης και Αθηνά Αθανασίου
- **Καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές του Δημοσίου Δικαίου ή του Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου:** Θεοδώρα Αντωνίου, Νομική Σχολή ΕΚΠΑ (αναπλ. Παύλος - Μιχαήλ Ευστρατίου), Ιφιγένεια Καμτσιδου, Νομική Σχολή ΑΠΘ (αναπλ. Λίνα Παπαδοπούλου), Στέφανος Δημητρίου, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου (αναπλ. Σταματούλα Τομαρά - Σιδέρη)
- **Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών:** Χρήστος Κλειώσης (αναπλ. Παναγιώτης Χασιώτης)

Χωρίς δικαίωμα ψήφου:

- **Πρόεδρος της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας:** Αθανάσιος Μπούρας
- **Υπουργείο Εσωτερικών:** Χρήστος Σαριτζόγλου (αναπλ. Έρρικα - Ευρύκλεια Πραδάν)
- **Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη:** Δημήτρης Καλόγριας (αναπλ. Σοφία Δουκιάτζακη)
- **Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου:** Κωνσταντίνος Κιντής (αναπλ. Σπύρος Σπυρόπουλος)
- **Υπουργείο Εξωτερικών:** Ηρακλής Μοσκόφ (αναπλ. Ηλίας Καστανάς)
- **Υπουργείο Δικαιοσύνης:** Θεόφιλος Τσαγρής (αναπλ. Κατερίνα Πολύζου)
- **Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων:** Κατερίνα Μπομπέτση (αναπλ. Μανώλης Σαρλάμης)
- **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων:** Σουζάνα Λασκαρίδου (αναπλ. Ευαγγελία Ζέρβα)
- **Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας:** Μαρία Σφέτσα (αναπλ. Ελένη Γρηγορίου)

Στελέχωση**Ειδικό Επιστημονικό προσωπικό**

- **Ρωξάνη Φράγκου:**
Συντονίστρια του Επιστημονικού Προσωπικού της ΕΕΔΑ/Επιστημονική Συνεργάτιδα, Διδάκτωρ Νομικής του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου στο Δημόσιο Δίκαιο (DEA en Droit public) του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου (Université Robert Schuman-Strasbourg III), Διδάσκουσα στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΑΠΚΥ), Δικηγόρος [σε άδεια μητρότητας το 2020].
- **Αντώνης Βενέρης:**
Επιστημονικός Συνεργάτης, Διδάκτωρ Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στο γνωστικό αντικείμενο «Δίκαιο και Πληροφορική», με εξειδίκευση στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- **Άννα Ειρήνη Μπάκα:**
Επιστημονική Συνεργάτιδα, Διδάκτωρ Νομικής του Πανεπιστημίου του Χονγκ Κονγκ (The University of Hong Kong), κάτοχος μεταπτυχιακών τίτλων στο «Διεθνές, Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Δίκαιο» (Institute for European Studies, Free University of Brussels) και στο «Δημόσιο Δίκαιο και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση» (Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών), πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Δικηγόρος.
- **Εύα Τζαβαλά:**
Επιστημονική Συνεργάτιδα, Υποψήφια Διδάκτωρ Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ερευνήτρια AthensPIL), με ειδίκευση στο δημόσιο διεθνές δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα (Master II Recherche Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne).

- *Κατερίνα Χαροκόπου:*

Επιστημονική Συνεργάτης, Διδάκτωρ Νομικής του Πανεπιστημίου της Βιέννης (Faculty of Law, University of Vienna), πτυχιούχος του Νομικού Τμήματος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών [με απόσπαση από 16-1-2019 σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4440/2016 (ΦΕΚ Α΄ 224)].

Διοικητικό προσωπικό

- *Κατερίνα Πάντου:*

Γραμματέας της ΕΕΔΑ, υπάλληλος ΠΕ Διοικητικού, πτυχιούχος του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, MA in European Political Studies, University of Bath.

- *Διονύσης Γιακουμέλος:*

Υπάλληλος ΠΕ Γραμματειακής και Τεχνικής Υποστήριξης. Πτυχιούχος Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ Παντείου Πανεπιστημίου, Απόφοιτος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Leuven, Βέλγιο [με απόσπαση από 16.1.2019 σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4440/2016 (ΦΕΚ Α΄ 224)].

Ασκούμενοι

Η ΕΕΔΑ επικουρήθηκε, κατά το 2020, επίσης από τρεις ασκούμενους:

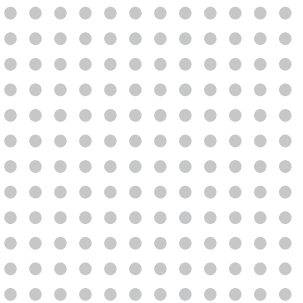
- φοιτητές νομικών και πολιτικών επιστημών: τον Κωνσταντίνο Κυριακόπουλο (Δεκέμβριος 2019 - Μάρτιος 2020), τον Δημήτρη Παυλίδη (Ιανουάριος - Απρίλιος 2020) και τον Βασίλη Γεραπετρίτη (Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος 2020).

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

ΕΕΔΑ,
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΣ
ΘΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΕΘΑΔ)

ΕΕΔΑ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΕΘΑΔ)

ΕΕΔΑ, ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) ιδρύθηκε με το Νόμο 2667/1998, ως το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας (άρθρο 1, παρ. 1), κατ’ εφαρμογή των Αρχών για τη νομική κατάσταση των Εθνικών Θεσμών (Αρχών των Παρισίων), που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ με την απόφασή της 48/134 «Εθνικοί Θεσμοί για την προώθηση και την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» (ΕΘΑΔ) της 20ης Δεκεμβρίου 1993.

ΕΕΔΑ, Εθνικός Θεσμός για την προώθηση και προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΘΑΔ)

Ο βαθμός συμμόρφωσης προς τις Αρχές των Παρισίων είναι η βάση σύμφωνα με την οποία αξιολογούνται - και κατά τακτά χρονικά διαστήματα, επαναξιολογούνται - οι ΕΘΑΔ από το Παγκόσμιο Συντονιστικό Όργανο των ΕΘΑΔ (Global Alliance of National Human Rights Institutions, GANHRI). Με βάση την αξιολόγηση αυτή τους αποδίδεται status A (πλήρης συμμόρφωση) ή status B (ελλιπής συμμόρφωση), το οποίο και καθορίζει τη δυνατότητά τους να συμμετέχουν σε μία σειρά από μηχανισμούς:

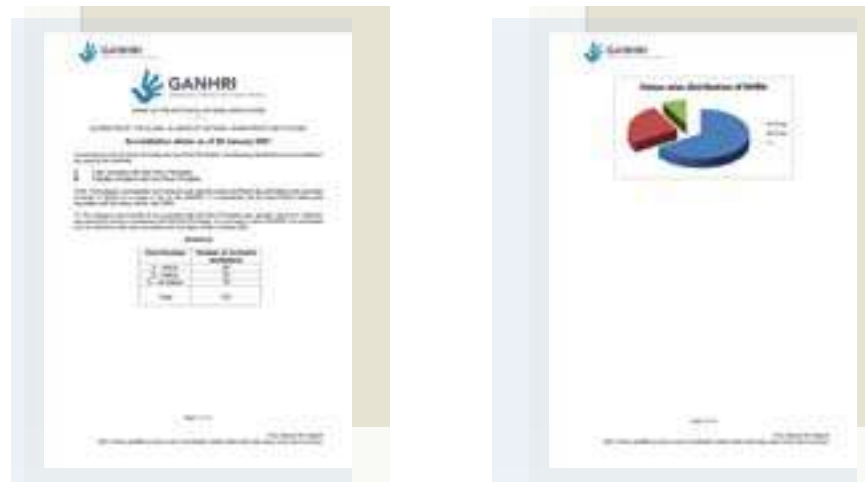
- του ΟΗΕ, ενδεικτικά στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Human Rights Council), τα ελεγκτικά όργανα των διεθνών συμβάσεων για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου (Treaty Bodies), ειδικούς εισηγητές και ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες (Ειδικές Διαδικασίες-Special Procedures), το μηχανισμό Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης (Universal Periodic Review),

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

ΕΕΔΑ, ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας.....	29
ΕΕΔΑ, Εθνικός Θεσμός για την προώθηση και προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΘΑΔ).....	29
ΕΕΔΑ, η βασική ιδέα που ενέπνευσε τη δημιουργία της	31
ΕΕΔΑ, η κύρια αποστολή της	31
ΕΕΔΑ, Ανεξαρτησία και πλουραλισμός.....	31
Συμμετοχή προσώπων οριζόμενων από την ΕΕΔΑ σε συλλογικά όργανα της διοίκησης	32
ΕΕΔΑ, ομόλογοι ΕΘΑΔ και διεθνής δράση.....	35
Η ΕΕΔΑ μεταφράζει τις Αρχές των Παρισίων	36

- του Συμβουλίου της Ευρώπης: ενδεικτικά συνεργασία με τον Επίτροπο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την Επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT), την Επιτροπή κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας (ECRI),
- της Ευρωπαϊκής Ένωσης: ενδεικτικά συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Fundamental Rights Agency). Έτσι, συνδιαμορφώνουν το διεθνές τοπίο των δικαιωμάτων του ανθρώπου και προωθούν την προστασία τους σε κάθε χώρα.

Ομόλογοι Εθνικοί Θεσμοί για την προώθηση και την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΘΑΔ), διαπιστευμένοι με status A λειτουργούν ήδη στα περισσότερα Κράτη μέλη της ΕΕ, ενώ τα υπόλοιπα Κράτη μέλη βρίσκονται σε μία διαδικασία είτε εναρμόνισης υπαρχόντων θεσμών με τις Αρχές των Παρισίων, είτε δημιουργίας νέων ΕΘΑΔ που θα πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις. Αυτή τη στιγμή, 84 Χώρες στον κόσμο διαθέτουν πλήρως εναρμονισμένους ΕΘΑΔ και αρκετές άλλες έχουν δρομολογήσει την ίδρυση των δικών τους Εθνικών Θεσμών (βλ. GANHRI, [Chart of the status of National Institutions](#)).

Στην Ελλάδα, ο θεσμικός ρόλος του ΕΘΑΔ έχει ανατεθεί στην ΕΕΔΑ. Η ΕΕΔΑ ελέγχεται τακτικά σε επάλληλες απαιτητικές διαδικασίες αξιολόγησης από την αρμόδια διεθνή Υποεπιτροπή Διαπίστευσης του GANHRI, που λειτουργεί υπό την αιγίδα και σε συνεργασία με το Γραφείο του Υπατού Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, και διαθέτει βαθμό διαπίστευσης Α ήδη από το 2001, σε μία χρονική στιγμή κατά την οποία ένας πολύ μικρός αριθμός 12 μόνο ΕΘΑΔ αναγνωρίζονταν ως πλήρως συμβατοί με τις Αρχές των Παρισίων. Το Μάρτιο 2017, η ΕΕΔΑ επαναδιαπιστεύτηκε με status A από την αρμόδια διεθνή Υποεπιτροπή, αποδεικνύοντας έμπρακτα ότι εκπληρώνει την αποστολή της, προωθώντας και προστατεύοντας τα δικαιώματα του ανθρώπου, σε μία περίοδο μάλιστα κατά την οποία η Χώρα εξέρχεται από μια βαθιά οικονομική, κοινωνική και ανθρωπιστική κρίση, γεγονός που αντανάκλα στη διεθνή εικόνα της Χώρας.

ΕΕΔΑ, η βασική ιδέα που ενέπνευσε τη δημιουργία της

Η βασική ιδέα που ενέπνευσε τη δημιουργία της ΕΕΔΑ είναι η διαρκής παρακολούθηση των εξελίξεων που σχετίζονται με το καθεστώς των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα και το εξωτερικό, η ενημέρωση της κοινής γνώμης για τους σχετικούς κινδύνους παραβίασης που ελλοχεύουν και προπαντός η παροχή συμβουλών για τη χάραξη σωστής κεντρικής πολιτικής για θέματα που άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Σκοπός της ΕΕΔΑ είναι η συνεχής επισήμανση σε όλα τα όργανα της Πολιτείας της ανάγκης αποτελεσματικής κατοχύρωσης των δικαιωμάτων του ανθρώπου όλων όσων διαβιούν στην ελληνική Επικράτεια.

ΕΕΔΑ, η κύρια αποστολή της

Σύμφωνα με το νόμο της, η κύρια αποστολή της ΕΕΔΑ συνίσταται:

- στη διαρκή παρακολούθηση της εξέλιξης των θεμάτων προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τη συνεχή ενημέρωση και προώθηση της σχετικής έρευνας,
- στην ανταλλαγή εμπειριών σε διεθνές επίπεδο με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΗΕ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΑΣΕ, με τις ομόλογες Επιτροπές άλλων Κρατών και με την Κοινωνία των Πολιτών,
- στη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής σε θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου.

ΕΕΔΑ, Ανεξαρτησία και πλουραλισμός

Η ανεξαρτησία της ΕΕΔΑ, *conditio sine qua non* της διττής εντολής προώθησης και προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που της έχει ανατεθεί από το νομοθέτη, κατοχυρώνεται στο νόμο της (άρθρο 1, παρ. 1, του Νόμου 2667/1998) και διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, με την πρόβλεψη μιας όσο το δυνατόν ευρύτερης και ορισμένης με σαφήνεια στη νομοθεσία εντολής (Αρχές των Παρισίων, Α.2).

Πράγματι, η νομοθεσία της ΕΕΔΑ προσδιορίζει με σαφήνεια την αποστολή και τη σφαίρα αρμοδιότητάς της, ενώ παράλληλα η ΕΕΔΑ ερμηνεύει με ευρύ και εποικοδομητικό τρόπο την εντολή, ώστε να προωθείται ένας πιο προοδευτικός ορισμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου που να περιλαμβάνει το σύνολο των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτά ορίζονται σε διεθνή, περιφερειακά και εθνικά κείμενα και ερμηνεύονται από τα αρμόδια διεθνή δικαιοδοτικά και οιονεί δικαιοδοτικά όργανα. Κατά τον τρόπο αυτό πραγματώνεται η θεμελιώδης αρχή του δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου, σύμφωνα με την οποία όλα τα δικαιώματα είναι οικουμενικά, αδιαίρετα και αλληλοεξαρτώμενα.

Ως επιπρόσθετη εγγύηση της ανεξαρτησίας της ΕΕΔΑ απέναντι στις δημόσιες Αρχές λειτουργεί και η πλουραλιστική και πολυφωνική σύνθεσή της καθώς η συμμετοχή στη σύνθεσή της 41 φορέων επιτρέπει και συνάμα καλλιεργεί ένα μοναδικό διάλογο μεταξύ των διαφόρων φορέων της Κοινωνίας των πολιτών και της Πολιτείας. Αντανακλώντας τον πλουραλισμό των απόψεων σε θέματα που αφορούν στα δικαιώματα του ανθρώπου, αυτή η συλλογική σύνθεση, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων ανεξάρτητες Αρχές, πανεπιστημιακές σχολές νομικών και πολιτικών επιστημών, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ΜΚΟ, πολιτικά κόμματα και υπουργεία, εξασφαλίζει ένα πολύ υψηλό επίπεδο εμπειρογνωμοσύνης, πολύ κοντά στις ανάγκες και τις προκλήσεις του πεδίου.

Στο πλαίσιο, εξάλλου, του θεσμικού ρόλου και της αποστολής της ως θεματοφύλακα των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε διεθνές, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, η ΕΕΔΑ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη γεφύρωση της απόστασης όχι μόνο μεταξύ της Πολιτείας και της Κοινωνίας των πολιτών, αλλά και μεταξύ των διεθνών δεσμεύσεων της Χώρας για την εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την πραγματική απόλαυσή τους στην πράξη.

Συμμετοχή προσώπων οριζόμενων από την ΕΕΔΑ σε συλλογικά όργανα της διοίκησης

Στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως του ανεξάρτητου συμβουλευτικού οργάνου της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, η ΕΕΔΑ έχει την εντολή να συμβουλεύει το σύνολο των δημόσιων Αρχών σχετικά με ζητήματα που άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου και να τους παρέχει κάθε δυνατή αρωγή στην προσπάθεια προώθησης και προστασίας αυτών. Η εντολή αυτή μπορεί να εκπληρωθεί με πολλούς και διάφορους τρόπους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και ο ορισμός προσώπων που συμμετέχουν σε συλλογικά όργανα της Δημόσιας Διοίκησης. Κατά το έτος 2020, η ΕΕΔΑ ανταποκρίθηκε με προθυμία και ευθύνη στα ακόλουθα αιτήματα:

Συμμετοχή στο Εθνικό Συμβούλιο κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ΕΣΡΜ)

Η ΕΕΔΑ μετέχει, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15 επ. του ν. 4356/2015 (ΦΕΚ Α' 181/24.12.2015), στη σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ΕΣΡΜ), στις συνεδριάσεις του οποίου εκπροσωπείται από πρόσωπα που ορίζει η ίδια. Κατά το έτος 2020, την ΕΕΔΑ εκπροσώπησαν η Μαρίνα Μαθά-Γαλανού (τακτικό μέλος) και η Αικατερίνη Πουρναρά (αναπληρωματικό μέλος).

Υπόδειξη μελών στις Επιτροπές Πολιτογράφησης

Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 12 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 8 του ν. 3838/2010, (Α' 49), αντικαταστάθηκε εκ νέου με την παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 3938/2011 (Α' 61) και τροποποιήθηκε με την παρ. 6 άρθρου 142 του ν. 4251/2014 (Α' 80), το άρθρο 59 του ν. 4456/2017 (Α' 24) και το άρθρο 38 του ν. 4604/2019 (Α' 50), συνιστώνται Επιτροπές Πολιτογράφησης, οι οποίες γνωμοδοτούν για τη συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων που πρέπει να πληροί ο αλλοδαπός που επιθυμεί να γίνει Έλληνας πολίτης (άρθρο 3 του ν. 3838/2010). Σε καθεμία από τις Επιτροπές Πολιτογράφησης συμμετέχει μέλος που υποδεικνύεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, σύμφωνα με τον Κανονισμό λειτουργίας της από την ΕΕΔΑ. Ειδικότερα οι Επιτροπές Πολιτογράφησης λειτουργούν ανά τη χώρα στην έδρα της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας και αποτελούνται από:

- α. τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ως Πρόεδρο,
- β. τον Προϊστάμενο του Τμήματος Ιθαγένειας ή Πολιτογράφησης της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ως μέλος,
- γ. μέλος Δ.Ε.Π. ή ΕΔΙΠ ή επιστήμονα που έχει προσληφθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 407/1980 Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που εδρεύει μέσα στα όρια της οικείας Διεύθυνσης Ιθαγένειας ή πλησιέστερα στην έδρα αυτής, στο γνωστικό αντικείμενο της γλωσσολογίας, επιστημών αγωγής, ιστορίας, κοινωνιολογίας, πολιτικής επιστήμης, φιλολογίας ή συγγενών κλάδων κοινωνικών ή ανθρωπιστικών επιστημών, το οποίο υποδεικνύεται με τους αναπληρωτές του από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του οικείου Α.Ε.Ι., ως μέλος,
- δ. στέλεχος μίας από τις οικείες Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που υποδεικνύεται μαζί με τους αναπληρωτές του από τον αρμόδιο ή τους συναρμόδιους κατά περίπτωση Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης, ως μέλος,
- ε. μέλος που υποδεικνύεται με τους αναπληρωτές του από την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της.

Οι Επιτροπές Πολιτογράφησης συγκροτούνται με απόφαση του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα Ιθαγένειας και λειτουργούν στην έδρα της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, που υποδεικνύονται με τον ίδιο τρόπο, καθώς και υπάλληλος της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ο οποίος ασκεί χρέη γραμματέα της Επιτροπής, μαζί με τον αναπληρωτή του.

Η ΕΕΔΑ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 280 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», αλλά και του Νόμου 3938/2011, υποδεικνύει, κάθε φορά που αυτό της ζητείται, μέλη - τακτικά και αναπληρωματικά - σε όλες τις Επιτροπές Πολιτογράφησης όλων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Ελλάδας: α) Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας στην οποία

συνιστώνται 2 Επιτροπές Πολιτογράφησης, β) Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, γ) Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου στην οποία συνιστώνται 2 Επιτροπές Πολιτογράφησης, δ) Κρήτης, ε) Αττικής στην οποία συνιστώνται 4 Επιτροπές Πολιτογράφησης με τοπική αρμοδιότητα, στ) Μακεδονίας - Θράκης στην οποία συνιστώνται 3 Επιτροπές Πολιτογράφησης με τοπική αρμοδιότητα, ζ) Αιγαίου στην οποία συνιστώνται 2 Επιτροπές Πολιτογράφησης με τοπική αρμοδιότητα. Το 2020, η ΕΕΔΑ υπέδειξε εκ νέου μέλη σε ορισμένες Επιτροπές Πολιτογράφησης, των οποίων έληγε η διετής θητεία.

Η παραπάνω διαδικασία πολιτογράφησης τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 4735/2020 «Τροποποίηση Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, νέο πλαίσιο επιλογής διοικήσεων στο δημόσιο τομέα, ρύθμιση οργανωτικών θεμάτων της Γενικής Γραμματείας Ιθαγένειας και της Γενικής Γραμματείας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ρυθμίσεις για την αναπτυξιακή προοπτική και την εύρυθμη λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ Α' 197/12.10.2020). Δυνάμει των διατάξεων αυτών, αντικαταστάθηκαν οι Επιτροπές Πολιτογράφησης από Ειδικές Τριμελείς Επιτροπές Εξετάσεων, αποτελούμενες από έναν υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Ιθαγένειας, ως Πρόεδρο και δύο εκπαιδευτικούς της δημόσιας ή ιδιωτικής εκπαίδευσης, οι οποίοι ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές τους, αποκλείοντας έτσι τα πρόσωπα που υποδεικνύονται από την ΕΕΔΑ.

Υπόδειξη μελών στις Επιτροπές Μετανάστευσης

Βάσει του άρθρου 134 του ν. 4251/2014, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 17 του άρθρου 31 του ν. 4540/2018, στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής συνιστώνται τρεις Επιτροπές Μετανάστευσης, οι οποίες γνωμοδοτούν σχετικά με τη συνδρομή σε πολίτες τρίτων χωρών ιδιαίτερων δεσμών με την κοινωνική ζωή της Χώρας, προκειμένου να τους χορηγηθεί άδεια διαμονής, καθώς και σε κάθε περίπτωση που παραπέμπεται σε αυτές αίτημα στο πλαίσιο χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Οι Επιτροπές συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής με την οποία ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και οι γραμματείς, τακτικοί και αναπληρωματικοί. Οι Επιτροπές αποτελούνται από: α) δύο (2) υπαλλήλους του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, εκ των οποίων ο ένας (1) ορίζεται ως Πρόεδρος. β) Έναν (1) υπάλληλο του Υπουργείου Εσωτερικών. γ) Έναν (1) εκπρόσωπο της Κοινωνίας των Πολιτών, που προτείνει η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. δ). Έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος.

Η ΕΕΔΑ, ανταποκρινόμενη στις θεσμικές της υποχρεώσεις, προβαίνει, κάθε φορά που αυτό της ζητείται, στον ορισμό εκπροσώπων της Κοινωνίας των Πολιτών.

Συμμετοχή στην Επιτροπή Κοινωνικού Διαλόγου του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας

Η ΕΕΔΑ συμμετέχει από το 2017 στην Επιτροπή Κοινωνικού Διαλόγου του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (πρώην ΚΕΕΛΠΝΟ) κατόπιν αιτήματος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΕΕΛΠΝΟ για επανασύσταση της Επιτροπής Κοινωνικού Διαλόγου. Η ΕΕΔΑ στην Επιτροπή Κοινωνικού Διαλόγου εκπροσωπείται από τα Μέλη της, Χαράλαμπο Σαββάκη (τακτικό μέλος) και Νικόλαο Ανάγνου (αναπληρωματικό μέλος).

Συμμετοχή στην Πανελλήνια Επιτροπή Διεκδίκησης Επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνα

Η ΕΕΔΑ, με την από 31 Ιανουαρίου 2020 επιστολή της στον Πρόεδρο της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας και Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, Δημήτριο Βερβεσό, όρισε εκπρόσωπό της στην Πανελλήνια Επιτροπή Διεκδίκησης Επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνα, το Μέλος της και Ιστορικό στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Στάθη Γκότση. Η Πανελλήνια Επιτροπή Διεκδίκησης Επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνα συγκροτείται μετά από απόφαση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας.

ΕΕΔΑ, ομόλογοι ΕΘΑΔ και διεθνής δράση

Το έργο και η συμβολή της ΕΕΔΑ στην προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα αναγνωρίστηκαν για ακόμη μία φορά σε διεθνές επίπεδο, με την επανεκλογή της ΕΕΔΑ τον Οκτώβριο 2018 για δεύτερη συνεχόμενη θητεία (2019-2022) στην Ευρωπαϊκή Συντονιστική Επιτροπή (European Coordinating Committee, ECC), η οποία αποτελεί το εκτελεστικό όργανο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (European Network of National Human Rights Institutions, ENNHRI).

Επιπλέον κατά την ίδια Γενική Συνέλευση του ENNHRI, που έγινε στην Αθήνα στις 24 Οκτωβρίου 2018, η ΕΕΔΑ εξελέγη ως μέλος του Γραφείου (Bureau) της Παγκόσμιας Συμμαχίας Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Global Alliance of National Human Rights Institutions, GANHRI).

Την ΕΕΔΑ εκπροσωπεί στα εσωτερικά όργανα διοίκησης τόσο του ευρωπαϊκού όσο και του παγκόσμιου δικτύου των ΕΘΑΔ η Πρόεδρος Μαρία Γαβουνέλη.

Πέραν της συμμετοχής της στην διοίκηση, η ΕΕΔΑ μετέχει ενεργά στις συναντήσεις, εκδηλώσεις και Ομάδες Εργασίας του GANHRI και του ENNHRI. Μάλιστα, την περίοδο 2016-2017 προήδρευε από κοινού με το Ολλανδικό Ινστιτούτο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Netherlands Institute for Human Rights) στην Ομάδα Εργασίας του ENNHRI για το Άσυλο και τη Μετανάστευση.

Υπενθυμίζεται ότι η ΕΕΔΑ υπήρξε από το 2002 έως και το 2008 εκλεγμένο Μέλος του τετραμελούς Ευρωπαϊκού Συντονιστικού Οργάνου των ΕΘΑΔ και Μέλος του δεκαεξαμελούς Παγκόσμιου Συντονιστικού Οργάνου των ομολόγων Θεσμών ενώ την περίοδο 2009-2011 ήταν Προεδρεύουσα της Ειδικής Ομάδας των Ευρωπαϊκών Εθνικών Θεσμών για την Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Η ΕΕΔΑ μεταφράζει τις Αρχές των Παρισίων

Οι Αρχές των Παρισίων συνιστούν ένα σύνολο κατευθυντήριων αρχών και κριτηρίων για τους ΕΘΑΔ, που εκπονήθηκαν από τους ίδιους τους ΕΘΑΔ και εγκρίθηκαν στη συνέχεια από την Επιτροπή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (E/RES/1992/54, 3.3.1992) και τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ (A/RES/48/134, 20.12.1993). Οι Αρχές των Παρισίων προάγουν τη δημιουργία και ενίσχυση των ΕΘΑΔ, υποδεικνύοντας τον τρόπο με τον οποίο οφείλουν να λειτουργούν προκειμένου να είναι όσο το δυνατόν αποτελεσματικότεροι στο έργο που επιτελούν. Συνίστανται, με άλλα λόγια, στη βασική κανονιστική πηγή των ΕΘΑΔ.

Αν και, ως κανόνες «ήπιου δικαίου» (soft law), στερούνται δεσμευτικής νομικής ισχύος, η διεθνής προσοχή που προσέλκυσαν τόσο από τον ΟΗΕ όσο και από άλλους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, μεταξύ των οποίων και το Συμβούλιο της Ευρώπης, ήταν τόσο μεγάλη και η υποδοχή που τους επιφυλάχθηκε τόσο θερμή, ώστε να θεωρούνται σήμερα ως τα «ελάχιστα πρότυπα για την αποτελεσματική λειτουργία ενός ΕΘΑΔ». Γι' αυτό άλλωστε και τα ελεγκτικά όργανα του ΟΗΕ διαρκώς επισημαίνουν emphatically σε συστάσεις και διακηρύξεις τους τη σημασία των Αρχών των Παρισίων, αναγνωρίζοντας την ανάγκη διασφάλισης της εφαρμογής τους και θέτοντας παράλληλα τη διαδικασία διαπίστευσης των ΕΘΑΔ σύμφωνα με τις Αρχές των Παρισίων υπό την αιγίδα του Γραφείου του Υπατού Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως ΕΘΑΔ, παραθέτει στα ελληνικά τις Αρχές για το νομικό καθεστώς των Εθνικών Θεσμών (Αρχές των Παρισίων):

Αρχές σχετικά με το νομικό καθεστώς των Εθνικών Θεσμών (Αρχές των Παρισίων)

Υιοθετήθηκαν με το Ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης 48/134
της 20^{ης} Δεκεμβρίου 1993

Αρμοδιότητα και καθήκοντα

1. Ένας εθνικός θεσμός επιφορτίζεται με την αρμοδιότητα να προωθεί και να προστατεύει τα δικαιώματα του ανθρώπου.

2. Ένας εθνικός θεσμός έχει όσο το δυνατόν ευρύτερη εντολή, η οποία ορίζεται με σαφήνεια σε συνταγματικό ή νομοθετικό κείμενο, προσδιορίζοντας τη σύνθεση και τη σφαίρα αρμοδιότητάς του.

3. Ένας εθνικός θεσμός έχει, μεταξύ άλλων, τις παρακάτω αρμοδιότητες:

(α) Να υποβάλλει στην Κυβέρνηση, το Κοινοβούλιο και κάθε άλλο αρμόδιο όργανο, σε συμβουλευτική βάση, είτε ύστερα από αίτημα των ενδιαφερόμενων Αρχών, είτε ασκώντας την αρμοδιότητά του να επιλαμβάνεται ενός ζητήματος αυτεπάγγελτα, γνωμοδοτήσεις, συστάσεις, προτάσεις και εκθέσεις για κάθε ζήτημα σχετικά με την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Ο εθνικός θεσμός δύναται να αποφασίσει τη δημοσιοποίησή τους. Αυτές οι γνωμοδοτήσεις, συστάσεις, προτάσεις και εκθέσεις, καθώς και κάθε αρμοδιότητα του εθνικού θεσμού, αφορούν στους ακόλουθους τομείς:

(i) Σε κάθε νομοθετική ή διοικητική διάταξη, καθώς και διατάξεις που σχετίζονται με δικαστικούς οργανισμούς, οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση και διεύρυνση της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Στο πλαίσιο αυτό, ο εθνικός θεσμός εξετάζει τις νομοθετικές και διοικητικές διατάξεις σε ισχύ, καθώς και νομοσχέδια και προτάσεις νόμου, και απευθύνει τις αναγκαίες συστάσεις ώστε να διασφαλίσει ότι αυτές οι διατάξεις συμμορφώνονται με τις θεμελιώδεις αρχές των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Προτείνει, όπου κρίνεται αναγκαίο, την υιοθέτηση νέας νομοθεσίας, την τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας και την υιοθέτηση ή τροποποίηση διοικητικών μέτρων.

(ii) Σε οποιαδήποτε περίπτωση παραβίασης δικαιωμάτων του ανθρώπου της οποίας επιλαμβάνεται.

(iii) Στην προετοιμασία εκθέσεων για την κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Χώρα γενικότερα, και για ειδικότερα ζητήματα.

(iv) Στην επισήμανση στην κυβέρνηση περιπτώσεων, ανά την Επικράτεια, όπου παραβιάζονται δικαιώματα του ανθρώπου και την υποβολή προτάσεων για την ανάληψη πρωτοβουλιών με σκοπό τον τερματισμό των καταστάσεων αυτών και, όπου κρίνεται αναγκαίο, τη διατύπωση γνώμης σχετικά με τις θέσεις και τις αντιδράσεις της κυβέρνησης.

(β) Να προωθεί και να διασφαλίζει την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας, των κανονισμών και πρακτικών με τα διεθνή κείμενα για τα δικαιώματα του ανθρώπου, στα οποία το Κράτος είναι συμβαλλόμενο μέρος, καθώς και την αποτελεσματική εφαρμογή τους.

(γ) Να ενθαρρύνει την επικύρωση των προαναφερθέντων κειμένων ή την προσχώρηση σε αυτά, και να διασφαλίζει την εφαρμογή τους.

(δ) Να συνεισφέρει στις εκθέσεις που υποβάλλουν τα Κράτη στα όργανα και τις επιτροπές των Ηνωμένων Εθνών και σε περιφερειακούς θεσμούς, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις συμβάσεις και, όπου κρίνεται αναγκαίο, να διατυπώνει γνώμη σχετικά, με το δέοντα σεβασμό για την ανεξαρτησία του.

(ε) Να συνεργάζεται με τα Ηνωμένα Έθνη και κάθε άλλο οργανισμό του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, με τους περιφερειακούς θεσμούς και τους εθνικούς θεσμούς άλλων χωρών που είναι αρμόδιοι για την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

(στ) Να συνδράμει στη διαμόρφωση προγραμμάτων για την εκπαίδευση και την έρευνα στα δικαιώματα του ανθρώπου και να συμμετέχει στην υλοποίησή τους στα σχολεία, τα πανεπιστήμια και τους επαγγελματικούς κύκλους.

(ζ) Να δημοσιοποιεί τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις προσπάθειες για καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων, και συγκεκριμένα των φυλετικών διακρίσεων, αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, ιδίως μέσω της πληροφόρησης και της εκπαίδευσης και αξιοποιώντας όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Σύνθεση και εχέγγυα ανεξαρτησίας και πλουραλισμού

1. Η σύνθεση του εθνικού θεσμού και ο διορισμός των μελών του, είτε μέσω εκλογών, είτε με άλλο τρόπο, πραγματοποιούνται σύμφωνα με διαδικασία που παρέχει όλα τα αναγκαία εχέγγυα για τη διασφάλιση της πλουραλιστικής αντιπροσώπευσης των κοινωνικών δυνάμεων (της κοινωνίας των πολιτών) που συμμετέχουν στην προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ιδίως με αρμοδιότητες που επιτρέπουν την εδραίωση αποτελεσματικής συνεργασίας με, ή μέσω της παρουσίας, αντιπροσώπων:

(α) Μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της καταπολέμησης των φυλετικών διακρίσεων, συνδικαλιστικών οργανώσεων, ενδιαφερόμενων κοινωνικών και επαγγελματικών οργανώσεων, όπως για παράδειγμα, ενώσεις δικηγόρων, γιατρών, δημοσιογράφων και επιστημόνων εγνωσμένου κύρους.

(β) Τάσεων της φιλοσοφικής και πολιτικής σκέψης.

(γ) Πανεπιστημίων και διακεκριμένων εμπειρογνομόνων.

(δ) Του Κοινοβουλίου.

(ε) Κυβερνητικών υπηρεσιών (εάν αυτές περιλαμβάνονται, οι εκπρόσωποί τους πρέπει να συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις μόνο με συμβουλευτική αρμοδιότητα).

2. Ο εθνικός θεσμός διαθέτει την κατάλληλη υποδομή για την ομαλή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων του, και συγκεκριμένα επαρκή χρηματοδότηση. Ο σκοπός αυτής της χρηματοδότησης θα πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να του επιτρέπει να διαθέτει δικό του προσωπικό και εγκαταστάσεις, ώστε να είναι ανεξάρτητος από την Κυβέρνηση και να μην υπόκειται σε οικονομικό έλεγχο, ο οποίος ενδέχεται να επηρεάσει την ανεξαρτησία του.

3. Προκειμένου να διασφαλιστεί μία σταθερή εντολή για τα μέλη του εθνικού θεσμού, χωρίς την οποία δεν μπορεί να υπάρξει πραγματική ανεξαρτησία, ο διορισμός τους πραγματοποιείται με επίσημη πράξη η οποία καθορίζει την ακριβή διάρκεια της εντολής. Η εντολή αυτή μπορεί να ανανεωθεί, υπό τον όρο ότι διασφαλίζεται η πλουραλιστική σύνθεση του θεσμού.

Μέθοδοι λειτουργίας

Εντός του πλαισίου της λειτουργίας του, ο εθνικός θεσμός :

(α) Εξετάζει ελεύθερα οποιοδήποτε ζήτημα εμπίπτει στην αρμοδιότητά του, είτε υποβάλλεται από την κυβέρνηση είτε εξετάζεται αυτεπάγγελτα από το θεσμό, κατόπιν πρότασης μέλους του ή οποιουδήποτε αιτούντος.

(β) Δέχεται οποιοδήποτε πρόσωπο και αποκτά οποιαδήποτε πληροφορία και έγγραφα που είναι αναγκαία για την αξιολόγηση καταστάσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του.

(γ) Απευθύνεται στην κοινή γνώμη άμεσα ή μέσω οποιουδήποτε μέσου μαζικής επικοινωνίας, ιδίως ώστε να δημοσιοποιεί τις γνωμοδοτήσεις και τις συστάσεις του.

(δ) Συνέρχεται σε τακτική βάση και όποτε κρίνεται απαραίτητο με την παρουσία όλων των μελών του εφόσον έχουν προσηκόντως κληθεί.

(ε) Συγκροτεί ομάδες εργασίας αποτελούμενες από τα μέλη του ανάλογα με τις υφιστάμενες ανάγκες και δημιουργεί τοπικά ή περιφερειακά τμήματα για να τον επικουρούν κατά την εκπλήρωση των λειτουργιών του.

(στ) Διατηρεί ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας με τα υπόλοιπα, δικαιοδοτικά ή άλλα, όργανα τα οποία είναι αρμόδια για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου (ιδίως Συνηγόρους του πολίτη, διαμεσολαβητές και παρεμφερείς θεσμούς).

(ζ) Ενόψει του θεμελιώδους ρόλου που διαδραματίζουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις στη διεύρυνση του έργου των εθνικών θεσμών, αναπτύσσει σχέσεις με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο τομέα της προώθησης και της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, την καταπολέμηση του ρατσισμού, την προστασία ιδιαίτερα ευάλωτων ομάδων (ιδίως παιδιών, εργαζόμενων μεταναστών, προσφύγων, ατόμων με σωματική και διανοητική αναπηρία) ή σε άλλους εξειδικευμένους τομείς.

Πρόσθετες αρχές σχετικά με το status Επιτροπών με οιονεί δικαιοδοτικές αρμοδιότητες

Ένας εθνικός θεσμός μπορεί να έχει εξουσιοδότηση να επιλαμβάνεται και να εξετάζει καταγγελίες και αναφορές σχετικά με ατομικές περιπτώσεις. Υποθέσεις μπορούν να εισαχθούν ενώπιόν του από ιδιώτες, τους αντιπροσώπους τους, τρίτα μέρη, μη κυβερνητικές οργανώσεις, σωματεία συνδικαλιστικών οργανώσεων ή άλλες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις. Υπό τις συνθήκες αυτές, και με την επιφύλαξη των αρχών που προαναφέρθηκαν σχετικά με τις άλλες αρμοδιότητες των επιτροπών, οι λειτουργίες που τους ανατίθενται μπορούν να θεμελιωθούν στις ακόλουθες αρχές:

(α) Την αναζήτηση ενός φιλικού διακανονισμού μέσω συμβιβασμού ή, εντός των ορίων που καθορίζονται από το νόμο, μέσω δεσμευτικών αποφάσεων ή, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, στη βάση της εμπιστευτικότητας.

(β) Την ενημέρωση του μέρους που κατέθεσε την αναφορά σχετικά με τα δικαιώματά του, ιδίως σχετικά με τα ένδικα βοηθήματα που διαθέτει και την προώθηση της πρόσβασης σε αυτά.

(γ) Την ακρόαση κάθε καταγγελίας ή αναφοράς ή τη διαβίβασή τους σε κάθε άλλη αρμόδια Αρχή, εντός των ορίων που καθορίζονται από το νόμο.

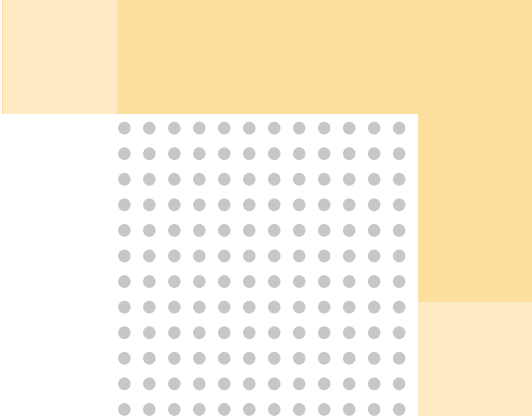
(δ) Τη διατύπωση συστάσεων προς τις αρμόδιες Αρχές, ιδίως προτείνοντας τροπολογίες ή αναθεώρηση νόμων, κανονισμών και διοικητικών πρακτικών, ιδιαίτερα εάν ευθύνονται για τις δυσκολίες τις οποίες αντιμετωπίζουν τα πρόσωπα που κατέθεσαν την αναφορά με σκοπό να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους.

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Οι μεγάλες θεματικές της ΕΕΔΑ το 2020	43
Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου τον καιρόν της πανδημίας	44
Πρόσφυγες και Μετανάστες	48
Προστασία Παιδικής Ηλικίας	56
Άτομα με Αναπηρίες	59
Πρόληψη βασανιστηρίων	60
Ιθαγένεια	62
Γυναίκες	63
Αντιμετώπιση του Ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας	64
Εργασιακό trafficking.....	66
Αστυνομική Βία	68
Συνθήκες Κράτησης και Εκπαίδευση στη Φυλακή	69
Πολιτιστική κληρονομιά	70
Αντιρρησίες Συνείδησης	71
Χτίζοντας γέφυρες μεταξύ του Κράτους και της Κοινωνίας των Πολιτών: η ΕΕΔΑ ως bridge builder	74
Η ΕΕΔΑ ως συνομιλήτρια των εθνικών Αρχών	74
Η ΕΕΔΑ ως συνομιλήτρια της Κοινωνίας των Πολιτών	81

Οι μεγάλες θεματικές της ΕΕΔΑ το 2020

Απαραίτητο συστατικό για την καλλιέργεια κουλτούρας σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι η ενθάρρυνση του διαλόγου και η προώθηση της αλληλεπίδρασης και της συνεργασίας μεταξύ των ΕΘΑΔ και των δημόσιων Αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Η ΕΕΔΑ διαδραματίζει σημαντικό και εποικοδομητικό ρόλο στην ουσιαστική πραγμάτωση της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, παρακολουθώντας διαρκώς τις εξελίξεις που σχετίζονται με την κατάσταση και εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα και το εξωτερικό και παρέχοντας διαρκή συμβουλευτική στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας.

Πράγματι, ο συμβουλευτικός ρόλος συγκαταλέγεται αναμφισβήτητα μεταξύ των πιο σημαντικών αρμοδιοτήτων των ΕΘΑΔ και, σύμφωνα με τα ελάχιστα πρότυπα που θέτουν οι Αρχές των Παρισίων, δεν περιορίζεται μόνο στην υποβολή γνωμοδοτήσεων, συστάσεων, προτάσεων ή εκθέσεων και στη συμμετοχή σε συνεδριάσεις της Βουλής αλλά επεκτείνεται και στη συνδρομή στις εκθέσεις που υποβάλλουν οι εθνικές αρμόδιες Αρχές για τη συμμόρφωσή τους με τα διεθνή, περιφερειακά ή/και ευρωπαϊκά πρότυπα για τα δικαιώματα του ανθρώπου (reporting) καθώς επίσης και στην ενθάρρυνση για την επικύρωση διεθνών συνθηκών για τα δικαιώματα του ανθρώπου.

Παράλληλα, η ΕΕΔΑ έχει αναλάβει και φέρνει σε πέρας με ευθύνη και αποτελεσματικότητα το γενικό καθήκον παρακολούθησης της συμμόρφωσης των αρμόδιων κρατικών Αρχών με τα διεθνή, περιφερειακά ή/και εθνικά πρότυπα για τα δικαιώματα του ανθρώπου (monitoring), σύμφωνα με τις Αρχές των Παρισίων (Α.3.β’).

Ειδικότερα, στην παρούσα συνθήκη της πανδημίας, αξίζει να σημειωθεί ότι σε όλη τη διάρκεια του εγκλεισμού λόγω της πανδημίας, η ΕΕΔΑ συνεδρίαζε σε εβδομαδιαία βάση δι-αδικτυακά, με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων φορέων, κρατικών και μη, ώστε να αντιμετωπίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις νέες προκλήσεις, να αξιολογήσει τον αντίκτυπο των περιοριστικών μέτρων πολιτικής στα ανθρώπινα δικαιώμα-

τα και τις δημοκρατικές αξίες, να παρέχει στην ελληνική κυβέρνηση τις κατάλληλες συμβουλές σχετικά με την προστασία του πυρήνα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και παράλληλα να ενημερώνει την κοινή γνώμη για τα δικαιώματά της και τους σχετικούς κινδύνους παραβίασής τους εξαιτίας της πανδημίας. Συνεχίζοντας, βέβαια, να παρακολουθεί και όλα τα άλλα θέματα που άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου και που αφορούν στη χάραξη σωστής κεντρικής πολιτικής, όπως το προσφυγικό ζήτημα, το περιβάλλον κ.α.

Πιο συγκεκριμένα, κατά το έτος 2020, η ΕΕΔΑ επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις εξής θεματικές:

Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου τον καιρό της πανδημίας

Έκθεση για την ανάγκη προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη λήψη των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας Covid-19 και συστάσεις προς την Πολιτεία. Αποτύπωση των θεμάτων που συζητήθηκαν στην Ολομέλεια κατά την περίοδο εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης της πανδημίας. Συνεδριάσεις της 8ης, 22ης, 29ης Απριλίου και 6ης Μαΐου 2020 (Ιούνιος 2020)

Η ΕΕΔΑ, στην Έκθεση για την ανάγκη προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη λήψη των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας Covid-19, τόνισε ότι τα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης της πανδημίας δεν πρέπει να υπονομεύουν οριστικά το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, ούτε να περιέχουν διακρίσεις, αλλά να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανάγκες

των ιδιαίτερα ευάλωτων ομάδων. Παράλληλα, δεδομένου ότι τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που έλαβε η Πολιτεία για την αντιμετώπιση της πανδημίας, επιβάλλοντας περιορισμούς στα δικαιώματα των πολιτών (όπως το δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία, την προσωπική ελευθερία, την πρόσβαση στη δημόσια υγεία κλπ.), είχαν σοβαρό αντίκτυπο στον κοινωνικό ιστό, η ΕΕΔΑ επικεντρώθηκε, στην Έκθεσή της αυτή, κυρίως στις επιπτώσεις των μέτρων στα δικαιώματα των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού καθώς και σε επιμέρους καίριους τομείς, όπως:

■ Ο Πληθυσμός Ρομά

Η ΕΕΔΑ υπογράμμισε την ανάγκη για άρση του κοινωνικού αποκλεισμού που υφίστανται οι Ρομά στην Ελλάδα, καλώντας τις αρμόδιες Αρχές να λάβουν υπόψη τους τις ειδικές συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού των Ρομά και να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας χωρίς διακρίσεις και δυσανάλογες επιπτώσεις στα δικαιώματά τους.

■ Οι πρόσφυγες, οι μετανάστες και τα ασυνόδευτα ανήλικα

Η ΕΕΔΑ επανέλαβε ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη, ιδιαίτερα υπό την απειλή της παρούσας πανδημίας, για την καλύτερη δυνατή διαχείριση των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών με σεβασμό στην ανθρωπινή ζωή και την αξιοπρέπεια, καλώντας την κυβέρνηση να λάβει κατά προτεραιότητα μέτρα για (α) την άμεση μεταφορά όλων των ευάλωτων ατόμων από τα νησιά σε ασφαλή και κατάλληλη διαμονή στην ηπειρωτική χώρα, (β) την εξασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου των όρων παροχής διεθνούς προστασίας στην αντίστοιχη υποδομή, (γ) την ενίσχυση των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης και των Δομών Φιλοξενίας με διερμηνείς, διαπολιτισμικούς διαμεσολαβητές, Επιτρόπους ασυνόδευτων ανήλικων, κοινωνικούς λειτουργούς και την υποστήριξη της ορθής λειτουργίας όλων των εγκαταστάσεων και (δ) την εγγύηση του διαφανούς χαρακτήρα της διαδικασίας ασύλου ειδικά για ευάλωτους πρόσφυγες.

■ Η εργασία και η κοινωνική ασφάλιση και ασφάλεια

Η ΕΕΔΑ επισήμανε την ανάγκη για εγγύηση από πλευράς της Πολιτείας, καθόλη τη διάρκεια της πανδημίας, της απρόσκοπτης απόλαυσης των δικαιωμάτων που συνδέονται με την εργασία και την κοινωνική ασφάλιση και ασφάλεια και κάλεσε τους αρμόδιους κρατικούς φορείς να εφαρμόσουν τις θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της κοινωνικής αλληλεγγύης, ώστε να τηρηθεί η δίκαιη ισορροπία μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων συμφερόντων. Ιδιαίτερη έμφαση θεωρεί η ΕΕΔΑ ότι πρέπει να δοθεί στην ευάλωτη ομάδα των ηλικιωμένων, οι οποίοι λόγω και της επιταχυνόμενης στροφής των δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών στην ψηφιακή τεχνολογία απειλούνται σε σταδιακή απομόνωση και υποβάθμιση.

■ Το δικαίωμα των κρατούμενων στην υγεία

Η ΕΕΔΑ κάλεσε τις αρμόδιες Αρχές να σεβαστούν το κράτος δικαίου και τα πρότυπα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να λάβουν άμεσα μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης (ελάχιστες συνθήκες υγιεινής, παροχή ιατρικών υπηρεσιών, εφοδιασμός με υλικά ατομικής προστασίας κ.α.) και την αποσυμφόρηση των σωφρονιστικών καταστημάτων, υπενθυμίζοντας τις προειδοποιήσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και των επιδημιολόγων σχετικά με τον κίνδυνο υψηλής θνησιμότητας του πληθυσμού στις φυλακές, καθώς η διάδοση και διασπορά του Covid-19 σε κλειστές δομές γίνεται με πολλαπλάσια ταχύτητα σε σχέση με τον ανοικτό πληθυσμό. Παράλληλα, η ΕΕΔΑ επανέλαβε ότι η διασφάλισή του δικαιώματος στην εκπαίδευση αποτελεί εγγύηση που απορρέει από το Σύνταγμα και τις Διεθνείς Συμβάσεις, τις οποίες έχει υπογράψει η Χώρα μας, συμβάλλει στην ομαλή διαβίωση στα καταστήματα κράτησης και συνιστά ουσιαστικό μέτρο επανένταξης των κρατούμενων στην κοινωνία μετά την έκτιση της ποινής τους.

■ Τα άτομα που απειλούνται από ενδοοικογενειακή βία

Η ΕΕΔΑ, θορυβημένη από την αύξηση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας κατά την περίοδο της καραντίνας, επανέλαβε την ανάγκη συστηματικής παροχής υπηρεσιών πρόληψης και ψυχολογικής, κοινωνικής, νομικής στήριξης και φιλοξενίας σε γυναίκες, συμπερι-

λαμβανομένων των αλλοδαπών και των προσφύγων, των γυναικών με αναπηρία και των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, που βρίσκονται σε απειλή, τονίζοντας ότι θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε συστηματική βάση εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης και μετά το τέλος της υγειονομικής κρίσης.

■ Η προστασία του περιβάλλοντος

Η ΕΕΔΑ, αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της προστασίας του περιβάλλοντος ως δικαίωμα του ανθρώπου, όπως αυτό αποτυπώνεται τόσο σε κείμενα του διεθνούς και εθνικού δικαίου, όσο και στην νομολογία διεθνών και εθνικών δικαστηρίων, η ΕΕΔΑ κάλεσε την Πολιτεία να επιδείξει τον αναγκαίο σεβασμό στη διατήρηση, την προστασία και την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος της Χώρας.

■ Η ανεξαρτησία και απρόσκοπτη λειτουργία της Δικαιοσύνης

Η ΕΕΔΑ υπογράμμισε την ανάγκη να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για τη διευκόλυνση και την ασφαλή λειτουργία των δικαστηρίων ενόψει της αποκλιμάκωσης των περιορισμών που είχαν επιβληθεί εξαιτίας της πανδημίας και κάλεσε τις αρμόδιες Αρχές να μεριμνήσουν για την άμεση επαναλειτουργία του δικαστικού συστήματος και την προστασία του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, της ανθρώπινης αξίας και αξιοπρέπειας.

■ Τα άτομα με αναπηρία

Η ΕΕΔΑ ζήτησε τη δέσμευση της Πολιτείας στην πραγμάτωση του δικαιώματος στην εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρίες και/ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τα οποία οφείλει να αντιμετωπίζει έμπρακτα ισότιμα, δηλώνοντας για ακόμη μία φορά έτοιμη και πρόθυμη να συμβάλει σε αυτό το σκοπό, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς που εμπλέκονται στην προαγωγή και προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών αυτών.

Σε κάθε περίπτωση, κλείνοντας, η ΕΕΔΑ επισήμανε με έμφαση ότι τα περιοριστικά μέτρα που έλαβε και λαμβάνει η Πολιτεία πρέπει να στηρίζονται σε νομική βάση, να είναι αναλογικά και χρονικά περιορισμένα. Τόνισε, προς το σκοπό αυτό, ότι παραμένει σε επαγρύπνηση ως προς τη διάρκεια των μέτρων και την εκτίμηση του χρονικού σημείου όπου τα μέτρα αυτά δεν θα είναι πλέον αναγκαία, διαβεβαιώνοντας ότι η αναγκαιότητα, φύση και έκταση των περιορισμών που εφαρμόζονται στα δικαιώματα και τις ελευθερίες που προστατεύονται, θα ελέγχονται και θα αξιολογούνται σε συστηματική βάση, ώστε να αποφασίζεται αν δικαιολογούνται ως λύση για την καταπολέμηση της απειλής από την πανδημία.

Δήλωση της ΕΕΔΑ για το ΣχΝ «Δημόσιες υπαίθριες συναθροίσεις και άλλες διατάξεις» (Ιούλιος 2020)

Η ΕΕΔΑ, με αφορμή την επικείμενη εισαγωγή προς ψήφιση του Σχεδίου Νόμου «Δημόσιες υπαίθριες συναθροίσεις και άλλες διατάξεις» και ενόψει των περιορισμών που επιβλήθηκαν στο κατοχυρωμένο από τα άρθρα 11 Σ., 11 ΕΣΔΑ και 12 ΧΘΔΕΕ δικαίωμα του συνέρχεσθαι, επισήμανε ότι η συνταγματική ελευθερία του συνέρχεσθαι, ως το αρχαιότερο δικαίωμα συλλογικής και ομαδικής δράσης, δεν παύει να αποτελεί ατομικό δικαίωμα, θεμελιώνοντας αξίωση για την κατ' αρχήν αποχή της κρατικής εξουσίας από ενέργειες που στοχεύουν στην παρακώλυση της άσκησής του. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα νομολογιακά διαπλασμένα κριτήρια του ΕΔΔΑ, υπενθύμισε ότι οι λόγοι που προβάλλουν οι αστυνομικές

και λιμενικές αρχές, ως αποφασίζοντα όργανα, προκειμένου να δικαιολογήσουν την επιβολή απαγόρευσης μιας συνάθροισης πρέπει να είναι «σχετικοί και επαρκείς», ενώ παράλληλα οι αποφάσεις τους πρέπει να βασίζονται σε αποδεκτή εκτίμηση των σχετικών γεγονότων. Τέτοιοι λόγοι, και ιδίως ο κίνδυνος βίας (εκ προθέσεως ή όχι), πρέπει να εκτιμώνται υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας, η οποία απαιτεί την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των απαιτήσεων των επιδιωκόμενων σκοπών και εκείνων της ελεύθερης έκφρασης απόψεων με λέξη, χειρονομία

ή ακόμη και σιωπή από άτομα που συγκεντρώνονται στους δημόσιους χώρους καθώς και την εκ των προτέρων αξιολόγηση του αντικτύπου της επιβολής της απαγόρευσης. Συνεπώς, απουσία τέτοιων κινδύνων ή περιπτώσεις επιβολής απαγορεύσεων, στις οποίες το «μήνυμα» της συνάθροισης χαρακτηρίζεται άμεσα ή έμμεσα ως εσφαλμένο συνεπάγονται, κατά πάγια νομολογία του ΕΔΔΑ, αδικαιολόγητη επέμβαση στο δικαίωμα του συνέρχεσθαι αλλά και στην ελευθερία της έκφρασης. Στο σημείο αυτό, μάλιστα, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι οι διαπιστώσεις και νομολογιακές προσεγγίσεις του ΕΕΔΑ εναρμονίζονται πλήρως με το Σχέδιο του Γενικού Σχολίου 37 της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών ως προς το δικαίωμα στην ελευθερία της συνάθροισης, η διαδικασία υιοθέτησης του οποίου είναι εν εξελίξει.

Δήλωση για την απαγόρευση των δημόσιων υπαίθριων συναθροίσεων (Νοέμβριος 2020)

Η ΕΕΔΑ, με αφορμή την με αριθμ. 1029/8/18 (ΦΕΚ 5046/Β/14.11.2020) Απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, με την οποία απαγορεύτηκε η διεξαγωγή όλων των δημόσιων υπαίθριων συναθροίσεων στο σύνολο της Επικράτειας για το διάστημα από 15 Νοεμβρίου και ώρα 6.00 πμ. μέχρι και 18 Νοεμβρίου 2020 και ώρα 9.00 μμ., αναγνωρίζοντας την ανάγκη εορτασμού της επετείου της 17ης Νοεμβρίου 1973 ως γεγονός καθοριστικό για την Δημοκρατία σε αυτή τη χώρα, υπενθύμισε ότι τα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης της πανδημίας του COVID-19 δεν πρέπει να υπονομεύουν το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι η Απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία επιβάλλει τον περιορισμό του δικαιώματος του «συνέρχεσθαι» στο σύνολο της Επικράτειας της Χώρας, εγείρει ζήτημα αναστολής του δικαιώματος του «συνέρχεσθαι», όπως αυτό κατοχυρώνεται τόσο στο άρθρο 11 Συντ. όσο και στις διατάξεις των άρθρων 11 ΕΣΔΑ, 12 ΧΘΔΕΕ και 21 ΔΣΑΠΔ. Κάνοντας, μάλιστα, μνεία στα νομολογιακά διαπλασμένα κριτήρια του ΕΔΔΑ, η ΕΕΔΑ τόνισε ότι οι κρατικοί περιορισμοί πρέπει να δικαιολογούνται επαρκώς, να είναι σαφείς, να σέβονται τον πυρήνα του δικαιώματος και να πληρούν τα κριτήρια της αρχής της αναλογικότητας και της προβλεψιμότητας της επέμβασης. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΔΑ σημείωσε ότι η τελική κρίση επί της νομιμότητας και της συνταγματικότητας της διάταξης βρίσκεται στα χέρια της Δικαιοσύνης, η οποία με τις εγγυήσεις της λειτουργικής της ανεξαρτησίας θα αποφανθεί επί της επίμαχης απόφασης.

Πρόσφυγες και Μετανάστες

Δελτίο Τύπου: «Στη Σάμο έχει καταρρεύσει το σύστημα» (Ιανουάριος 2020)

Κλιμάκιο της ΕΕΔΑ, αποτελούμενο από το Γιάννη Ιωαννίδη, Αντιπρόεδρο, τους Φοίβο Ιατρέλλη και Σπύρο Απέργη, Μέλη, και την Εύα Τζαβαλά, επισημονική συνεργάτιδα της ΕΕΔΑ, πραγματοποίησε επίσκεψη στη Σάμο στις 20 και 21 Ιανουαρίου 2020 με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής παλαιότερων συστάσεων της προς την Πολιτεία για το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα, την εξαγωγή προκαταρκτικών συμπερασμάτων ως προς την πορεία εφαρμογής του νέου Ν 4636/2019 περί

Διεθνούς Προστασίας και την ανίχνευση τυχόν νέων προκλήσεων στο πεδίο, συνεπεία και του μεγάλου αριθμού αλλοδαπών που βρίσκονται εγκλωβισμένοι στα νησιά εντός και εκτός δομών υποδοχής και φιλοξενίας. Στο πλαίσιο της επίσκεψης, έγινε αυτοψία στους χώρους του ΚΥΤ και τον καταυλισμό που έχει δημιουργηθεί γύρω από αυτό και συναντήσεις με το Δήμαρχο Ανατολικής Σάμου, τον Αντιπεριφερειάρχη Σάμου, τις δημόσιες Αρχές και υπηρεσίες καθώς

και με εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο.

Η ΕΕΔΑ διαπίστωσε ότι η κατάσταση ως προς την υποδοχή και τις συνθήκες διαβίωσης των αιτούντων διεθνή προστασία μέσα και γύρω από το Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στο Βαθύ της Σάμου είναι ανεξέλεγκτη και καταλύει κάθε έννοια ανθρωπίνης αξιοπρέπειας των διαμενόντων στους χώρους αυτού. Απεύθυνε για το σκοπό αυτό επείγουσα δημόσια έκκληση για τη συνεκτίμηση όλων των παραμέτρων και την κατάλληλη αναπροσαρμογή του θεσμικού και διαχειριστικού πλαισίου των προσφυγικών ροών με σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, διαδικασία η οποία πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι απαλλαγμένη από την τοξική ρητορική στο δημόσιο διάλογο. Επανέλαβε, δε, ότι θα συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση στα νησιά αλλά και στο σύνολο της χώρας και θα δημοσιοποιήσει λεπτομερή έκθεση με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις της.

Επιστολή προς Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, Νότη Μηταράκη, με θέμα την επείγουσα υπόθεση οικογένειας Σύρων με 5 ανήλικα τέκνα που κινδυνεύουν με απέλαση (Φεβρουάριος 2020)

Με το από 11 Φεβρουαρίου 2020 επείγον έγγραφό της, η ΕΕΔΑ προώθησε, λόγω αρμοδιότητας, προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, Νότη Μηταράκη, ενημέρωση για την υπόθεση οικογένειας Σύρων με 5 ανήλικα παιδιά που κινδύνευαν με απέλαση, η οποία περιήλθε σε γνώση της Επιτροπής, από τους συνηγόρους της οικογένειας. Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της υπόθεσης η ΕΕΔΑ απεύθυνε έκκληση προς τον αρμόδιο Υπουργό για την άμεση ενημέρωση της Ολομέλειάς της.

Δήλωση για την Επανεξέταση των πολιτικών ασύλου και μετανάστευσης και διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της ΕΕ (Μάρτιος 2020)

Παρακολουθώντας με ανησυχία, αφενός, τις εξελίξεις στα ελληνοτουρκικά χερσαία σύνορα, αφετέρου, την κατάσταση στα νησιά, η οποία βαίνει κλιμακούμενη και εμφανίζεται συχνά εκτός ελέγχου και λαμβάνοντας υπόψη την πλέον ανησυχητική αύξηση των περιστατικών βίας, ρατσιστικών επιθέσεων, ρητορικής μίσους και ξενοφοβίας, η ΕΕΔΑ κάλεσε την ελληνική Κυβέρνηση να τερματίσει άμεσα τον εγκλωβισμό των αιτούντων διεθνή προστασία στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και να άρει την απόφαση αναστολής καταγραφών αιτημάτων ασύλου και αυτόματης επιστροφής νεοεισερχομένων αλλοδαπών στα κράτη προ-

έλευσης ή διέλευσης η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2020 και να διασφαλίσει την παροχή νόμιμης οδού πρόσβασης στο άσυλο με συντεταγμένο τρόπο. Η ΕΕΔΑ υπενθύμισε ότι

το κράτος δικαίου και η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας αποτελούν τον πυρήνα των κοινών αξιών επί των οποίων εδράζεται η ΕΕ και η αποτελεσματική προστασία αυτών θωρακίζει τη δημοκρατία και την ασφάλεια όλων, τονίζοντας ότι η ΕΕ οφείλει να αναλάβει το μερίδιο ευθύνης που της αναλογεί για να μη μείνουν κενό γράμμα οι αξίες και αρχές που θεμελιώνουν τον ευρωπαϊκό πολιτισμό.

Παρατηρήσεις στο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου «Βελτίωση Μεταναστευτικής Νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις» (Απρίλιος 2020)

Η ΕΕΔΑ, πληροφορούμενη την πρόθεση ψήφισης του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου «Βελτίωση Μεταναστευτικής Νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις» με την ανάρτησή του στον ιστότοπο open.gov για δημόσια διαβούλευση και διαπιστώνοντας για ακόμη μία φορά τη μη

αξιοποίηση της εμπειρίας και τεχνογνωσίας των Μελών της κατά το στάδιο της προετοιμασίας της νομοθετικής πρωτοβουλίας με γνώμονα την πρόληψη τυχόν αστοχιών και τη διασφάλιση της συμβατότητας των προωθούμενων ρυθμίσεων με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Ελλάδας, κάλεσε τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, ο οποίος προσήλθε στην Ολομέλειά της και παρουσίασε το ΣχΝ απαντώντας σε σχετικά ερωτήματα των Μελών.

Υπογραμμίζοντας ότι η αποτελεσματική λειτουργία ενός ανεξάρτητου Εθνικού Θεσμού για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε ένα κράτος αποτελεί δείκτη για την αξιολόγηση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε αυτό και ότι η πρωθύστερη κοινοποίηση σε αυτήν των υπό επεξεργασία νομοσχεδίων με αντίκτυπο στα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική άσκηση τόσο των συμβουλευτικών (consulting) όσο και των ελεγκτικών (monitoring) αρμοδιοτήτων της ΕΕΔΑ, η ΕΕΔΑ, με πλήρη συναίσθηση της αποστολής της, προχώρησε στην επεξεργασία του συγκεκριμένου ΣχΝ. Σκοπός της, μεταξύ άλλων, ήταν να επισύρει την προσοχή της Πολιτείας σε επιμέρους διατάξεις που κρίνει προβληματικές, προτείνοντας ταυτόχρονα εναλλακτικές, συμβατές με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πιο συγκεκριμένα, επί της αρχής, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι η τροποποίηση του Ν 4636/2019, μόλις 4 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του (1.1.2020), δεν εξυπηρετεί τον ίδιο το σκοπό που έθεσε ο νομοθέτης με την υιοθέτηση του Ν 4636/2019, ήτοι την ενοποίηση κατακερματισμένων νομοθετικών διατάξεων που ρυθμίζουν τα περί διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα. Πράγματι, η κωδικοποίηση σε ένα νόμο ολόκληρης της νομοθεσίας για το άσυλο αποτελεί καλή πρακτική, σύμφωνη με τις αρχές της καλής νομοθέτησης (άρθρο 58 Ν 4622/2019). Η προσπάθεια, ωστόσο, αυτή, σύμφωνα με την ΕΕΔΑ, ακυρώνεται με το προς ψήφιση ΣχΝ καθώς αλλε-

πάλληλες τροποποιήσεις της νομοθεσίας, σε σύντομο χρονικό διάστημα δεν προάγουν την ασφάλεια δικαίου ούτε εξασφαλίζουν την απλότητα και σαφήνεια του περιεχομένου των ρυθμίσεων. Παράλληλα, έχουν αντίκτυπο και στη λειτουργία της Διοίκησης, η οποία δυσκολεύεται να αντεπεξέλθει στο έργο της με δίκαιο και αποτελεσματικό τρόπο. Η ΕΕΔΑ τόνισε ότι η πρακτική στην Ελλάδα έχει καταδείξει ότι αλλεπάλληλες αλλαγές στην οργάνωση και λειτουργία διοικητικών υπηρεσιών οδηγούν αναπόφευκτα σε επιβάρυνση της Διοίκησης και περαιτέρω καθυστερήσεις στις διαδικασίες που ο ίδιος ο νόμος επιθυμεί να επιταχύνει, σημειώνοντας με έμφαση ότι η προωθούμενη νομοθετική αλλαγή κινήθηκε ενόσω επείγοντα μέτρα αντιμετώπισης του Covid-19 είχαν ληφθεί στη χώρα μας, με αντίκτυπο στη λειτουργία των Υπηρεσιών, στην πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου και στους όρους υποδοχής και φιλοξενίας των αιτούντων διεθνή προστασία.

Επί των επιμέρους άρθρων, η ΕΕΔΑ αναφέρθηκε ενδεικτικά με συγκεκριμένες συστάσεις και προτάσεις βελτίωσης στη μεταχείριση ανηλίκων, την καταγραφή αιτημάτων διεθνούς προστασίας, τη διερμηνεία, τη νομική συνδρομή, τη συνέντευξη, τις ηλεκτρονικές επιδόσεις, την παραπομπή για ανθρωπιστικούς λόγους, τη χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, την κράτηση, το δικαίωμα σε όρους και συνθήκες αξιοπρεπούς εργασίας ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της πανδημίας, καθώς επίσης και τη στελέχωση Νομικής Υπηρεσίας Υπουργείου.

Δήλωση ΕΕΔΑ: Παύση κοινωνικής φροντίδας στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Άμεσος κίνδυνος αστεγίας για χιλιάδες αναγνωρισμένους πρόσφυγες (Ιούνιος 2020)

Λαμβανομένων υπόψη των ανησυχητικών πληροφοριών για την επικείμενη μαζική «έξωση» δικαιούχων διεθνούς προστασίας από τους χώρους φιλοξενίας αυτών, της ανησυχίας που είχαν εκφράσει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (ΥΑ/ΟΗΕ), ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στα σχετικά προγράμματα και οι ίδιες οι κοινότητες προσφύγων σχετικά με την προχειρότητα της επικείμενης έξωσης, αλλά και του γεγονότος ότι η πανδημία δεν έχει τελειώσει, η ΕΕΔΑ κάλεσε την Πολιτεία:

1) Να μην προχωρήσει στην εξαγγελθείσα μαζική και αδιάκριτη εκκένωση των χώρων φιλοξενίας αιτούντων διεθνή προστασία από τους αναγνωρισμένους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, χωρίς την ταυτόχρονη διασφάλιση εναλλακτικής λύσης στέγασης για τους τελευταίους, σε συνεργασία με δημόσιους ή/και ιδιωτικούς φορείς.

2) Να διασφαλίσει ότι τα σχέδια αποκατάστασης της οικονομίας την επόμενη ημέρα του εγκλεισμού λόγω Covid-19 δεν παραβιάζουν την αρχή της μη διάκρισης και της ίσης μεταχείρισης όλων των ομάδων του πληθυσμού που διαβιούν στη χώρα σχετικά με την απόλαυση των οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων τους, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των μεταναστών. Κανείς δεν πρέπει να μείνει πίσω.

3) Να σχεδιάσει και να εφαρμόσει μια ολιστική πολιτική για την ένταξη των προσφύγων ήδη από το στάδιο κατά το οποίο είναι αιτούντες άσυλο, με συγκεκριμένα μέτρα που να διευκολύνουν την πρόσβαση αυτών στην εργασία, την εκπαίδευση και την υγεία αλλά και ρυθμίζοντας το κενό που υπάρχει στη νομοθεσία και την πράξη ως προς την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης κατά το μεταβατικό στάδιο από την αναγνώριση αυτών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας και τη συμπερίληψή τους σε ένα πρόγραμμα ένταξης.

4) Να καταρτίσει μια αποτελεσματική και βιώσιμη λύση για την αντιμετώπιση των προσκομμάτων που αντιμετωπίζουν οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας στην πρόσβαση σε στέγη, σύμφωνα και με τις ρητές υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο.

5) Να εξασφαλίσει την ουσιαστική πρόσβαση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην εργασία μέσω της εναρμόνισης της διοικητικής πρακτικής σε ζητήματα φορολογικά, κοινωνικοασφαλιστικά ή άλλα συναφή καθώς και την ισότιμη μεταχείριση αυτών ως προς τους όρους και τις συνθήκες εργασίας, καταπολεμώντας φαινόμενα παράνομης εργασίας και εργασιακής εκμετάλλευσης.

6) Να ενισχύσει, οικονομικά και υλικοτεχνικά και να επεκτείνει τα προγράμματα ένταξης ώστε οι αναγνωρισμένοι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας να έχουν καθολική πρόσβαση σε αυτά με στόχο την απόκτηση των κατάλληλων δεξιοτήτων και γνώσεων προκειμένου να έχουν πράγματι ισότιμες ευκαιρίες με τους Έλληνες πολίτες στην εύρεση εργασίας και να μπορέσουν να διεξάγουν έναν αυτόνομο βίο.

7) Να λάβει συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων, το ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία έναντι των προσφύγων και μεταναστών ώστε να έχουν οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας πραγματικές πιθανότητες ένταξης στην ελληνική κοινωνία.

Δήλωση σχετικά με τις αναφερόμενες πρακτικές επαναπροωθήσεων (Ιούλιος 2020)

Λαμβάνοντας υπόψη έναν αυξανόμενο αριθμό καταγγελιών αναφερόμενων περιστατικών άτυπων επαναπροωθήσεων και σε συνέχεια, αφενός, προηγούμενων Δηλώσεων της (2017 και 2018), με τις οποίες καλούσε τις ελληνικές Αρχές να διασφαλίσουν το σεβασμό της αρχής της μη επαναπροώθησης και να διερευνήσουν άμεσα τις σχετικές καταγγελίες, αφετέρου, εκκλήσεων διεθνών και ευρωπαϊκών ελεγκτικών μηχανισμών προς την ελληνική Κυβέρνηση να διερευνήσει τις αναφορές για επαναπροωθήσεις

στα ελληνοτουρκικά σύνορα, η ΕΕΔΑ – και πιο συγκεκριμένα το Γ' Τμήμα της ΕΕΔΑ για την Εφαρμογή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στους Αλλοδαπούς – πραγματοποίησε ακρόαση φορέων και προσώπων. Ενδεικτικό της ανάγκης άμεσης αποτελεσματικής διερεύνησης των καταγγελλόμενων περιστατικών είναι ότι, παρά την αύξηση των αναφερόμενων περιστατικών

μεμονωμένων ή ομαδικών επαναπροωθήσεων τόσο στα χερσαία όσο και στα θαλάσσια σύνορα της Ελλάδας με την Τουρκία, σύμφωνα με τη μαρτυρία των οργανώσεων που συμμετείχαν στην ακρόαση, οι εκπρόσωποι των φορέων της Πολιτείας που συμμετείχαν στην ακρόαση δήλωσαν ότι δεν είχαν λάβει γνώση πρόσφατων καταγγελιών για ζητήματα βίαιων επαναπροωθήσεων και κάλεσαν όποιον είχε στοιχεία να ενημερώσει εγγράφως και αρμοδίως τις αρχές. Ειδικότερα, η ΕΕΔΑ, αφού υπενθύμισε ότι το κυριαρχικό δικαίωμα των κρατών να ελέγχουν την είσοδο, τη διαμονή και την απομάκρυνση αλλοδαπών, πρέπει να ασκείται, μεταξύ άλλων, σε συμφωνία με το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το διεθνές προσφυγικό δίκαιο, κάλεσε τις ελληνικές Αρχές:

1. Να διασφαλίσουν ότι όλα τα όργανα της Ελληνικής Πολιτείας τηρούν απαρέγκλιτα την αρχή της μη επαναπροώθησης, ενεργούν σύμφωνα με αυτήν και προβαίνουν εγκαίρως σε διάσωση στη θάλασσα, όπως έχουν υποχρέωση από το διεθνές δίκαιο.

2. Να προχωρήσουν στη δημιουργία επίσημου ανεξάρτητου μηχανισμού καταγραφής και παρακολούθησης καταγγελιών άτυπων επαναπροωθήσεων, λόγω των σοβαρότατων παραβάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αυτό ενέχει. Στην κατεύθυνση αυτή η ΕΕΔΑ μπορεί να σταθεί αρωγός δεδομένης της εμπειρίας της από την ίδρυση και τη λειτουργία του Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας ως προς τη διαμόρφωση πλαισίου καταγραφών σε φαινόμενα απειλής της ανθρωπίνης ζωής μέσω πρακτικών που εμφανίζουν σταθερά χαρακτηριστικά μεθοδολογίας.

3. Να διερευνήσουν με τρόπο αποτελεσματικό τις καταγγελίες για άτυπες επαναπροωθήσεις, δυσανάλογη χρήση βίας και θανάσιμους τραυματισμούς, υπογραμμίζοντας πως ενδεχόμενη παράλειψη να ενεργήσουν προς τούτο όχι μόνο είναι αντίθετη προς τις υποχρεώσεις των ελληνικών αρχών σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο δικαιωμάτων του ανθρώπου αλλά και ταυτοχρόνως εκθέτει τη χώρα.

4. Να προσάγουν τους υπεύθυνους των τυχόν παράνομων τέτοιων ενεργειών ενώπιον της Δικαιοσύνης.

5. Να εξασφαλίζουν, μέσω της χρήσης τεχνολογικού εξοπλισμού και άλλους τρόπους επιχειρησιακής δράσης τη συλλογή αντικειμενικών στοιχείων τα οποία θα τίθενται στη διάθεση των αστυνομικών και δικαστικών αρχών για την αποτελεσματική διερεύνηση των καταγγελλόμενων περιστατικών επαναπροωθήσεων.

6. Να διασφαλίσουν την αποτελεσματική συνεργασία με τις δικαστικές αρχές ως οφείλουν στο πλαίσιο διερεύνησης καταγγελιών για επαναπροωθήσεις.

7. Να λάβουν μέτρα για την αποτελεσματική πρόσβαση των θυμάτων στη δικαιοσύνη και την προστασία τους κατ' αναλογία με άλλα θύματα εγκληματικών πράξεων, όπως τα θύματα διακίνησης ανθρώπων και τα θύματα αναγκαστικής εργασίας.

Επιπρόσθετα, η ΕΕΔΑ κάλεσε τη FRONTEX να διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ με την Τουρκία συμμορφώνονται με την αρχή της μη επαναπροώθησης

και την υποχρέωση διάσωσης στη θάλασσα. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΔΑ προτείνει στα Κράτη μέλη της ΕΕ να ενισχύσουν το ρόλο των Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως ανεξάρτητων μηχανισμών ελέγχου του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έκθεση αναφοράς για το Προσφυγικό και το Μεταναστευτικό ζήτημα.

Μέρος Β΄ (Σεπτέμβριος 2020)

Σε συνέχεια του Α΄ Μέρους της Έκθεσης Αναφοράς της ΕΕΔΑ για το Προσφυγικό και το Μεταναστευτικό Ζήτημα (Ιούλιος 2019), στο οποίο η ΕΕΔΑ συμπυκνώνει σε ένα ενιαίο κείμενο τις Θέσεις της για το Προσφυγικό και το Μεταναστευτικό Ζήτημα, η ΕΕΔΑ δημοσίευσε το Σεπτέμβριο του 2020 το Β΄ Μέρος της Έκθεσής της αυτής, επικαιροποιώντας τις Θέσεις και τις Συστάσεις της σε επιμέρους ζητήματα προσφυγικής προστασίας (υποδοχή, κράτηση, διαδικασίες ασύλου, ένταξη κ.ο.κ.), αλλά και προσθέτοντας νέα κεφάλαια, όπως η μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις και η προστασία των θυμάτων βασανιστηρίων. Τέλος, στο εισαγωγικό κεφάλαιο παρουσιάστηκαν όλες οι τελευταίες πυκνές και πολυεπίπεδες δράσεις της ΕΕΔΑ στο προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα. Προστιθέμενη αξία της Ειδικής αυτής Έκθεσης αποτέλεσε η ομαδοποίηση των Συστάσεων της

ΕΕΔΑ ανά επιμέρους θεματική ώστε να καταστούν αυτές εύκολα προσβάσιμες και κατανοητές για κάθε αναγνώστη. Άλλωστε, βασική αποστολή της ΕΕΔΑ αποτελεί, μεταξύ άλλων, η ευαισθητοποίηση του κοινού για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Βασική φιλοδοξία της ΕΕΔΑ είναι η παρούσα Έκθεση να καταστεί κείμενο αναφοράς και χρήσιμο οδηγό για την Πολιτεία, το νομοθέτη, τη Διοίκηση, τους εφαρμοστές του δικαίου και των πολιτικών της Κυβέρνησης, των εμπειρογνομόνων και των επαγγελματικών του πεδίου, του ερευνητή και κάθε ενδιαφερόμενου.

Δήλωση για την πυρκαγιά στη Μόρια και την επόμενη ημέρα
(Σεπτέμβριος 2020)

Με την εκδήλωση της πυρκαγιάς στο ΚΥΤ της Μόριας, με την οποία η ζωή 12.767 ατόμων τέθηκε σε διακινδύνευση ενώ χιλιάδες άνθρωποι – μεταξύ αυτών πολλά ανήλικα παιδιά και άτομα με χρόνιες παθήσεις – βρέθηκαν χωρίς στέγη, τροφή και νερό, η ΕΕΔΑ εξέφρασε την έντονη ανησυχία της για τη διακινδύνευση των εννόμων αγαθών όλων των δι-

αμενόντων στο νησί της Λέσβου, καλώντας ταυτόχρονα την Πολιτεία να λάβει άμεσα όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση αξιοπρεπούς καταλύματος, την κάλυψη των βασικών αναγκών και την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, στους χιλιάδες αιτούντες άσυλο που παρέμεναν εγκλωβισμένοι στη Λέσβο. Έχοντας επανειλημμένως τονίσει ότι η πολιτική εγκλωβισμού των αιτούντων διεθνή προστασία στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου είναι αδιέξοδη, αναδεικνύοντας παράλληλα την ανάγκη άμεσου τερματισμού του γεωγραφικού περιορισμού των αιτούντων διεθνή προστασία στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, η ΕΕΔΑ συντάχθηκε με την Επίτροπο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία υπογράμμισε ότι η Ελλάδα χρειάζεται συγκεκριμένες και έμπρακτες ενέργειες υποστήριξης από τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη, ενώ τόσο η Ελλάδα όσο και τα υπόλοιπα κράτη της ΕΕ πρέπει να επιδιορθώσουν τα δομικά προβλήματα μιας μεταναστευτικής πολιτικής που έχει προκαλέσει τόσο περιττό ανθρώπινο πόνο. Με την ευκαιρία λοιπόν αυτή η ΕΕΔΑ κάλεσε για ακόμη μία φορά την ΕΕ να μετατρέψει την καταστροφή στη Μόρια σε ευκαιρία μιας νέας ευρωπαϊκής πολιτικής για το άσυλο και τη μετανάστευση, στην κατεύθυνση μίας ολοκληρωμένης συμφωνίας αναλογικής κατανομής των αιτούντων διεθνή προστασία στα κράτη μέλη με βασικό γνώμονα τη διαφύλαξη των ευρωπαϊκών αξιών και του κεκτημένου των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρώπη. Σε συνέχεια της δημοσίευσης της ανωτέρω Δήλωσης και ενόψει του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης στη Μόρια, η ΕΕΔΑ παρενέβη με μαγνητοσκοπημένη Δήλωσή της στην 45η Τακτική Σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας για το μηχανισμό καταγραφής των καταγγελιών επαναπροωθήσεων (Νοέμβριος 2020)

Η ΕΕΔΑ, στο πλαίσιο της συστηματικής της ενασχόλησης με ζητήματα μεταναστών και προσφύγων και της στενής παρακολούθησης τόσο σε νομοθετικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο διαχείρισης των πληθυσμών αυτών στη Χώρα μας και λαμβάνοντας υπόψη τον αυξανόμενο αριθμό καταγγελιών αναφερόμενων περιστατικών άτυπων επαναπροωθήσεων που τέθηκαν υπόψη της και κατά τις ακροάσεις φορέων και προσώπων που πραγματοποίησε, αποφάσισε, στην από 12 Νοεμβρίου 2020 συνεδρίαση της Ολομέλειάς της, τη συγκρότηση ομάδας εργασίας για τη δημιουργία ενός μηχανισμού καταγραφής καταγγελιών επαναπροωθήσεων. Η απόφαση αυτή βασίστηκε σε προηγούμενες παρεμβάσεις της ΕΕΔΑ για τις επαναπροωθήσεις και ειδικότερα στην από 9.7.2020 Δήλωση για τις αναφερόμενες πρακτικές επαναπροωθήσεων. Οι εργασίες της ομάδας εργασίας θα συντονίζονται από την Έλλη Βαρχαλαμά, Β' Αντιπρόεδρο της ΕΕΔΑ, και το Σπύρο Απέργη, Προεδρεύοντα του Γ' Τμήματος.

Προστασία Παιδικής Ηλικίας

Πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.
Συνεισφορά στην Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού
(Information relevant to the implementation of the Convention on the Rights of the Child
Submission to the UN Committee on the Rights of the Child) (Ιανουάριος 2020)

Η ΕΕΔΑ ως το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της πολιτείας για την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχει ασχοληθεί, από την ίδρυσή της, με ένα ευρύ φάσμα θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΔΑ είναι αρμόδια σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο, μεταξύ άλλων, για την παρακολούθηση της προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας και της συμμόρφωσής της στις διεθνείς υποχρεώσεις που πηγάζουν από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Για το σκοπό αυτό, απέστειλε στην

Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού Πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, οι οποίες εστιάζουν στις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Χώρα μας ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης, επισημαίνοντας παράλληλα τις αδυναμίες και τα κενά της ισχύουσας νομοθεσίας. Εκπληρώνοντας, μάλιστα, την αποστολή της ως ελεγκτικού μηχανισμού της συμμόρφωσης του Κράτους με τις διεθνείς του υποχρεώσεις και προκειμένου να υποβάλει μια ολοκληρωμένη Έκθεση, η ΕΕΔΑ, αφενός, ακολούθησε τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της αρμόδιας Επιτροπής του ΟΗΕ σχετικά με τη δομή και το

περιεχόμενο των εναλλακτικών εκθέσεων, αφετέρου, πραγματοποίησε ακρόαση φορέων και προσώπων με στόχο την όσο το δυνατόν περισσότερη ολοκληρωμένη και ανεξάρτητη αξιολόγηση της προόδου που σημειώθηκε και των δυσκολιών που αντιμετωπίστηκαν κατά την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Στην ακρόαση αυτή εκπροσωπήθηκαν 22 φορείς, ενώ μετά την ολοκλήρωση της ακρόασης, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να στείλουν τις γραπτές συνεισφορές τους απαντώντας σε συγκεκριμένες ερωτήσεις.

Η Έκθεση διαρθρώνεται σε επτά (7) βασικούς άξονες με επιμέρους υποενότητες, ενώ κάθε υποενότητα ξεκινά με την αναφορά στο βασικό πλαίσιο και το πρόβλημα προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού που εγείρεται και καταλήγει με τη σχετική σύσταση ή τις συστάσεις της ΕΕΔΑ. Οι βασικοί άξονες της Έκθεσης είναι οι ακόλουθοι: I. Γενικά μέτρα εφαρμογής: Εθνικό Σχέδιο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Κατανομή πόρων, Συλλογή στατιστικών στοιχείων και Συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, διάχυση και ευαισθητοποίηση, II. Γενικές αρχές: Μη διάκριση και το δικαίωμα στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη, Παιδιά Ρομά, III. Ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες: Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, IV. Βία κατά των παιδιών: Μέτρα για την απαγόρευση και την εξάλειψη όλων των μορφών επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων και των πρώιμων και αναγκαστικών γάμων, Δικαίωμα στη μη υποβολή σε βασανιστήρια ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής τιμωρίας, V. Οικογενειακό περιβάλλον και εναλλακτική φροντίδα: Υποστήριξη από την οικογένεια και εναλλακτική φροντίδα, Παιδιά που στερούνται οικογενειακού περιβάλλοντος και πλαισίου αναδοχής. VI. Αναπηρία, βασική υγεία και ευημερία: Υπηρεσίες υγείας και υπηρεσίες και εγκαταστάσεις κοινωνικής ασφάλισης και παιδικής μέριμνας, Επιβίωση και ανάπτυξη και βιοτικό επίπεδο, Σχετικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων υλικών προγραμμάτων υποστήριξης και στήριξης σχετικά με τη διατροφή, το ρουχισμό και τη στέγαση, VII. Εκπαίδευση, ψυχαγωγία και πολιτιστικές δραστηριότητες: Στόχοι της εκπαίδευσης με αναφορά επίσης στην ποιότητα της εκπαίδευσης, Φροντίδα προσχολικής εκπαίδευσης, Παιδιά Ρομά, Ταυτότητα φύλου και εκπαίδευση, Παιδιά με αναπηρία, Το δικαίωμα στην εκπαίδευση παιδιών με αναπηρία και πρόσβαση στο σχολείο σε ισότιμη βάση με άλλα παιδιά /συμπεριληπτική εκπαίδευση, VIII. Ειδικά μέτρα προστασίας: Παιδιά εκτός της χώρας προέλευσής του-αιτούντες άσυλο, ασυνόδευτα παιδιά-αιτούντες άσυλο, εσωτερικά εκτοπισμένα παιδιά, παιδιά μετανάστες και παιδιά που πλήττονται από τη μετανάστευση, Παιδιά που αιτούνται διεθνή προστασία και παιδιά πρόσφυγες, Υποδοχή και φιλοξενία, Κράτηση, Αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος, Παιδική Εργασία, Πώληση, εμπορία και απαγωγή, Εμπορία παιδιών, Ασυνόδευτοι ανήλικοι - Εμπορία παιδιών, Συλλογή δεδομένων, Εκπαίδευση.

Επιστολή προς το Γενικό Γραμματέα Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
Πάνο Αλεξανδρή, με θέμα «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού»
(Οκτώβριος 2020)

Με την από 21 Οκτωβρίου 2020 επιστολή της, η ΕΕΔΑ χαιρέτισε τη σημαντική πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης να επικαιροποιήσει και ολοκληρώσει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΕΣΔΔΠ), καθώς θεωρεί ότι πρόκειται για ένα πολύ θετικό βήμα για την αναβάθμιση, προώθηση και υλοποίηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το διεθνές και ενωσιακό πλαίσιο για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού. Ταυτόχρονα, η ΕΕΔΑ υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο του Γραφείου του Υπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου για τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και στο πλαίσιο του ρόλου της ως του θεσμικά αναγνωρισμένου ανεξάρτητου συμβουλευτικού οργάνου της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, οφείλει να περιορίζεται σε ένα ρόλο παρακολούθησης της υλοποίησης του

Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ), παρέχοντας τεχνογνωσία και συμβουλές προς την Κυβέρνηση. Εκπληρώνοντας την αποστολή της αυτή, η ΕΕΔΑ επανήλθε σε προηγούμενες συστάσεις της, τις οποίες είχε υποβάλει με αφορμή το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού 2018-2020 (Νοέμβριος 2018), διατυπώνοντας γενικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές για την εκπόνησή του, ιδίως ως προς την αναγκαιότητα, τον τρόπο και τα μέσα κατάρτισης αλλά και ως προς τον καθορισμό των ενεργειών που βελτιώνουν την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι συστάσεις αυτές αφορούσαν, μεταξύ άλλων, το περιεχόμενο του ΕΣΔΔΠ και την ανάγκη συμπερίληψης σε αυτό μέτρων τα οποία είναι «κατάλληλα» να απαντήσουν στις σύγχρονες προκλήσεις, τη σημασία υιοθέτησης μετρήσιμων και χρονικά οριοθετημένων στόχων για την εφαρμογή των δράσεων για την πλήρη απόλαυση των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς επίσης και την ανάγκη συμμετοχής αντιπροσωπευτικού φορέα των παιδιών με αναπηρία στον Εθνικό Μηχανισμό Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίων Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Ατομα με Αναπηρίες

Επιστολή προς τον Υπουργό Επικρατείας, Γιώργο Γεραπετρίτη, αναφορικά με το Συντονιστικό Μηχανισμό του Ν 4488/2017 για την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (Νοέμβριος 2020)

Η ΕΕΔΑ, στην από 3 Νοεμβρίου 2020 επιστολή της προς τον Υπουργό Επικρατείας, Γιώργο Γεραπετρίτη, καλωσόρισε το ΣχΝ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με θέμα τα «Μέτρα ενίσχυσης των εργαζομένων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, κοινωνικοασφαλιστικές διατάξεις και διατάξεις για την ενίσχυση των ανέργων», τονίζοντας ότι ευελπιστεί η νέα νομοθετική πρωτοβουλία να αποτελέσει ένα επιπλέον βήμα προς την κατεύθυνση της ουσιαστικής εφαρμογής στην πράξη των δικαιωμάτων των εργαζόμενων και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, συμπεριλαμβάνων των ατόμων με αναπηρία και την εξάλειψη των διακρίσεων εις βάρος τους. Στη συγκεκριμένη επιστολή, ωστόσο, η ΕΕΔΑ, στάθηκε ειδικότερα στην αρμοδιότητα του Υπουργού Επικρατείας ως Συντονιστικού Μηχανισμού του Ν 4488/2017 για την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Στο πλαίσιο αυτό, σε συνέχεια των θέσεων και συστάσεών της για τα ζητήματα ατόμων με αναπηρία και λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις της ΕΣΑμεΑ, η οποία υποδεικνύει μέλος στην Ολομέλειά της, η ΕΕΔΑ υπέβαλε συγκεκριμένες παρατηρήσεις αναφορικά με 3 επιμέρους σημεία: τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Ατόμων με Αναπηρία, τους «Αστεγους» ως ωφελούμενη μονάδα του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και το Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής Ανασφάλιστων Υπερηλίκων.

Κλείνοντας, η ΕΕΔΑ επέσυρε την προσοχή όλων των αρμόδιων κρατικών Αρχών στην ανάγκη για μια προσέγγιση στη βάση των δικαιωμάτων του ανθρώπου (human rights based approach) σε όλα τα συναφή πολιτικά και νομοθετικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένου και του υπό ψήφιση νομοσχεδίου, διευκρινίζοντας ότι σε διαφορετική περίπτωση δεν θα ικανοποιούνται οι πραγματικές ανάγκες της αναπηρίας με αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση μεταξύ ουσιαστικά ομοίων περιπτώσεων.

Πρόληψη βασανιστηρίων

Έκθεση για την προστασία αιτούντων/αιτουσών άσυλο-θυμάτων βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (Σεπτέμβριος 2020)

Λαμβανομένης υπόψη της επείγουσας ανάγκης θέσπισης διαδικασιών ασύλου, που θα εστιάζουν στο γρήγορο εντοπισμό των ευάλωτων ομάδων προσφύγων, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων βασανιστηρίων, προκειμένου να καταστεί πλήρης και απρόσκοπτη η πρόσβασή τους στην υγειονομική περίθαλψη, στις υπηρεσίες αποκατάστασης και στη δικαιοσύνη, η ΕΕΔΑ δημοσίευσε σχετική Έκθεση για την προστασία αιτούντων/αιτουσών άσυλο-θυμάτων βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, στην οποία, αφού έκανε μια πρώτη χαρτογράφηση των σημαντικότερων προβλημάτων αναφορικά με το ζήτημα της αναγνώρισης των θυμάτων βασανιστηρίων, προχώρησε σε συγκεκριμένες συστάσεις. Μάλιστα, για το σκοπό της αποτελεσματικότερης και ουσιαστικότερης αντιμετώπισης του θέματος, διοργάνωσε και σχετική ακρόαση φορέων και προσώπων σχετικά με την «Πιστοποίηση Θυμάτων

Βασανιστηρίων», προκειμένου να αναγνωρισθούν τα κενά ή/και αποκλίσεις στην εθνική νομοθεσία σε σχέση με τις διεθνείς συμβάσεις και κατευθυντήριες γραμμές, να συζητηθεί η έως σήμερα δράση των φορέων που απασχολούνται ενεργά στο πεδίο και να αποτυπωθούν οι ανάγκες και τα κωλύματα, που υφίστανται κατά την υλοποίηση των διαδικασιών αναγνώρισης και αποκατάστασης των θυμάτων βασανιστηρίων. Στο πλαίσιο της ακρόασης συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, ζητήματα που αφορούν στα κενά και την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, στην εκπαίδευση και την «κατάρτιση» των επαγγελματιών που ασχολούνται με τα θύματα βασανιστηρίων, στην ανάγκη σύστασης Ομάδας Αναγνώρισης και Πιστοποίησης, στη λειτουργία κέντρων υποδοχής, στην αποκατάσταση των θυμάτων, στη χρηματοδότηση των φορέων που δραστηριοποιούνται στο σχετικό πεδίο, καθώς επίσης και στη διαδικασία της «πιστοποίησης» των θυμάτων βασανιστηρίων.

Σε συνέχεια της ακρόασης αυτής, η ΕΕΔΑ κατέληξε στις ακόλουθες διαπιστώσεις/συστάσεις:

1. εξέφρασε την ιδιαίτερη ανησυχία της όχι μόνο για την εσφαλμένη μεταφορά του άρθρου 25 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ στην εσωτερική έννομη τάξη και για τη συνεπεία αυτής μη εφαρ-

μογή των επιταγών που αφορούν στην αναγνώριση των θυμάτων βασανιστηρίων αλλά και για τη μη γνώση του εν λόγω αντικειμένου από τις προβλεπόμενες δημόσιες αρχές, γεγονός που λόγω της βαρύτητάς του έχει σοβαρότατες επιπτώσεις στον πυρήνα του δικαιώματος της αναγνώρισης των θυμάτων βασανιστηρίων, οι οποίες πιθανώς να επηρεάσουν δυσμενώς την πορεία του αιτήματός τους για χορήγηση διεθνούς προστασίας.

2. υπέβαλε συγκεκριμένη πρόταση για την τροποποίηση του άρθρου 61 Ν 4636/2019, προκειμένου αφενός να αντικατοπτρίζεται η πλήρης έκταση των επιταγών του άρθρου 25 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ αφετέρου να θεσμοθετείται ο διαχωρισμός και ο διαφορετικός σκοπός των εννοιών της «αναγνώρισης» και «πιστοποίησης». Για το λόγο αυτό, πρότεινε η διαδικασία της αναγνώρισης να διενεργείται από κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων, το οποίο θα βεβαιώνει τα περιστατικά που συνιστούν «θύματα βασανιστηρίων», προκειμένου να τους παρασχεθεί η αναγκαία περίθαλψη για τη βλάβη που προκλήθηκε και ιδίως πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική, ψυχιατρική ή ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη με σκοπό την πλήρη αποκατάστασή τους.

3. πρότεινε συγκεκριμένες προσθήκες στις διατάξεις των άρθρων 61 και 77α Ν 4636/2019, προκειμένου το προσωπικό που εργάζεται στο σχετικό πεδίο να εκπαιδεύεται κατάλληλα, ούτως ώστε να «οφθαλμοφανείς» περιπτώσεις αλλά και τα περιστατικά για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις περί τέλεσης βασανιστηρίων, προκειμένου τα θύματα να παραπέμπονται για αποκατάσταση άμεσα και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

4. διατύπωσε την άμεση ανάγκη θέσπισης μόνιμου μηχανισμού αδιάλειπτης χρηματοδότησης, προκειμένου οι αντίστοιχοι φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό να λειτουργούν απρόσκοπτα για την πραγματοποίηση του εν λόγω σκοπού.

5. επισήμανε ότι πέραν της διαδικασίας της «αναγνώρισης», η διαδικασία της «πιστοποίησης» των θυμάτων βασανιστηρίων πρέπει να διενεργείται υπό το πρίσμα των αρχών του Πρωτοκόλλου της Κωνσταντινούπολης, και δη από πλήρη επιστημονική ομάδα, η οποία θα είναι ανεξάρτητη από οποιαδήποτε δημόσια ή ιδιωτική υπηρεσία για λόγους αμεροληψίας και αντικειμενικότητας και σύμφωνα με τους σκοπούς, τις αρχές, τις εγγυήσεις και τις διαδικασίες που προβλέπονται στο ανωτέρω Πρωτόκολλο, προκειμένου τα εν λόγω πιστοποιητικά να υποβάλλονται για δικαστική χρήση ή σε δύσκολες περιπτώσεις «αναγνώρισης», ήτοι όταν υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες διάπραξης πράξεων βασανιστηρίων, οι οποίες, ωστόσο δεν μπορούν να βεβαιωθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης.

6. επιφυλάχθηκε να επανέλθει και να τοποθετηθεί εκτενώς για τον όρο και τις διαδικασίες της «πιστοποίησης» των θυμάτων βασανιστηρίων, τα όποια λαμβάνουν χώρα στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της διαδικασίας κατάλληλης διαμόρφωσης της εθνικής νομοθεσίας.

Ιθαγένεια

Επιστολή προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Παναγιώτη Θεοδωρικάκο, με θέμα Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Τροποποίηση Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, νέο πλαίσιο επιλογής στελεχών στον δημόσιο τομέα, ρύθμιση οργανωτικών θεμάτων της Γενικής Γραμματείας Ιθαγένειας και της Γενικής Γραμματείας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ρυθμίσεις για την αναπτυξιακή προοπτική και την εύρυθμη λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (Οκτώβριος 2020)

Η ΕΕΔΑ, με την από 2 Οκτωβρίου 2020, επιστολή της προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Παναγιώτη Θεοδωρικάκο και με απόλυτο σεβασμό στη διαδικασία νομοθέτησης, δεσμεύτηκε να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με θέματα που άπτονται της απονομής της ελληνικής ιθαγένειας και στην εναρμόνιση των εθνικών ρυθμίσεων με τις διατάξεις του διεθνούς και

ευρωπαϊκού δικαίου, παρέχοντας πολύτιμες συμβουλές προς το Υπουργείο με γνώμονα το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ, διαπιστώνοντας για μία ακόμα φορά τη μη αξιοποίηση της εμπειρίας και τεχνογνωσίας των Μελών της κατά το στάδιο προετοιμασίας της νομοθετικής πρωτοβουλίας με γνώμονα την πρόληψη τυχόν αστοχιών, δεδομένου ότι προωθούνται κρίσιμες τροποποιήσεις του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ΚΕΙ), εξέφρασε παρόλα αυτά την ικανοποίησή της για τη νέα νομοθετική πρωτοβουλία, η οποία κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση με απώτερο στόχο τη δημιουργία ενός αδιάβλητου και αντικειμενικού τρόπου αξιολόγησης της ελληνικής γλώσσας των ενδιαφερομένων για κτήση της ελληνικής ιθαγένειας αλλοδαπών. Ταυτόχρονα, η ΕΕΔΑ διατύπωσε και τις επιφυλάξεις της για συγκεκριμένες διατάξεις του προς ψήφιση Σχεδίου Νόμου, επισύροντας επί της αρχής την προσοχή των αρμόδιων εθνικών Αρχών σε συγκεκριμένα ζητήματα, τα οποία άπτονται του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της χρηστής διοίκησης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με την ΕΕΔΑ, προβληματισμό δημιουργούν η σύντομη 3μηνη μεταβατική περίοδος που προβλέπεται (31.3.2021) πριν την έναρξη ισχύος των διατάξεων των τροποποιημένων άρθρων 5Α, 6 και 7 του ΚΕΙ και η εν συνεχεία αναδρομική εφαρμογή των νέων διαδικαστικών και ουσιαστικών ρυθμίσεων, η αποτελεσματικότητα των νέων σύνθετων διαδικασιών κτήσης ελληνικής ιθαγένειας και η διασφάλιση εγγυήσεων αμεροληψίας, η μη θέσπιση προθεσμιών για την εξέταση του αιτήματος πολιτογράφησης και την έκδοση της σχετικής απόφασης, η μη διασφάλιση του δικαιώματος ακρόασης και η κατάργηση του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων από πλευράς του αιτούντος σε περίπτωση αρνητικής εισήγησης της αρμόδιας επιτροπής, ο αποκλεισμός των ατόμων με πιστοποιημένη από αρμόδιο δημόσιο φορέα ψυχική αναπηρία από τις ειδικές κατηγορίες αιτούντων που εξετάζονται προφορικά αντί της γραπτής εξέτασης, καθώς επίσης και η αυστηροποίηση της διαδικασίας πολιτογράφησης για τους ομογενείς αλλοδαπούς.

Γυναίκες

Συνεισφορά στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια 2019–2024, κατ' εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325/2000 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια (Μάρτιος 2020)

Η ΕΕΔΑ, σε συνέχεια της συμμετοχής της στη σύσκεψη της διυπουργικής ομάδας που πραγματοποιήθηκε, στις 24 Ιανουαρίου 2020, στο Υπουργείο Εξωτερικών με σκοπό το συντονισμό των φορέων για την εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια, κατ' εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325/2000 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια, απέστειλε τη σχετική Συνεισφορά της. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ, αναφορικά με τις Δράσεις που επρόκειτο να συμπεριληφθούν στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης, επισήμανε ότι είναι σημαντικό να συνδεθούν με τους κατάλληλους, ανάλογα με τη Δράση, δείκτες που προτείνονται στο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια 2019-2024, γεγονός, που όπως αναφέρεται και στο αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης, θα συμβάλει στην αποτελεσματική παρακολούθηση της προόδου των Εθνικών Σχεδίων Δράσης και θα

διευκολύνει παράλληλα την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από την υλοποίηση κάθε ενός από τους στόχους. Όπως άλλωστε έχει τονίσει η ΕΕΔΑ στις Παρατηρήσεις της για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, μολονότι δεν υπάρχει υποχρεωτικότητα στην επίκληση και εφαρμογή τους, οι Δείκτες θεωρούνται βέλτιστη πρακτική, καθώς η χρήση τους σε ένα Σχέδιο Δράσης, έχει καίρια αξία στο μέτρο που α) περιγράφει με αριθμητική ακρίβεια μία πραγματική ή νομική κατάσταση, β) παρακολουθεί την πρόοδο και την εξέλιξή του, γ) μετρά την απόδοση και τα αποτελέσματα των επί μέρους δράσεων και δ) βελτιώνει σημαντικά την επικοινωνία και την ακρίβεια της πληροφορίας μεταξύ των φορέων. Επιπρόσθετα, η ΕΕΔΑ σημείωσε ότι είναι χρήσιμο οι ενέργειες υλοποίησης των στόχων να καταναμεθούν σε βραχυπρόθεσμες και σε μακροπρόθεσμες, κατά αναλογία με το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης, επιτρέποντας έτσι στα Κράτη μέλη της ΕΕ να εργάζονται ταυτόχρονα σε πολλαπλά χρονικά διαστήματα για κάθε στόχο που πρέπει να επιτευχθεί, ενώ παρατήρησε με έμφαση ότι η διασφάλιση της συμμετοχής περισσότερων γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα, θα πρέπει να αποτελεί κεντρικό στόχο και στις προσπάθειες ειρήνευσης και συμφιλίωσης. Συμπερασματικά, λαμβανομένου υπόψη ότι η ειρήνη, η ασφάλεια και τα δικαιώματα είναι αλληλένδετα με την ανάγκη συστηματικής ενσωμάτωσης της ειδικής διάστασης

του φύλου σε όλες τις διαδικασίες και τα επίπεδα πολιτικής και διοίκησης, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι το υπό επεξεργασία Σχέδιο Δράσης θα μπορούσε να συμβάλει ενεργά στην εμπλοκή, ενδυνάμωση, προστασία και υποστήριξη των γυναικών και των κοριτσιών για την επίτευξη μιας βιώσιμης και διαρκούς ειρήνης και ασφάλειας.

Σε ένα δεύτερο χρόνο, η ΕΕΔΑ στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως του Εθνικού Θεσμού για την προστασία και προώθηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΘΑΔ) στην Ελλάδα, επανέλαβε την προθυμία και τη διαθεσιμότητά της να συμβάλει στην εκπόνηση και την αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια αναπτύσσοντας στοχευμένες εκπαιδευτικές δράσεις. Ειδικότερα, η ΕΕΔΑ πρότεινε:

1. τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων δημοσίων λειτουργών στη διαδικασία εκπόνησης Εθνικών Σχεδίων Δράσης (Μεθοδολογία, Δείκτες, Παρακολούθηση Εφαρμογής, Αξιολόγηση)
2. τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων υπαλλήλων των Σωμάτων Ασφαλείας (σε συνεργασία με τον Ερυθρό Σταυρό)
3. την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση από κοινού με και προς τις γυναικείες οργανώσεις και τα σωματεία μεταναστών

Πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των Γυναικών (Information relevant to the implementation of the Convention on the Elimination of all forms of Discrimination against Women - CEDAW) (Νοέμβριος 2020)

Η ΕΕΔΑ, ενόψει της προετοιμασίας της Ομάδας Εργασίας της Επιτροπής για τη Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των Γυναικών για τη σύνταξη του Καταλόγου θεμάτων (79th Pre-Sessional Working Group), που έλαβε χώρα μεταξύ 9 και 13 Νοεμβρίου 2020, υπέβαλε Πληροφορίες σχετικά την εφαρμογή της Σύμβασης για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των Γυναικών στη Χώρα μας. Η ΕΕΔΑ εστίασε στη συγκεκριμένη Έκθεσή της στα κενά και τις προκλήσεις αναφορικά με την πρόσφατη νομοθεσία και πρακτική σε συγκεκριμένους τομείς που εγείρουν ανησυχία. Πιο συγκεκριμένα, η Έκθεση της ΕΕΔΑ διαρθρώνεται γύρω από 5 κεντρικούς άξονες: I. Διακρίσεις, II. Βία κατά των γυναικών και ενδοοικογενειακή βία, III. Συμμετοχή στην πολιτική και τη δημόσια ζωή, IV. Εργασία και V. Μειονεκτούσες ομάδες γυναικών (Γυναίκες με αναπηρίες, Γυναίκες Ρομά και Γυναίκες μετανάστριες).

Αντιμετώπιση του Ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας

Συμβολή στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά του Ρατσισμού (Ιανουάριος 2020)

Η ΕΕΔΑ, επανερχόμενη στις πάγιες θέσεις της, όπως είχαν διατυπωθεί και κατά την προηγούμενη θητεία του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ΕΣΡΜ), επισήμανε, στο πλαίσιο της Συμβολής της στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά του Ρατσισμού

(ΕΣΔ), ότι αυτό πρέπει καταρχάς να ανταποκρίνεται στις διατάξεις του ιδρυτικού του ΕΣΡΜ νόμου. Υπενθυμίζοντας τους στόχους που πρέπει να διατρέχουν το ΕΣΔ, όπως αυτοί ορίζονται ουσιαστικά στο άρθρο 17 του Ν 4356/2015 σχετικά με τις αρμοδιότητες του ΕΣΡΜ, η ΕΕΔΑ επανέλαβε ότι η δράση του ΕΣΡΜ πρέπει να γίνεται στο πλαίσιο συνεκτικής αποτίμησης και οριοθέτησης των ζητημάτων στα οποία αυτό καλείται να απαντήσει, στη βάση συγκεκριμένων ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων. Ταυτόχρονα, η ΕΕΔΑ τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι είναι κρίσιμη η διαρκής ενημέρωση του ΕΣΡΜ και συνακόλουθα σταθερή ανατροφοδότηση των δράσεων υλοποίησης του ΕΣΡ με βάση στοιχεία από την Αστυνομία, την Εισαγγελία κατά της Ρατσιστικής Βίας, το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, τον Συνήγορο του Πολίτη (συμπεριλαμβανομένου του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας). Συμπληρωματικά, σύμφωνα με την ΕΕΔΑ, το ΕΣΡΜ οφείλει να διαδρά με φορείς και εμπειρογνώμονες που εμπλέκονται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο με θέματα ρατσισμού και μισαλλοδοξίας. Όπως έχει επισημάνει η ΕΕΔΑ και στο παρελθόν, η σύνταξη ΕΣΔ δεν δύναται να πραγματοποιηθεί χωρίς την ad hoc συνδρομή προσωπικού που να διαθέτει την απαραίτητη εξειδίκευση και το οποίο να απασχολείται ειδικά για τα σχετικά θέματα. Η κατάλληλη αυτή στελέχωση θα επιτρέψει και την έγκαιρη ολοκλήρωση του ΕΣΔ.

Ως προς την οφειλόμενη αξιολόγηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, η ΕΕΔΑ ενδεικτικά επανέφερε συγκεκριμένα ζητήματα, όπως πχ. την ανάγκη βελτίωσης του ισχύοντος άρθρου 82Α του Ποινικού Κώδικα ώστε να συμπεριλαμβάνονται πλην των πραγματικών και τα νομιζόμενα χαρακτηριστικά, οι περιπτώσεις πολλαπλών κινήτρων καθώς και οι υποστηρικτές ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την επαναφορά του άρθρου 361Β του ΠΚ (προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών), τις νέες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της δημόσιας διάδοσης, δημόσιας διανομής ή παραγωγής ή αποθήκευσης ρατσιστικού υλικού (κατά τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης), καθώς επίσης τις ρυθμίσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των υποστηρικτών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Κλείνοντας, ως προς τις προτάσεις δράσεων, η ΕΕΔΑ ενδεικτικά επισήμανε, μεταξύ άλλων:

- την ιδιαίτερη σημασία της στόχευσης του Δημόσιου Τομέα και των υπηρεσιών του τόσο σε επίπεδο πρόληψης όσο και σε επίπεδο καταστολής φαινομένων ρατσισμού και μισαλλοδοξίας,
- την ανάγκη στόχευσης σε εκπαιδευτικά σεμινάρια προς πρόσωπα που υπηρετούν σε σώματα ασφαλείας για την κατανόηση περιστατικών ρατσιστικού εγκλήματος και τη διερεύνηση του ρατσιστικού κινήτρου, προς Εισαγγελικούς Λειτουργούς, προς την Α΄ βάρδια και Β΄ βάρδια εκπαίδευση και τις υπηρεσίες υγείας.
- τη σημασία ευαισθητοποίησης και πρόληψης μέσω της συνεργασίας με τους φορείς του δημοσιογραφικού κόσμου.
- την ανάγκη αντιμετώπισης του ρατσιστικού πολιτικού λόγου με στοχευμένα και συστηματικά μέτρα και λήψης συγκριμένων πρωτοβουλιών εκ μέρους του Ελληνικού Κοινοβουλίου

που να βρίσκονται σε σύνδεση με την απαραίτητη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα ρατσισμού και μισαλλοδοξίας.

Συμμετοχή στο Εθνικό Συμβούλιο κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ΕΣΡΜ)

Η ΕΕΔΑ μετέχει, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15 επ. του Ν 4356/2015 (ΦΕΚ 181/Α/24.12.2015), στη σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ΕΣΡΜ), στις συνεδριάσεις του οποίου εκπροσωπείται από πρόσωπα που ορίζει η ίδια. Κατά το 2020, η ΕΕΔΑ εκπροσωπήθηκε από τα Μέλη της, Μαρίνα Μαθά-Γαλανού (τακτικό μέλος) και Αικατερίνη Πουρναρά (αναπληρωματικό μέλος).

Παρακολούθηση του Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας

Σύσταση και λειτουργία του Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας

Η πρωτοβουλία για τη δημιουργία του Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας προωθήθηκε στα μέσα του έτους 2011 από την Εθνική Επιτρο-

πή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) και το Γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα (UNHCR). Στο Δίκτυο συμμετείχαν, το 2020, 47 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίοι προσφέρουν ιατρικές, κοινωνικές και νομικές υπηρεσίες ή/και έρχονται σε άμεση επαφή με τα θύματα ρατσιστικής βίας ή θύματα άλλων βίαιων επιθέσεων που υποκινούνται από μίσος ή προκαταλήψεις και τέλος, οργανώσεις που έχουν δημιουργηθεί από τις ίδιες τις ομάδες που συνήθως γίνονται στόχος ρατσιστικής βίας. Το Δίκτυο στεγάζεται στα γραφεία της ΕΕΔΑ, επί της Νεοφύτου Βάμβα 6, στην Αθήνα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες για το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας και τη δράση του κατά το 2020, βλ. πιο κάτω, υπό Η ΕΕΔΑ ως συνομιλήτρια της Κοινωνίας των Πολιτών.

Εργασιακό trafficking

Παρατηρήσεις σχετικά με την αποτίμηση του επιπέδου συμμόρφωσης της ελληνικής Πολιτείας με τις Συστάσεις της ΕΕΔΑ αναφορικά με την απόφαση του ΕΔΔΑ Chowdury και λοιποί κ. Ελλάδας (Υπόθεση Μανωλάδας). Παρατηρήσεις σύμφωνα με τον Κανόνα 9.2 για την εκτέλεση της απόφασης στην υπόθεση Chowdury κ. Ελλάδας (21884/15) προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (Communication on the assessment of the level of compliance of the Greek State with GNCHR's recommendations on ECtHR judgment. Communication under Rule 9(2) on the execution of the judgment in Chowdury v. Greece (21884/15) to the Committee of Ministers of the Council of Europe) (Ιούνιος 2020)

Η ΕΕΔΑ, παρακολουθώντας συστηματικά τη συμμόρφωση της ελληνικής Πολιτείας με τις

αποφάσεις του ΕΔΔΑ και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές διατάξεις για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, υπέβαλε τις Παρατηρήσεις της σχετικά με το επίπεδο συμμόρφωσης των εθνικών Αρχών με την απόφαση του ΕΔΔΑ, Chowdury και λοιποί κ. Ελλάδας (γνωστή ως «υπόθεση Μανωλάδας»), ενόψει της 1377ης συνεδρίασης της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, που πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο, από την 1η έως τις 3 Σεπτεμβρίου 2020.

Παραπέμποντας, καταρχάς, στο σύνολο των προηγούμενων Συστάσεων της, που υποβλήθηκαν τον Αύγουστο του 2018 στο πλαίσιο της 1324ης συνεδρίασης της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, με τις οποίες είχε

επιχειρήσει μια πρώτη, πιο εστιασμένη προσέγγιση αποτίμησης της συμμόρφωσης της ελληνικής Πολιτείας με την απόφαση του ΕΔΔΑ, με τις παρούσες Παρατηρήσεις της η ΕΕΔΑ επανέλαβε ότι παρακολουθεί την πορεία εκτέλεσης της εμβληματικής απόφασης του ΕΔΔΑ, υπό το φως και των νέων εξελίξεων και στοιχείων και λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη ότι η απόφαση απαιτεί ενισχυμένη εποπτεία της εκτέλεσής της. Ταυτόχρονα, η ΕΕΔΑ εξέφρασε τη λύπη της για το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν έχει συμμορφωθεί ουσιαστικά με την απόφαση, διατυπώνοντας τη βαθιά ανησυχία της για το γεγονός ότι το κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της καταναγκαστικής εργασίας και την προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων δεν εφαρμόζεται στην πράξη.

Ξεκινώντας από τη διαπίστωση ότι η συνθήκη της πανδημίας και τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπισή της ανέδειξαν ακόμη περισσότερο τα συστημικά προβλήματα και τις προκλήσεις που έφερε στο φως η υπόθεση Chowdury και λοιποί κ. Ελλάδας, η ΕΕΔΑ διάρθρωσε την αποτίμησή της αυτή σε τρεις θεματικούς άξονες: την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης ή/και της αναγκαστικής εργασίας (Α), την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης και αναγκαστικής εργασίας (Β) και την αποτελεσματική διερεύνηση και δίωξη των εγκλημάτων εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης και αναγκαστικής εργασίας (Γ), ακολουθώντας ουσιαστικά το σκεπτικό της απόφασης του ΕΔΔΑ.

Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ επανέφερε ουσιαστικά μία μία τις σχετικές Συστάσεις της, προβαίνοντας σε αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής κάθε μίας ξεχωριστά. Ταυτόχρονα, επανέλαβε τη σημασία της απόφασης, κάνοντας έκκληση στην Επιτροπή Υπουργών για την κατά προτεραιότητα παρακολούθηση της εκτέλεσής της. Η συμμόρφωση της ελληνικής Πολιτείας με την απόφαση δεν αφορά μόνος στην πρόοδό της σε νομικό επίπεδο, αλλά επεκτείνεται και την πρόοδό της στην πράξη, ιδίως όσον αφορά στις συνθήκες καταναγκαστικής εργασίας, δηλαδή τους εργάτες γης, ιδίως το ανεξέλεγκτο εργασιακό περιβάλλον, τις χειρότερες αμοιβές, τις συνθήκες διαμονής καθώς και την έλλειψη πρόβλεψης για στοιχειώδη υγεία και ασφάλεια των εργαζόμενων. Από την άποψη αυτή, η ΕΕΔΑ, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τους πρόσθετους αυξημένους κινδύνους σε περίπτωση εργατών γης, ειδικά μετά το ξέσπασμα της παν-

δημίας, υπογραμμίζει ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης αυτών των φαινομένων

Αστυνομική Βία

Δήλωση με αφορμή τις πρόσφατες καταγγελίες περί ανατιολόγητης χρήσης βίας από την Ελληνική Αστυνομία και τις εξαγγελίες του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη περί χρήσης καμερών σε επιχειρήσεις της (Ιανουάριος 2020)

Η ΕΕΔΑ υπενθύμισε στην παρούσα Δήλωσή της ότι η έννοια της δημόσιας ασφάλειας αποτελεί συνταγματικό στόχο και προαπαιτούμενο δημοκρατικής συνύπαρξης, καθώς έτσι μόνο εμπεδώνονται θεμελιώδη και συνταγματικά κατοχυρωμένα ανθρώπινα δικαιώματα όπως το δικαίωμα στη ζωή, το δικαίωμα στην υγεία, η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, η ελευθερία γνώμης, το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και η προστασία της ατομικής ιδιοκτησίας, υπογραμμίζοντας ότι η τήρηση της νομιμότητας συνιστά εγγύηση για τον έμπρακτο σεβασμό των δικαιωμάτων αυτών. Ξεκινώντας, ωστόσο, από την παραδοχή ότι η ανατιολόγητη ή δυσανάλογη χρήση βίας και

μέτρων καταστολής ναρκοθετεί το κράτος δικαίου εκ των έσω, ενώ πλήττει σωρεία θεμελιωδών δικαιωμάτων, με πρώτιστο αυτό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και αναγνωρίζοντας ότι τα επαναλαμβανόμενα περιστατικά βίας ενισχύουν μια ενδημική κουλτούρα ατιμωρησίας που πρέπει πλέον να σταματήσει, η ΕΕΔΑ έσπευσε να επισημάνει ότι η κρατική εξουσία και ειδικότερα η Ελληνική Αστυνομία, ως εκ της θέσης ισχύος της, υπέχει μεγάλη ευθύνη για την οποία θα πρέπει να λογοδοτεί ειδικά, διασφαλίζοντας έτσι ότι το μονοπώλιο της νόμιμης βίας δεν υπερβαίνει ποτέ το απολύτως αναγκαίο μέτρο ενόψει των εκάστοτε περιστάσεων.

Παράλληλα, η ΕΕΔΑ κάλεσε όλους σε τήρηση της νομιμότητας και στον χωρίς καμία έκπτωση έμπρακτο σεβασμό των δικαιωμάτων όλων των διαβιούντων στην Ελληνική Επικράτεια, για την διασφάλιση των οποίων το Ελληνικό Κράτος φέρει την κυρίαρχη ευθύνη, επαναλαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, ότι θεωρεί απαραίτητη την ίδρυση και λειτουργία ενός αξιόπιστου, ανεξάρτητου και αποτελεσματικού μηχανισμού άμεσης διερεύνησης των σχετικών καταγγελιών.

Σε ό,τι αφορά, δε, στην εξαγγελία του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη περί προληπτικής τοποθέτησης συστημάτων παρακολούθησης των επιχειρήσεων της Ελληνικής Αστυνομίας με λήψη και καταγραφή εικόνας και ήχου, η ΕΕΔΑ κάλεσε την Ελληνική Πολιτεία να συνεργαστεί με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα προκειμένου η σχετική πρωτοβουλία να συνάδει απόλυτα με τα σχετικά ενωσιακά και εθνικά πρότυπα προστασίας.

Συνθήκες Κράτησης και Εκπαίδευση στη Φυλακή

Δήλωση για την υπόθεση της μεταγωγής του Β. Δημάκη (30 Απριλίου 2020)

Η ΕΕΔΑ, επιφυλασσόμενη να τοποθετηθεί εκτενέστερα επί του ζητήματος των συνθηκών κράτησης, ιδίως σε σχέση με τον παρατηρούμενο υπερπληθυσμό στις φυλακές και τα μέτρα προστασίας και αποσυμφόρησης που οφείλει η Πολιτεία να λάβει σε σχέση με τον Covid-19, κάλεσε την ελληνική Πολιτεία, σεβόμενη τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αρχή του κράτους δικαίου, να μεριμνήσει προκειμένου να αποκατασταθεί η πρόσβαση του Βασίλη Δημάκη στην πανεπιστημιακή εκπαιδευτική δραστηριότητα όσο το δυνατόν συντομότερα, δεδομένου ότι η ζωή του βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο. Ο Β. Δημάκης, φερόταν

να είχε μεταταγεί σε άλλη φυλακή ως αποτέλεσμα διαμαρτυρίας για την μη αποσυμφόρηση των φυλακών κατά την διάρκεια της πανδημίας και χωρίς να έχει υποπέσει σε οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να συνεχίσει την παρακολούθηση των μαθημάτων του στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ).

Αμέσως πριν τη δημοσίευση της παρούσας δήλωσης πληροφορήθηκε με ικανοποίηση την ανάκληση της μεταγωγής του Βασίλη Δημάκη.

Νέα δήλωση για την υπόθεση της μεταγωγής του Β. Δημάκη (14 Μαΐου 2020)

Η ΕΕΔΑ επανήλθε με δεύτερη Δήλωσή της στο θέμα του Βασίλη Δημάκη, καθώς με ανησυχία πληροφορήθηκε πως αντί για την Δ' Πτέρυγα των Φυλακών Κορυδαλλού, ο Βασίλης Δημάκης μετέχθη στις Γυναικείες Φυλακές Κορυδαλλού. Σύμφωνα με διευκρινιστική ανακοίνωση της Γενικής Γραμματέως Αντεγκληματικής Πολιτικής, Σοφίας Νικολάου, η μεταγωγή αυτή είχε προσωρινό χαρακτήρα με σκοπό την «επί 14ήμερο προφύλαξη του μεταγόμενου, σύμφωνα με τα υγειονομικά πρωτόκολλα για την αντιμετώπιση της μετάδοσης του κορονοϊού, που τηρούνται, απαρέγκλιτα σε όλα τα Καταστήματα Κράτησης της χώρας». Στην ίδια ανακοίνωση, η Γενική Γραμματέας Αντεγκληματικής Πολιτικής διαβεβαίωνε ότι η παρακολούθηση των μαθημάτων του Βασίλη Δημάκη στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ θα συνεχιζόταν απρόσκοπτα.

Η ΕΕΔΑ έχει κατά το παρελθόν επισημάνει ότι η διασφάλισή του δικαιώματος στην εκπαίδευση αποτελεί εγγύηση που απορρέει από το Σύνταγμα και τις Διεθνείς Συμβάσεις τις οποίες έχει υπογράψει η Χώρα μας, αλλά και ένα ουσιαστικό μέτρο-προϋπόθεση επανένταξης των κρατούμενων στην κοινωνία μετά την έκτιση της ποινής τους. Ταυτόχρονα, συνιστά μέσο δια του οποίου επιτυγχάνεται ομαλή διαβίωση στα καταστήματα κράτησης, καθώς μειώνει το νεκρό χρόνο έκτισης της ποινής και συμβάλλει στην ψυχική και πνευματική καλλιέργεια των εγκλειστών με αποτέλεσμα την απομείωση της βίας. Με την παρούσα νέα δήλωσή της, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι παρακολουθεί την υλοποίηση των εξαγγελιών της Γενικής Γραμματέως Αντεγκληματικής Πολιτικής, καθώς και την ακώλυτη συνέχιση της εκπαιδευτικής δραστηριότητας του Βασίλη Δημάκη, υπενθυμίζοντας ότι η Πολιτεία οφείλει να αντιμετωπίζει τους κρατούμενους με γνώμονα το σωφρονισμό, όπως αρμόζει σε ένα κράτος δικαίου.

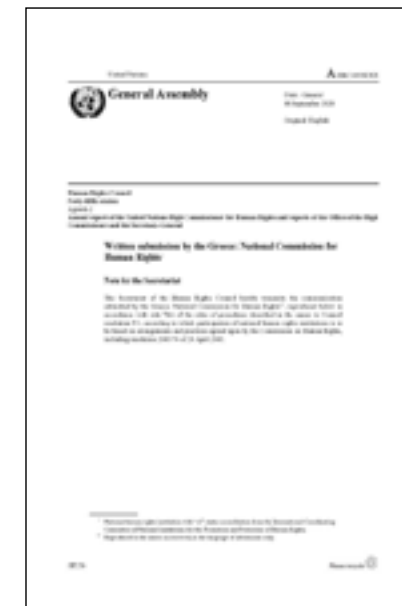
Κατεπείγουσα δήλωση για την υπόθεση της μεταγωγής του Β. Δημάκη (25 Μαΐου 2020)

Είναι εξαιρετικά δυσάρεστο, ανησυχητικό και πρωτόγνωρο στην ιστορία της, ότι η ΕΕΔΑ αναγκάστηκε να επανέλθει στο θέμα της μεταγωγής του κρατούμενου-φοιτητή Βασίλη Δημάκη με τρίτη συνεχόμενη δημόσια Δήλωσή της, καθώς, παρά το γεγονός ότι με διευκρινιστική ανακοίνωση της Γενικής Γραμματέως Αντεγκληματικής Πολιτικής, κυρίας Σοφίας Νικολάου, υπήρξε διαβεβαίωση ότι η μεταγωγή του κύριου Δημάκη έχει προσωρινό χαρακτήρα, η μεταγωγή του κρατούμενου και φοιτητή δεν είχε, έως την ημέρα δημοσίευσης της παρούσας δήλωσης, λάβει χώρα, παρά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας. Αποτέλεσμα αυτής της ολιγωρίας ήταν ότι ο κύριος Δημάκης κατέληξε εκ νέου σε απεργία πείνας και δίψας, με συνέπειες άγνωστες για την ήδη βεβαρυμένη του υγεία.

Η ΕΕΔΑ κάλεσε, ως εκ τούτου, για πολλοστή φορά την ελληνική Πολιτεία να σεβαστεί και να διασφαλίσει το δικαίωμα του Βασίλη Δημάκη στην εκπαίδευση. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη

και υπο συνθήκες υγειονομικού περιορισμού, ο κύριος Δημάκης θα μπορούσε να παρακολουθεί τα μαθήματά του, τα οποία γίνονται πλέον εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως. Η ΕΕΔΑ τόνισε, για ακόμη μία φορά, ότι με σεβασμό στο κράτος δικαίου και τα δικαιώματα των κρατουμένων, η ελληνική Πολιτεία οφείλει να επιδείξει υπευθυνότητα και συνέπεια υλοποιώντας άμεσα τη δημόσια δέσμευσή της και μεριμνώντας για την μεταγωγή του Βασίλη Δημάκη στη Δ' Πτέρυγα των Φυλακών Κορυδαλλού.

Γραπτή Συμβολή στην Ομάδα Εργασίας των Ηνωμένων Εθνών για την αυθαίρετη κράτηση με αφορμή την 45η Σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 14 Σεπτεμβρίου – 6 Οκτωβρίου 2020 (Written Submission to the UN Working Group on Arbitrary Detention on the occasion of the 45th Session of the Human Rights Council, 14 September – 6 October 2020) (Σεπτέμβριος 2020)

Η ΕΕΔΑ, μετά από συνάντησή της με εκπροσώπους της Ομάδας Εργασίας των ΗΕ για την αυθαίρετη κράτηση, κατά την επίσκεψή τους στην Αθήνα το Δεκέμβριο του 2019, υπέβαλε γραπτώς τις Παρατηρήσεις της, ενόψει της 45ης Συνόδου του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η ΕΕΔΑ, χαιρετίζοντας την πρόοδο που έχει γίνει στο ζήτημα των συνθηκών κράτησης, συντάχθηκε πλήρως με την Έκθεση της Ομάδας Εργασίας των ΗΕ για την αυθαίρετη κράτηση επισημαίνοντας ότι μένει ακόμη να γίνει πολλή δουλειά, ιδίως στην πράξη. Πράγματι, η ΕΕΔΑ εξέφρασε την ικανοποίησή της, μεταξύ άλλων, για την κύρωση από την Ελλάδα του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων, τον ορισμό του έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη ως του εθνικού προληπτικού μηχανισμού ή τη θέσπιση εναλλακτικών της κράτησης μέτρων. Παράλληλα, ωστόσο, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι συμμερίζεται πολλές από τις ανησυχίες της Ομάδας Εργασίας, σχετικά ιδίως με τις συνθήκες κράτησης τόσο στα σωφρονιστικά καταστήματα (πχ. υπερπληθυσμός, διάρκεια προφυλάκισης, ταυτότητα φύλου ως χαρακτηριστικό ευαλωτότητας, ουσιαστικά εχέγγυα και διαδικαστικές εγγυήσεις, όπως δικαίωμα διερμηνείας ή νομική συνδρομή), όσο και στο πλαίσιο της μετανάστευσης (πχ. διοικητική κράτηση αιτούντων άσυλο, κράτηση ανηλίκων, διαδικαστικές εγγυήσεις), καθώς επίσης και σχετικά με την κοινωνική περίθαλψη ψυχικά πασχόντων (πχ. ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως ανήλικοι, συνθήκες διαβίωσης σε ψυχιατρικά καταστήματα, ουσιαστικά εχέγγυα και διαδικαστικές εγγυήσεις, όπως πρόσβαση των ατόμων που εισάγονται σε αυτά σε πλήρη, σαφή και ακριβή πληροφόρηση, σε γλώσσα που κατανοούν).

Κλείνοντας, η ΕΕΔΑ εξέφρασε την υποστήριξή της στο έργο της Ομάδας Εργασίας για την αυθαίρετη κράτηση, καθώς και την προθυμία της να συνεχίσει να συνεισφέρει, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως του Εθνικού Θεσμού προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Χώρα, στη βελτίωση των συνθηκών κράτησης στην Ελλάδα. Ενόψει και των επιπλέον προκλήσεων που έφερε στο προσκήνιο η πανδημία, η ΕΕΔΑ τόνισε ότι παραμένει σε εγρήγορση σε ό,τι αφορά στη διασφάλιση της πλήρους απόλαυσης χωρίς διάκριση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα.

Πολιτιστική κληρονομιά

Δήλωση για την απόφαση μετατροπής της Αγίας Σοφίας σε τζαμί (Ιούλιος 2020)

Ξεκινώντας από την παραδοχή ότι η Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης, ως κορυφαίο αρχιτεκτονικό δημιούργημα, κοσμημένο με μοναδικά ψηφιδωτά, εμπεριέχει μείζονες τεχνικές και καλλιτεχνικές αξίες και, ως εκ τούτου, συμπεριλαμβάνεται στις ιστορικές ζώνες της Κωνσταντινούπολης (Historic Areas of Istanbul), οι οποίες έχουν εγγραφεί στον κατάλογο Μνημείων της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO το 1985, η ΕΕΔΑ εξέφρασε τον έντονο προβληματισμό της για την πρόσφατη απόφαση μετατροπής της Αγίας Σοφίας σε τζαμί.

Κάνοντας μνεία στη Σύμβαση Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς της UNESCO (1972), σύμφωνα με την οποία η διάσωση της παγκόσμιας κληρονομιάς είναι καθήκον της διεθνούς κοινότητας και η οποία έχει κυρωθεί από Τουρκία, η ΕΕΔΑ διαπίστωσε με ανησυχία ότι η μετατροπή της Αγίας Σοφίας από μουσείο, όπως λειτουργεί από το 1934 έως σήμερα, σε τζαμί έρχεται σε σύγκρουση με το αιτιολογικό της κήρυξής της, υπονομεύει την έννοια «εξαιρετική οικουμενική αξία» και αλλοιώνει την αυθεντικότητα του μνημείου ως προς τις άυλες αξίες που φέρει, τη χρήση και τη λειτουργία του. Τονίζοντας ότι η πρακτική της εργαλειοποίησης των μνημείων, και δη των κορυφαίων μνημείων της ανθρωπότητας, έτσι ώστε να

υπηρετούνται στόχοι ξένοι προς αυτά, μειώνει την πανανθρώπινη ακτινοβολία τους, πληγώνει την ιστορική μνήμη και υπονομεύει ανεπανόρθωτα τις αξίες της ανεκτικότητας και του διαπολιτισμικού διαλόγου, η ΕΕΔΑ απεύθυνε έκκληση σε κάθε εμπλεκόμενο να πράξει τα δέοντα, με νηφαλιότητα και σωφροσύνη, για να διαφυλαχθεί ο οικουμενικός και μνημειακός χαρακτήρας της Αγίας Σοφίας, απέχοντας από πράξεις ή παραλείψεις που τροφοδοτούν την ένταση και δυναμιτίζουν την αλληλοκατανόηση μεταξύ των θρησκειών και των πολιτισμών.

Αντιρρησίες Συνείδησης

Παρατηρήσεις επί της 3ης Εθνικής Έκθεσης της Ελλάδας για την Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη (ΕΚΧ). Εξελίξεις σχετικά με το άρθρο 1(2) αναφορικά με την εναλλακτική υπηρεσία (Submission on the 3rd National Report of Greece. Developments regarding Article 1§2 Service alternative to military service) (Ιούνιος 2020)

Η ΕΕΔΑ, με αφορμή την εξέταση της 3ης Εθνικής Έκθεσης της Ελλάδας για την Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη (ΕΚΧ), υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΕΕΚΔ) τις Παρατηρήσεις της, επισύροντας την προσοχή της ιδίως στη συνεχή παραβίαση του «δικαιώματος του εργαζόμενου να κερδίζει τη ζωή του με εργασία που ανα-

λαμβάνει ελεύθερα» (άρθρο 1, παρ. 2, ΕΚΧ), στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων αντιρρησιών συνείδησης στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ, επανερχόμενη σε παλαιότερες Συστάσεις της και υπενθυμίζοντας τις θέσεις διεθνών ελεγκτικών μηχανισμών για τα δικαιώματα του ανθρώπου, καθώς και διεθνών και εγχώριων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, πρότεινε τη μείωση της διάρκειας της εναλλακτικής υπηρεσίας και την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας προκειμένου να διασφαλιστεί με τρόπο μόνιμο μια αμετάβλητη αναλογία μεταξύ της διάρκειας της εναλλακτικής θητείας και της στρατιωτικής θητείας, σε συμφωνία με το άρθρο 1, παρ. 2, ΕΚΧ και τα διεθνή πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Χτίζοντας γέφυρες μεταξύ του Κράτους και της Κοινωνίας των Πολιτών: η ΕΕΔΑ ως bridge builder

Στο σταυροδρόμι μεταξύ κρατικών και μη κρατικών φορέων, η ΕΕΔΑ, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως ΕΘΑΔ, έχει ως αποστολή της, μεταξύ άλλων, να χτίζει γέφυρες μεταξύ του Κράτους και της Κοινωνίας των Πολιτών. Ως αξιόπιστη και επικοινωνιακή συνομιλήτρια τόσο της Πολιτείας, όσο και της Κοινωνίας των Πολιτών, ανοίγει διαύλους επικοινωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και άλλων οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών, προκειμένου, αφενός, να συνεισφέρει στην αποτελεσματικότερη προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αφετέρου, να μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα του έργου της, φέρνοντας πιο κοντά τους φορείς που καταλαμβάνουν τον ίδιο «χώρο» με αυτούς στην προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

ΕΕΔΑ, Πολιτεία και Κοινωνία των Πολιτών, συνεπώς, επωφελούνται αμοιβαία από τη συνεργασία και τη διάδρασή τους, όχι μόνο για τη βαθιά γνώση, την εξειδικευμένη τεχνογνωσία και την πολύτιμη εμπειρία που παρέχουν οι φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών σε ζητήματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αλλά και για να έρθουν πιο κοντά στους πολίτες και τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων με τις οποίες αυτοί έρχονται αντιμέτωποι σε καθημερινή βάση. Από την άλλη πλευρά, και η Κοινωνία των Πολιτών μπορεί να επωφεληθεί σημαντικά από τη συνεργασία της με τους ΕΘΑΔ και την Πολιτεία, στο μέτρο που αξιοποιώντας την ευκαιρία να διοχετεύει τα αιτήματά της στις δημόσιες Αρχές, της δίνεται η ευκαιρία να μεγιστοποιήσει την επιρροή της στα όργανα λήψης απόφασης.

Η ΕΕΔΑ ως συνομιλήτρια των εθνικών Αρχών

Η ΕΕΔΑ στη Βουλή

Η ΕΕΔΑ διατηρεί στενή συνεργασία με τη Βουλή και τις αρμόδιες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές της. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 του ιδρυτικού της νόμου και του άρθρου 9 του Κανονισμού της, η ΕΕΔΑ επιδίδει την Ετήσια Έκθεσή της στον Πρόεδρο της Βουλής και στη συνέχεια καλείται σε κοινή ειδική συνεδρίαση των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών για τη διεξαγωγή συζήτησης επ' αυτής. Επιπλέον, στο πλαίσιο του γενικού καθήκοντος παροχής συμβουλευτικής προς την Πολιτεία (άρθρο 1 παρ. 1 του Νόμου 2667/1998), η ΕΕΔΑ διατηρεί ανοιχτό δίαυλο επικοινωνίας με τη Βουλή και τα όργανα αυτής, αποστέλλοντας τις παρατηρήσεις της σχετικά με σχέδια ή προτάσεις νόμου προς ψήφιση ή τις προτάσεις ή συστάσεις της σχετικά με τη βελτίωση της υπάρχουσας νομοθεσίας ή για την υιοθέτηση νέων νομοθετικών κειμένων. Παράλληλα, συμμετέχει σε συνεδριάσεις Διαρκών ή Ειδικών Μόνιμων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, κατόπιν πρόσκλησης της, προκειμένου να συμβάλει αφενός στην αποτελεσματικότερη προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, και αφετέρου, στην περαιτέρω διάχυση των προτάσεων και των συστάσεών της.

Κατά το 2020, η ΕΕΔΑ συμμετείχε στις ακόλουθες συνεδριάσεις Επιτροπών της Βουλής:

Συμμετοχή της ΕΕΔΑ στη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής με θέμα το ΣχΝ του Υπουργείου Μεταναστευσης και Ασύλου «Βελτίωση της μεταναστευτικής νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις». Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησαν η Πρόεδρός της Μαρία Γαβουνέλη, ο Προεδρεύων του Γ' Τμήματος της ΕΕΔΑ Σπύρος Απέργης και η Επιστημονική Συνεργάτιδα Εύα Τζαβαλά (6.5.2020)

Συμμετοχή της ΕΕΔΑ στη συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής με θέμα «Ενδοοικογενειακή βία στον καιρό του κορωνοϊού: Οι γυναικείες οργανώσεις καταθέτουν την εμπειρία τους». Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Επιστημονική της Συνεργάτιδα Κατερίνα Χαροκόπου (22.5.2020)

Συμμετοχή στον Εθνικό Μηχανισμό Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίων Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού στο πλαίσιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης (14.1.2020)

Η ΕΕΔΑ συμμετείχε στην πρώτη συνεδρίαση του Εθνικού Μηχανισμού Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίων Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία πραγματοποιήθηκε, στο πλαίσιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, στις 14 Ιανουαρίου 2020. Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησαν ο Α΄ Αντιπρόεδρος της, Γιάννης Ιωαννίδης και η Επιστημονική Συνεργάτιδα, Άννα Ειρήνη Μπάκα.

Συμμετοχή στη Διυπουργική Επιτροπή για την προετοιμασία της Ελληνικής Προεδρίας της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (5.2.2020)

Η ΕΕΔΑ συμμετείχε στην πρώτη συνεδρίαση της Διυπουργικής Επιτροπής για την προετοιμασία της Ελληνικής Προεδρίας της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, υπό την Προεδρία του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών, Μιλτιάδη Βαρβιτσιώτη, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 5 Φεβρουαρίου 2020. Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησαν η Πρόεδρός της, Μαρία Γαβουνέλη και η Επιστημονική Συνεργάτιδα Άννα Ειρήνη Μπάκα.

Επίσκεψη αντιπροσωπείας της ΕΕΔΑ στην Υπηρεσία Ασύλου και τα Παραρτήματα του Περιφερειακού Γραφείου Αττικής και συνάντηση με το Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, Μάρκο Καραβία (7.2.2020)

Αντιπροσωπεία της ΕΕΔΑ, αποτελούμενη από την Πρόεδρο της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, τον Α΄ Αντιπρόεδρο, Γιάννη Ιωαννίδη, τη Β΄ Αντιπρόεδρο, Έλλη Βαρχαλαμά, τον Προεδρεύοντα του Γ΄ Τμήματος, Σπύρο Απέργη και την Επιστημονική Συνεργάτιδα, Εύα Τζαβαλά, επισκέφτηκε, την Παρασκευή 7 Φεβρουαρίου 2020, την κεντρική Υπηρεσία Ασύλου και τα Παραρτήματα του Περιφερειακού Γραφείου Αττικής και είχε την ευκαιρία να συζητήσει με το Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, Μάρκο Καραβία, τόσο την εφαρμογή του νέου νόμου περί Διεθνούς Προστασίας όσο και την κατάσταση των προσφύγων στα νησιά, με αφορμή την επίσκεψη κλιμακίου της ΕΕΔΑ στη Σάμο.

Συνάντηση αντιπροσωπείας της ΕΕΔΑ με τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, Νότη Μηταράκη (14 Φεβρουαρίου 2020)

Αντιπροσωπεία της ΕΕΔΑ, αποτελούμενη από την Πρόεδρο της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, τον Α΄ Αντιπρόεδρο, Γιάννη Ιωαννίδη, τη Β΄ Αντιπρόεδρο, Έλλη Βαρχαλαμά, τον Προεδρεύοντα του Γ΄ Τμήματος, Σπύρο Απέργη και την Επιστημονική Συνεργάτιδα, Εύα Τζαβαλά, συνάντησε, στις 14 Φεβρουαρίου 2020, τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, Νότη Μηταράκη, προκειμένου να συζητήσουν επείγοντα θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου που εμπίπτουν στον τομέα αρμοδιότητας του Υπουργείου.

Συνάντηση με τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Ιωσήφ Τσαλαγανίδη και τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, Βασίλειο Πλιώτα (17.2.2020)

Το Προεδρείο της ΕΕΔΑ, αποτελούμενο από την Πρόεδρο της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, τον Α΄ Αντιπρόεδρο, Γιάννη Ιωαννίδη και την Β΄ Αντιπρόεδρο, Έλλη Βαρχαλαμά, συνάντησε, τη Δευτέρα 17 Φεβρουαρίου 2020, τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Ιωσήφ Τσαλαγανίδη και τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, Βασίλειο Πλιώτα πραγματοποιήθηκε. Το Προεδρείο της ΕΕΔΑ παρέδωσε στον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του ΑΠ την Ετήσια Έκθεση της Εθνικής Επιτροπής για το έτος 2018 και την πρόσφατη έκδοση με τις Θέσεις και Αποφάσεις της ΕΕΔΑ κατά την τριετία 2015-2018, ενώ ενημέρωσε τον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του Ανώτατου Δικαστηρίου για την πρόθεση της ΕΕΔΑ να εκπονήσει μια πλήρη έκθεση ως προς την κατάσταση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ελλάδα με ορίζοντα το 2021.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ για την κατάσταση στα καταστήματα κράτησης της Χώρας και τα μέτρα προστασίας από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 από εκπροσώπους της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη (8.4.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 8 Απριλίου 2020 συνεδρίασή της, από εκπροσώπους της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη σχετικά με την κατάσταση στις φυλακές και τα σχέδια αντιμετώπισης της υγειονομικής κρίσης μεταξύ του πληθυσμού των κρατουμένων. Η ΕΕΔΑ εξέφρασε την απογοήτευσή της για τις απαντήσεις που έλαβε ως προς την κατάσταση που διαμορφώνεται

στα σωφρονιστικά καταστήματα της Χώρας και διατύπωσε σοβαρές επιφυλάξεις για την αποτελεσματικότητα των έως τώρα μέτρων, ιδίως εν όψει της πιθανότητας σοβαρών κρουσμάτων και μεταξύ των κρατουμένων.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ για την κατάσταση στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης μεταναστών και προσφύγων και συνολικά τους καταυλισμούς της Χώρας και τα μέτρα προστασίας από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 από το Γενικό Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, Εμμανουήλ Λογοθέτη (8.4.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 8 Απριλίου 2020 συνεδρίασή της, από το Γενικό Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, Εμμανουήλ Λογοθέτη, σχετικά με την κατάσταση στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης μεταναστών και προσφύγων και συνολικά στους καταυλισμούς της Χώρας και τα μέτρα προστασίας των πληθυσμών αυτών από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19. Σε μια μακρά, ειλικρινή και άκρως κατατοπιστική συζήτηση ο Γενικός Γραμματέας ενημέρωσε την ΕΕΔΑ για την κατάσταση στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και τις Δομές Φιλοξενίας, αναφέρθηκε στην εφαρμογή στην πράξη του Επιχειρησιακού Σχεδίου «Αγνοδίκη» και έδωσε στοιχεία για τη συνολική κατάσταση των αιτούντων άσυλο στη Χώρα μετά την άρση της απαγόρευσης υποβολής αιτημάτων ασύλου κατά το μήνα Μάρτιο 2020.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ για ζητήματα ενδοοικογενειακής βίας από τη Γενική Γραμματέα Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, το Δήμο Αθηναίων και το Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών Διοτίμα (22.4.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 22 Απριλίου 2020 συνεδρίασή της, από τη Γενική Γραμματέα Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, Μαρία Συρεγγέλα, η οποία αναφέρθηκε ειδικότερα στο θέμα της πρόληψης και αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στην αύξηση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας, το ΣχΝ για το άσυλο και την ανάγκη άμεσης προστασίας των δικαιωμάτων των ευάλωτων ομάδων κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Για το ίδιο θέμα ενημέρωσαν την ΕΕΔΑ, ο Αντιδήμαρχος

Αθηναίων για θέματα Υγείας και Παιδείας, Μανώλης Καλαμπόκας και οι συντονίστριες της νομικής υπηρεσίας του Κέντρου Γυναικείων Μελετών και Ερευνών «Διοτίμα», Μαρία Αποστολάκη και Δέσποινα Τσούμα.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ από το Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας για την κατάσταση (α) στους καταυλισμούς Ρομά και (β) τους οίκους ευγηρίας (22.4.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 22 Απριλίου 2020 συνεδρίασή της, από το Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, Γιώργο Σταμάτη. Παρέμβαση για το ζήτημα της προστασίας των κοινοτήτων Ρομά κατά τη διάρκεια της πανδημίας έκανε επίσης ο Πρόεδρος της Πανελλαδικής Συνομοσπονδίας Ελλήνων Ρομά ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ, Βασίλειος Πάντζος. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης συζητήθηκαν αναλυτικά και οι ρυθμίσεις για ζητήματα ασύλου που εισάγει το ΣχΝ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου που τέθηκε πρόσφατα σε δημόσια διαβούλευση. Από μέλη της ΕΕΔΑ εκφράστηκε έντονη δυσφορία για το γεγονός ότι, παρότι η ΕΕΔΑ ζήτησε εγγράφως από το Υπουργείο να λάβει γνώση του ΣχΝ πριν αυτό τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, το αίτημά της αγνοήθηκε και αποφασίστηκε η πρόσκληση του αρμόδιου Υπουργού σε επόμενη συνεδρίαση της Ολομέλειας.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ από (α) τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) και (β) την υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για τα μέτρα προστασίας σε ευάλωτες ομάδες και πολυπληθείς σχηματισμούς (29.4.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 29 Απριλίου 2020 συνεδρίασή της, από (α) τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) και (β) την υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, σχετικά με τα μέτρα προστασίας σε ευάλωτες ομάδες και πολυπληθείς σχηματισμούς. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στην τήρηση των μέτρων σε καταστήματα κράτησης, καταυλισμούς και ειδικούς χώρους εργασίας.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ από (α) τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου για το ΣχΝ «Βελτίωση Μεταναστευτικής Νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις», (β) το Γενικό Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο και (γ) την Ειδική Γραμματέα Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων και Εθνική Συντονίστρια για τους ασυνόδευτους πρόσφυγες (29.4.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 29 Απριλίου 2020 συνεδρίασή της, από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου για το ΣχΝ «Βελτίωση Μεταναστευτικής Νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις». Στη συνεδρίαση συμμετείχαν και ενημέρωσαν την ΕΕΔΑ για το σχέδιο νόμου ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου, Νότης Μηταράκης και ο Γενικός Γραμματέας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο, Εμμανουήλ Λογοθέτης, οι οποίοι στη συνέχεια απάντησαν σε ερωτήματα μελών της ΕΕΔΑ σε μια ειλικρινή ανταλλαγή απόψεων.

Ο Υπουργός δήλωσε ότι εκ παραδρομής το ΣχΝ δεν εστάλη εγκαίρως στην ΕΕΔΑ προκειμένου να καταθέσει τις απόψεις της πριν αυτό τεθεί σε δημόσια διαβούλευση. Η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι παραμένει έτοιμη και πρόθυμη να συνεισφέρει κατά τρόπο άμεσο, αποτελεσματικό και ουσιαστικό με προτάσεις και θέσεις στην περαιτέρω επεξεργασία των σχετικών διατάξεων. Για τα μέτρα προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων και το πιλοτικό πρόγραμμα μετεγκατάστασης ασυνόδευτων ανηλίκων από την Ελλάδα σε άλλες χώρες της ΕΕ ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής η Ειδική Γραμματέας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων και Εθνική Συντονίστρια για τους ασυνόδευτους πρόσφυγες, Ειρήνη Αγαπηδάκη.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και περιβαλλοντικές οργανώσεις για το ΣχΝ «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (6.5.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 6 Μαΐου 2020 συνεδρίασή της, από το Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Κωνσταντίνο Αραβώση, σχετικά με το ΣχΝ «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» που ψηφίστηκε από τη Βουλή την Τρίτη 5 Μαΐου 2020. Στη συνεδρίαση της Ολομέλειας συμμετείχε και κατέθεσε τις θέσεις της Greenpeace ο Γενικός Διευθυντής του ελληνικού γραφείου της οργάνωσης, Νίκος Χαραλαμπίδης, ενώ σχετικό υπόμνημα απέστειλε στην ΕΕΔΑ και η οργάνωση WWF. Η ΕΕΔΑ ευχαριστεί ιδιαίτερα τους συμμετέχοντες και με χαρά θα ενεργοποιήσει τον ρόλο της ως γεφυροποιού μεταξύ της Δημόσιας Διοίκησης και της Κοινωνίας των Πολιτών για την περαιτέρω επεξεργασία των εκτελεστικών του ψηφισμένου νόμου πράξεων.

Κατά την ίδια συνεδρίαση της Ολομέλειάς της, η ΕΕΔΑ ενημερώθηκε από το Γενικό Γραμματέα Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Πάνο Αλεξανδρή, για τη διαδικασία επαναλειτουργίας των δικαστηρίων μετά από αρκετές εβδομάδες, εστιάζοντας στις άμεσες νομοθετικές πρωτοβουλίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης και ιδίως στην ψηφιοποίηση των δικαστικών διαδικασιών. Τα μέλη της ΕΕΔΑ είχαν μια διεξοδική και ειλικρινή συζήτηση με το Γενικό Γραμματέα και ανανέωσαν την πρόσκλησή τους σε αυτόν σε συνέχεια της ήδη εξελισσόμενης διαδικασίας παρακολούθησης της εφαρμογής των ποινικών κωδίκων, που έχει ξεκινήσει από τον Ιούλιο 2019.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ από τη Γενική Γραμματέα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (3.6.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 3 Ιουνίου 2020 συνεδρίασή της, από τη Γενική Γραμματέα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παι-

δείας και Θρησκευμάτων για ζητήματα που άπτονται του δικαιώματος πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Ενημέρωση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ από εκπρόσωπο της Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής με αντικείμενο την αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου (23.9.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 23 Σεπτεμβρίου 2020 συνεδρίασή της, από τον Κωνσταντίνο Μακρυγιάννη, Δικηγόρο Θεσσαλονίκης και μέλος της Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής που συγκροτήθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης με αντικείμενο την αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου, για την πρόοδο των εργασιών της Επιτροπής.

Συνάντηση του Προεδρείου της ΕΕΔΑ με το Γενικό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών και συζήτηση με μέλη Επιτροπών πολιτογράφησης (4.11.2020)

Το Προεδρείο της ΕΕΔΑ, αποτελούμενο από την Πρόεδρο της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, τον Α' Αντιπρόεδρο, Γιάννη Ιωαννίδη και την Β' Αντιπρόεδρο, Έλλη Βαρχαλαμά, συνάντησε, την Τετάρτη, 4 Νοεμβρίου 2020, το Γενικό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, Αθανάσιο Μπαλέρμπα, προκειμένου να συζητήσουν για ζητήματα ιθαγένειας. Στη συνέχεια, ακολούθησε συζήτηση του Προεδρείου της ΕΕΔΑ με μέλη των Επιτροπών Πολιτογράφησης.

Συνάντηση του Προεδρείου της ΕΕΔΑ με το Γενικό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών και συζήτηση με μέλη Επιτροπών πολιτογράφησης (4.11.2020)

Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ ενημερώθηκε, κατά την από 12 Νοεμβρίου 2020 συνεδρίασή της, από το Γενικό Γραμματέα Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Πάνο Αλεξανδρή, για ζητήματα δικαιωμάτων του ανθρώπου που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης (ψηφιοποίηση δικαιοσύνης, αναμόρφωση και παρακολούθηση εφαρμογής Κωδίκων Ποινικής Δικονομίας και Ποινικού Κώδικα, αναμόρφωση οικογενειακού δικαίου, εθνικό σχέδιο δράσης κατά του ρατσισμού, εθνικό σχέδιο δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού).

Η ΕΕΔΑ ως συνομιλήτρια της Κοινωνίας των Πολιτών

Εκτός από τους κρατικούς φορείς-εταίρους των ΕΘΑΔ στην αποστολή της προώθησης και της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, σταθερός και ουσιαστικός σύμμαχός τους είναι η Κοινωνία των Πολιτών, με την οποία καλούνται να διατηρούν τακτική και εποικοδομητική διάδραση και συνεργασία. Ο όρος, δε, «Κοινωνία των Πολιτών», στο πλαίσιο των Αρχών των Παρισίων, περιλαμβάνει όχι μόνο τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στο χώρο των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αλλά και εκπροσώπους τάσεων της φιλοσοφικής και πολιτικής σκέψης, καθώς επίσης και διακεκριμένους εμπειρογνώμονες και εκπροσώπους πανεπιστημίων (Αρχές των Παρισίων, Β.1.α', β' και γ'). Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι οι ΕΘΑΔ επιφορτίζονται από τις Αρχές των Παρισίων, «ενόψει του θεμελιώδους ρόλου που διαδραματίζουν οι μη-κυβερνητικές

οργανώσεις στη διεύρυνση του έργου των εθνικών θεσμών», να αναπτύσσουν σχέσεις με τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται «στον τομέα της προώθησης και της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, την καταπολέμηση του ρατσισμού, την προστασία ιδιαίτερα ευάλωτων ομάδων (ιδίως παιδιών, εργαζόμενων μεταναστών, προσφύγων, ατόμων με σωματική και διανοητική αναπηρία) ή σε άλλους εξειδικευμένους τομείς» (Αρχές των Παρισίων, Γ.Ζ').

Ακροάσεις προσώπων και φορέων

Στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως του ΕΘΑΔ στην Ελλάδα, ο εθνικός νομοθέτης, αναγνωρίζοντας στην ΕΕΔΑ το ρόλο της ως bridge builder που γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και του Κράτους φέρνοντάς τους πιο κοντά, της αναθέτει την αρμοδιότητα να «καλεί κατά την κρίση της σε ακρόαση πρόσωπα, τα οποία μπορεί να διευκολύνουν το έργο της με την παρουσίαση προσωπικών εμπειριών ή τη διατύπωση απόψεων σχετικών με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου» (άρθρο 4, παρ. 5 του Νόμου 2667/1998).

Κατά το 2020, η ΕΕΔΑ διοργάνωσε έξι (6) ακροάσεις φορέων και προσώπων:

1. Ακρόαση προσώπων και φορέων και συζήτηση με θέμα «Δικαίωμα στο πολιτιστικό περιβάλλον και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς» (29.1.2020)

Στις 29 Ιανουαρίου 2020, η ΕΕΔΑ διοργάνωσε στα γραφεία της ακρόαση φορέων και προσώπων και συζήτηση με θέμα «Δικαίωμα στο πολιτιστικό περιβάλλον και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς». Ειδικότερα, συζητήθηκε το θέμα της απόφασης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου για την απόσπαση και επανατοποθέτηση των αρχαιοτήτων της οδού Εγνατίας, που βρέθηκαν κατά τις ανασκαφές του έργου του μετρό Θεσσαλονίκης στο σταθμό Βενιζέλου. Στην ακρόαση παρευρέθηκαν συγκεκριμένα, από:

- **το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού:** (α) τη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, η Πολυξένη Αδάμ-Βελένη (Προϊσταμένη της Διεύθυνσης),
- **Επιστημονικούς φορείς:** (β) το Σύλλογο Ελλήνων Αρχαιολόγων, η Όλγα Σακαλή (Μέλος ΔΣ), (γ) τη Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία η Μαρία Παναγιωτίδη-Κεσίσσογλου (Πρόεδρος), (δ) την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, η Κλεοπάτρα Θεολογίδου (Πρόεδρος του Παραρτήματος Θεσσαλονίκης της ΕΛΛΕΤ), (ε) την Ελληνική Επιτροπή Βυζαντινών Σπουδών, η Σόνια Καλοπίση-Βέρτη (Αντιπρόεδρος), (στ) το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων και Τοποθεσιών – ICOMOS, η Σοφία Αυγερινού-Κολώνια (Αντιπρόεδρος), (ζ) το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, η Σόνια Καλοπίση-Βέρτη (Πρόεδρος), (η) το Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παν/μίου Θεσσαλίας, ο Γιάννης Λώλος, (θ) το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η Μελίνα Παϊσίδου (Αν. Πρόεδρος),
- **Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών:** (ι) την Κίνηση Πολιτών Θεσσαλονίκης για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ο Φωκίων Δεληγιάννης (Πρόεδρος) και ο Βασίλης Κονιόρδος,

- **Επιστήμονες με ειδική ενασχόληση με το θέμα:** (ια) ο Άρης Μέντζος, ομότιμος καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας του ΑΠΘ, (ιβ) η Δέσποινα Κουτσούμπα, Αντιπρόεδρος του Ενιαίου Συλλόγου Υπαλλήλων του ΥΠΠΟ Αττικής, Στερεάς και Νήσων.

Επίσης, απέστειλαν γραπτό υπόμνημα με τις παρατηρήσεις τους το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, η Ελληνική Επιτροπή Βυζαντινών Σπουδών, το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του ΑΠΘ, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, η Κίνηση Πολιτών Θεσσαλονίκης για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων και Τοποθεσιών – ICOMOS.

Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Πρόεδρός της, Μαρία Γαβουνέλη, η Β' Αντιπρόεδρος και Προεδρεύουσα του Β' Τμήματος, Έλλη Βαρχαλαμά και οι Επιστημονικές Συνεργάτιδες Άννα Ειρήνη Μπάκα, Εύα Τζαβαλά και Κατερίνα Χαροκόπου. Επίσης, στην ακρόαση συμμετείχαν και τα μέλη της ΕΕΔΑ: Στάθης Γκότσης (ΑΔΕΔΥ), Φοίβος Ιατρέλλης (Διεθνής Αμνηστία) και Ιφιγένεια Καμτσίδου (Νομική ΑΠΘ).

2. Ακρόαση προσώπων και φορέων και συζήτηση με θέμα «Συνάντηση γνωριμίας και ανταλλαγής απόψεων με περιβαλλοντικές οργανώσεις» (3.2.2020)

Στις 3 Φεβρουαρίου 2020, η ΕΕΔΑ διοργάνωσε στα γραφεία της ακρόαση φορέων και προσώπων και συζήτηση με θέμα «Συνάντηση γνωριμίας και ανταλλαγής απόψεων με περιβαλλοντικές οργανώσεις». Ειδικότερα, η ΕΕΔΑ αναγνωρίζοντας τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος ως δικαιώματος του ανθρώπου, ιδιαίτερα στη σημερινή παγκόσμια συγκυρία, επιθυμεί τη συστηματική επικοινωνία και συνεργασία με τις οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος στη Χώρα μας, προκειμένου να ενημερώνεται για τις θέσεις και τις πρωτοβουλίες τους και να τις αξιοποιεί θετικά στο πλαίσιο της αποστολής της και του συμβουλευτικού προς την Πολιτεία ρόλου της.

Στην ακρόαση παρευρέθηκαν συγκεκριμένα, από: (α) την οργάνωση ANIMA, η Μαρία Γανωτή (Πρόεδρος), (β) την οργάνωση ΑΡΙΩΝ, η Αιμιλία Δρούγα (Γενική Γραμματέας), (γ) τη Γραμματεία Περιβάλλοντος ΓΣΕΕ, ο Γιάννης Γκουτζαμάνης (Γραμματέας), (δ) την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, ο Στάθης Ποταμίτης (Νομικός Σύμβουλος), (ε) την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, η Μάρω Παπαδιόχου (Γενική Διευθύντρια), (στ) την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, η Ελίνα Παλιού (Υπεύθυνη Πολιτικής), (ζ) το Ινστιτούτο Αρχιπέλαγος, ο Θοδωρής Τσιμπίδης (Διευθυντής), (η) την Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, ο Φίλιππος Κυρκίτσος (Πρόεδρος), (θ) την Οργάνωση Γη, ο Ξεπαπαδάκης Γιώργος (Υπεύθυνος Κέντρου της Γης), (ι) την οργάνωση ECOCITY, η Μαργαρίτα Καραβασίλη (Πρόεδρος), (ια) την οργάνωση GREENTANK, η Ιωάννα Θεοδοσίου (Συνεργάτιδα Πολιτικής), (ιβ) την οργάνωση GREENPEACE, ο Νίκος Χαραλαμπίδης (Διευθυντής) και ο Κώστας Γριμάνης (Υπεύθυνος θεμάτων κλιματικής δικαιοσύνης), (ιγ) την οργάνωση MEDASSET, ο Κώστας Θωμόπουλος (Υπεύθυνος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων) και (ιδ) την οργάνωση WWF, η Θεοδότη Νάντσου (Επικεφαλής πολιτικής).

Επίσης, απέστειλαν γραπτό υπόμνημα με τις παρατηρήσεις τους η οργάνωση GREENTANK και η Οργάνωση Γη.

Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε το Προεδρείο της, αποτελούμενο από την Πρόεδρο της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, τον Α΄ Αντιπρόεδρο, Γιάννη Ιωαννίδη και τη Β΄ Αντιπρόεδρο, Έλλη Βαρχαλαμά, καθώς και το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της: Αντώνης Βενέρης, Άννα Ειρήνη Μπάκα, Εύα Τζαβαλά και Κατερίνα Χαροκόπου. Επίσης, στην ακρόαση συμμετείχε και το Μέλος της ΕΕΔΑ, Αποστόλης Βλαχογιάννης (ΙΜΔΑ).

3. Ακρόαση προσώπων και φορέων και συζήτηση με θέμα «Πιστοποίηση θυμάτων βασανιστηρίων: θεσμικό πλαίσιο, αξιολόγηση και κενά εφαρμογής» (4.3.2020)

Στις 4 Μαρτίου 2020, η ΕΕΔΑ διοργάνωσε στα γραφεία της ακρόαση φορέων και προσώπων και συζήτηση με θέμα «Πιστοποίηση θυμάτων βασανιστηρίων: θεσμικό πλαίσιο, αξιολόγηση και κενά εφαρμογής». Ειδικότερα, σημειώνεται ότι η ΕΕΔΑ, μεταξύ άλλων, ασχολείται συστηματικά με ζητήματα μεταναστών και προσφύγων και παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις τόσο σε νομοθετικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο διαχείρισης των πληθυσμών αυτών στη χώρα μας. Προς το σκοπό αυτό, υπήρξε σταθερά αρωγός της Πολιτείας, παρέχοντας συμβουλές για τη λήψη νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων σε συμφωνία με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας και με γνώμονα το σεβασμό των δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια. Σε συνέχεια της δημοσίευσης, το Σεπτέμβριο του 2020, εμπειριστατωμένης Έκθεσης Αναφοράς για το Προσφυγικό ζήτημα, όπου συμπυκνώνονται οι θέσεις της σχετικά με επίκαιρα ζητήματα προσφυγικής προστασίας, η ΕΕΔΑ διοργάνωσε την ακρόαση αυτή με σκοπό την επικαιροποίηση της έκθεσής της και προκειμένου να παρακολουθήσει την εφαρμογή του νέου νόμου περί διεθνούς προστασίας.

Στην ακρόαση παρευρέθηκαν συγκεκριμένα, από: (α) το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, η Σύλια Λυμπεροπούλου (Σύμβουλος του Υπουργού), (β) την Υπηρεσία Ασύλου, ο Μάρκος Καραβίας (Διευθυντής) και η Ελένη Πετράκη (Υπεύθυνη Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας), (γ) την Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, η Rafaella Camass (Senior Protection Assistant) (δ) το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Ιατρικής – «Παγκόσμια Υγεία-Ιατρική των Καταστροφών, ο Άγης Τερζίδης (Επιστημονικός Εποπτεύων Προγράμματος), (ε) την Ελληνική Ιατροδικαστική Εταιρία, ο Γρηγόριος Λέων (Πρόεδρος), (στ) το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, η Κατερίνα Κόμητα (Συντονίστρια του προγράμματος Αποκατάστασης Επιζώντων Βασανιστηρίων «Προμηθέας»), (ζ) τους Γιατρούς του Κόσμου, ο Αλέξανδρος Αναστασίου (Programme Manager), (η) τη Μετάδραση, η Λώρα Παππά (Πρόεδρος) και η Ιωάννα Μπαμπασίκα (Δικηγόρος με ειδίκευση στα θύματα βασανιστηρίων) και (θ) την οργάνωση Βαβέλ, ο Νίκος Σχορετσανίτης (Ψυχολόγος στο Πρόγραμμα Προμηθέας για την Αποκατάσταση Θυμάτων Βασανιστηρίων).

Επίσης, απέστειλαν γραπτό υπόμνημα με τις παρατηρήσεις τους οι Γιατροί του Κόσμου.

Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε ο Α΄ Αντιπρόεδρος της και Προεδρεύων του Α΄ Τμήματος, Γιάννης Ιωαννίδης και τη Β΄ Αντιπρόεδρο, Έλλη Βαρχαλαμά, καθώς και το Ειδικό Επιστημονικό

Προσωπικό της: Αντώνης Βενέρης, Άννα Ειρήνη Μπάκα, Εύα Τζαβαλά και Κατερίνα Χαροκόπου. Επίσης, στην ακρόαση συμμετείχαν και τα Μέλη της ΕΕΔΑ: Αποστόλης Βλαχογιάννης (ΙΜΔΑ), Μαρίνα Γαλανού (ΣΥΔ), Σπύρος Κουλοχέρης (ΕΣΠ), Ειρήνη Πετροπούλου (ΟΛΚΕ), Ηρακλής Μοσκόφ (Υπουργείο Εξωτερικών) και Ελένη Πετράκη (Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής).

4. Ακρόαση προσώπων και φορέων και συζήτηση για ζητήματα προσφύγων και μεταναστών (18.6.2020)

Στις 18 Ιουνίου 2020, το Γ΄ Τμήμα της ΕΕΔΑ που ασχολείται με θέματα εφαρμογής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στους αλλοδαπούς διοργάνωσε διαδικτυακή ακρόαση φορέων και προσώπων. Ειδικότερα, σημειώνεται ότι η ΕΕΔΑ, μεταξύ άλλων, ασχολείται συστηματικά με ζητήματα μεταναστών και προσφύγων και παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις τόσο σε νομοθετικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο διαχείρισης των πληθυσμών αυτών στη χώρα μας. Επιπλέον, υπήρξε σταθερά αρωγός της Πολιτείας, παρέχοντας συμβουλές για τη λήψη νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων σε συμφωνία με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας και με γνώμονα το σεβασμό των δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΔΑ διοργάνωσε την ακρόαση αυτή.

Στην ακρόαση παρευρέθηκαν συγκεκριμένα, από: (α) την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT) του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο Marc Kelly (Αντιπρόεδρος) και ο Hugh Chetwynd (Επικεφαλής του Τμήματος που ασχολείται με την Ελλάδα στο πλαίσιο της Γραμματείας της ΕΠΒ), (β) το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, ο Υποστράτηγος Δημήτριος Μάλλιος (Προϊστάμενος του Κλάδου Αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων του Αρχηγείου), (γ) το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, η Σεβαστιάνα Κούρτη (Αστυνόμος Β΄, Διεύθυνση Οργάνωσης και Νομικής Υποστήριξης του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ), (δ) το Λιμενικό Σώμα και Υπουργείο Ναυτιλίας, ο Υποναύαρχος Γιώργος Καραγεώργος (Κλαδάρχης Επιχειρήσεων του Λιμενικού Σώματος), (ε) το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, ο Μανώλης Λογοθέτης (Γενικός Γραμματέας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο), (στ) το Συνήγορο του Πολίτη, ο Γιάννης Μπούτσελης, (ζ) την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, η Αριάννα Βασιλάκη και η Ερασμία Ρουμανά, (η) το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, ο Βασίλης Παπαδόπουλος (Πρόεδρος του ΔΣ του ΕΣΠ), η Μαρία Παπαμηνά (Συντονίστρια Νομικής Υπηρεσίας) και ο Δημήτρης Κόρος (Υποσυντονιστής Νομικής Υπηρεσίας), (θ) τη Διεθνή Αμνηστία, η Λία Γώγου (Ερευνήτρια της οργάνωσης για την Ελλάδα με έδρα το Λονδίνο), (ι) την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ο Γιάννης Ιωαννίδης (Πρόεδρος), (ια) την οργάνωση Refugee, Support Aegean-Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο, η Ιωάννα-Μαρία Τζεφεράκου (Δικηγόρος), (ιβ), την οργάνωση HIAS Ελλάδας, η Έλλη Κριωνά-Σαράντη (Managing attorney του Γραφείου Λέσβου) και η Έφη Δούση (Δικηγόρος), (ιγ) την οργάνωση Equal Rights Beyond Borders, η Νίκη Γεωργίου (Δικηγόρος) και η Ηλιάνα Μπόμπου (Δικηγόρος), (ιδ) την οργάνωση ARSIS,

η Κατερίνα Πούτου (Μέλος ΔΣ), (ιε) την οργάνωση Human Rights 360, η Ελένη Τάκου (Αν. Διευθύντρια και Υπεύθυνη Συνηγορίας) και (ιστ) το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ), ο Κωνσταντίνος Δημόπουλος (Policy advisor).

Επίσης, απέστειλαν γραπτό υπόμνημα με τις παρατηρήσεις τους το Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, το ΕΣΠ, η οργάνωση Human Rights 360, η οργάνωση Equal Rights Beyond Borders, η οργάνωση Refugee, Support Aegean-Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο και η οργάνωση HIAS Ελλάδας.

Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Πρόεδρός της, Μαρία Γαβουνέλη και η Β' Αντιπρόεδρος, Έλλη Βαρχαλαμά, καθώς και οι Επιστημονικές Συνεργάτιδες Άννα Ειρήνη Μπάκα, Εύα Τζαβαλά και Κατερίνα Χαροκόπου. Επίσης, στην ακρόαση συμμετείχαν και τα Μέλη της ΕΕΔΑ: Σπύρος Απέργης (Διεθνής Αμνηστία), Ιφιγένεια Καμτσίδου (Νομική Σχολή ΑΠΘ) και Αλέξανδρος Κωνσταντίνου (ΕΣΠ).

5. Ακρόαση προσώπων και φορέων και συζήτηση για ζητήματα διεθνούς προστασίας και κοινωνικοασφαλιστικής κάλυψης των προσφύγων (6.7.2020)

Στις 7 Ιουλίου 2020, τα Β' και Γ' Τμήματα της ΕΕΔΑ διοργάνωσαν από κοινού διαδικτυακή ακρόαση φορέων και προσώπων και συζήτηση για θέματα διεθνούς προστασίας και κοινωνικοασφαλιστικής κάλυψης και ειδικότερα για τα προβλήματα των υπηρεσιών, των εργαζομένων και των αιτούντων διεθνούς προστασίας από την εφαρμογή των Ν 4636/2019 και Ν 4686/2020, καθώς και από την πανδημία του κορωνοϊού». Ειδικότερα, σημειώνεται ότι η ΕΕΔΑ, μεταξύ άλλων, ασχολείται συστηματικά με ζητήματα μεταναστών και προσφύγων και παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις τόσο σε νομοθετικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο διαχείρισης των πληθυσμών αυτών στη χώρα μας. Επιπλέον, υπήρξε σταθερά αρωγός της Πολιτείας, παρέχοντας συμβουλές για τη λήψη νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων σε συμφωνία με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας και με γνώμονα το σεβασμό των δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια. Προς το σκοπό αυτό και για πληρέστερη ενημέρωσή της, η ΕΕΔΑ οργάνωσε νέα ακρόαση.

Στην ακρόαση παρευρέθηκαν συγκεκριμένα, από: (α) το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, η Ιωάννα Γλύκου, (β) την Υπηρεσία Ασύλου, ο Μάρκος Καραβίας, (γ) την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες η Εμμανουέλα Τσαπούλη, (δ) την οργάνωση ΑΡΣΙΣ, ο Βασίλης Παπαστεργίου, (ε) το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ο Πελοπίδας - Αλέξιος Νικολόπουλος, (στ) την οργάνωση Solidarity Now, ο Λευτέρης Παπαγιαννάκης και η Ντομνίκα Σπυράτου, (ζ) την οργάνωση Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο, η Μαριάννα Τζεφεράκου, (η) την οργάνωση HIAS Ελλάδας, η Έλλη Κριωνά Σαράντη, (θ) το Δανικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, η Έρση Κώη, (ι) την οργάνωση Praksis, η Ντίνα Βαρδαράματου, (ια) το Μητρώο Δικηγόρων Υπηρεσίας Ασύλου, η Μαρία Σπηλιωτακάρα, (ιβ) τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα, ο Απόστολος Βεΐζης, (ιγ) τους Γιατρούς του Κόσμου, ο Αναστάσιος Υφαντής, (ιδ) την οργάνωση ΜΕΤΑδραση, η Πηνελόπη Μυροδίκου, (ιδ) την οργάνωση Human Rights 360, η Ελένη Τάκου

και η Θωμαΐς Χατζηγεωργίου, (ιε) την οργάνωση Equal Rights Beyond Borders, η Ηλιάνα Μπόμπου, (ιστ) το Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων, ο Γιαννός Μουχαμμαντί, (ιζ) το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών, ο Ένρι Χυσενμπέλι, (ιη) το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, η Γαρυφαλλιά Αναστασοπούλου και (ιθ) το ΕΣΠ, ο Αλέξανδρος Κωνσταντίνου, η Μαρία Παπαμηνά και η Νάταλι Καφκούτσου.

Επίσης, απέστειλαν γραπτό υπόμνημα με τις παρατηρήσεις τους το Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών, το Δανικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Πρόεδρός της, Μαρία Γαβουνέλη και η Β' Αντιπρόεδρος, Έλλη Βαρχαλαμά, καθώς και οι Επιστημονικές Συνεργάτιδες Άννα Ειρήνη Μπάκα, Εύα Τζαβαλά και Κατερίνα Χαροκόπου. Επίσης, στην ακρόαση συμμετείχαν και τα Μέλη της ΕΕΔΑ: Σπύρος Απέργης (Διεθνής Αμνηστία), Μαρίνα Γαλανού (ΣΥΔ), Φοίβος Ιατρέλλης (Διεθνής Αμνηστία), Σπύρος Κουλοχέρης (ΕΣΠ) και Ειρήνη Πετροπούλου (ΟΛΚΕ).

6. Ακρόαση μελών Επιτροπών Πολιτογράφησης με θέμα συζήτησης την τρέχουσα λειτουργία των Επιτροπών Πολιτογράφησης και τον απολογισμό του έργου τους (2.11.2020)

Στις 2 Νοεμβρίου 2020, η ΕΕΔΑ διοργάνωσε στα γραφεία της ακρόαση φορέων και προσώπων και συζήτηση με θέμα «Τρέχουσα λειτουργία των Επιτροπών Πολιτογράφησης και τον απολογισμό του έργου τους», σε συνέχεια και των πρόσφατων νομοθετικών εξελίξεων στο πεδίο της Ιθαγένειας. Στην ακρόαση παρευρέθηκαν συγκεκριμένα, από: (α) την Α' Επιτροπή Πολιτογράφησης της Διεύθυνσης Ιθαγένειας Αθηνών, τη Θεοδώρα Κονδύλη (Δικηγόρος), (β) τη Β' Επιτροπή Πολιτογράφησης της Διεύθυνσης Ιθαγένειας Νοτίου Τομέα, Πειραιώς και Νήσων, ο Ταξίαρχης Σαραντόπουλος και ο Αναστάσιος Σμυρνής (Δικηγόρος), (γ) την Επιτροπή Πολιτογράφησης της Διεύθυνσης Ιθαγένειας Κρήτης, η Μαρία Δαμανάκη (Δικηγόρος) και (δ) την Επιτροπή Πολιτογράφησης με τοπική αρμοδιότητα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας πλην της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, η Όλγα Παπαδοπούλου (Δικηγόρος).

Επίσης, απέστειλε γραπτό υπόμνημα με τις παρατηρήσεις της η Χριστίνα Παπαδοπούλου (Πολιτική Κοινωνιολόγος), από την Επιτροπή Πολιτογράφησης της Διεύθυνσης Ιθαγένειας Βορείου Αιγαίου.

Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Πρόεδρός της, Μαρία Γαβουνέλη και οι Επιστημονικές Συνεργάτιδες Εύα Τζαβαλά και Κατερίνα Χαροκόπου.

Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας

Η πρωτοβουλία για τη δημιουργία του δικτύου προωθήθηκε στα μέσα του έτους 2011 από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) και το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα (UNHCR) σε συνέχεια δύο σημαντικών διαπιστώσεων: α) της απουσίας επίσημου και αποτελεσματικού συστήματος καταγραφής

της ρατσιστικής βίας και β) της ανάγκης διασύνδεσης των φορέων οι οποίοι κατέγραφαν με δική τους πρωτοβουλία τα περιστατικά ρατσιστικής βίας σε βάρος προσώπων τα οποία προσέρχονταν στις υπηρεσίες τους.

Το Δίκτυο απαρτίζουν φορείς οι οποίοι προσφέρουν ιατρικές, κοινωνικές, νομικές υπηρεσίες ή/και έρχονται σε άμεση επαφή με τα θύματα ρατσιστικής βίας ή θύματα άλλων βίαιων επιθέσεων που υποκινούνται από μίσος ή προκαταλήψεις και τέλος, οργανώσεις που έχουν δημιουργηθεί από τις ίδιες τις ομάδες που συνήθως γίνονται στόχος ρατσιστικής βίας. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο Δίκτυο αποτελεί ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη διαφορετικότητα, την πολυπολιτισμικότητα και την ανεξίτηλη κεία, καθώς και η δράση για την αντιμετώπιση των διακρίσεων και της μισαλλοδοξίας. Εκτός από τους συντονιστές, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, στο Δίκτυο συμμετέχουν 47 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και ως παρατηρητές, ο Συνήγορος του Πολίτη και το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών του Δήμου Αθηναίων.

Τα μέλη του Δικτύου κατά το 2020 ήταν: Αίτημα, Αλληλεγγύη SolidarityNow, Αντιγόνη-Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης, Αντιρατσιστικό Παρατηρητήριο Πανεπιστημίου Αιγαίου, Άρσις-Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων, Γιατροί του Κόσμου, Διεθνής Αμνηστία, Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών, «Ελληνική Δράση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα»— Πλειάδες, Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών, Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων, Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δικηγορικού Συλλόγου Ρόδου, Θετική Φωνή, Ιατρική Παρέμβαση, Κάριτας Αθήνας, Κάριτας Ελλάς, Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών «Διοτίμα», Κέντρο Ζωής, Κέντρο Ημέρας «Βαβέλ», Κέντρο Συμπαραστάσεως Παλιννοστούντων και Μεταναστών-Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων, Κίνηση Υπεράσπισης των Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών/-στριών (Πάτρα), Κόσμος χωρίς Πολέμους και Βία, ΛΑΘΡΑ; - Επιτροπή αλληλεγγύης στους πρόσφυγες Χίου, ΜΕΤΑδραση, Οικογένειες Ουράνιο Τόξο, Ομάδα Δικηγόρων για τα Δικαιώματα Προσφύγων και Μεταναστών, Ομάδα Νομικών για την Υπεράσπιση των Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών (Θεσσαλονίκη), Ομοφυλοφιλική και Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδας (ΟΛΚΕ), Σύλλογος Ενωμένων Αφγανών, Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργιών Ελλάδας, Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών, Φάρος του Κόσμου, Φόρουμ Μεταναστών Κρήτης, Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο, Act UpHellas, ASANTE, ColourYouth - Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας, Generation 2.0 RED, HIAS Ελλάδας, HumanRights360, MelissaNetwork, PRAKSIS, A21.

Οι συμμετέχοντες φορείς αναγνωρίζουν και επιδιώκουν ως κοινό στόχο την καταπολέμηση της ρατσιστικής βίας καθώς και όλων των πράξεων που τελούνται από μίσος προκαλούμενο λόγω της φυλής, του χρώματος, της θρησκείας, των γενεαλογικών καταβολών, της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ταυτότητας φύλου, των χαρακτηριστικών φύλου και της αναπηρίας.

Για τους σκοπούς του Δικτύου, περιστατικά ρατσιστικής βίας θεωρούνται εγκληματικές πράξεις ή βίαιες ενέργειες ή συμπεριφορές εις βάρος ατόμων, τα οποία στοχοποιούνται λόγω εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, χρώματος, θρησκευτικής προέλευσης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή αναπηρίας. Καταγράφονται επίσης εγκληματικές πράξεις ή βίαιες ενέργειες ή συμπεριφορές σε βάρος των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δηλαδή όσων ατόμων προωθούν και προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και στοχοποιούνται λόγω αυτής της ιδιότητας.

Στο πλαίσιο επιδίωξης του κοινού σκοπού, το Δίκτυο: α) διατυπώνει συστάσεις προς τις Ελληνικές αρχές σύμφωνα με την ελληνική και διεθνή νομοθεσία προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, β) προωθεί την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σχετικά με την καταπολέμηση της ρατσιστικής βίας, γ) διαβουλεύεται ως προς ειδικά ζητήματα σχετικά με τη ρατσιστική βία, δ) ενισχύει την συνεργασία με άλλους φορείς οι οποίοι επιδιώκουν την καταπολέμηση της ρατσιστικής βίας, ε) οργανώνει και συμμετέχει σε εκπαιδευτικά προγράμματα της κοινωνίας των πολιτών αλλά και αρμόδιων θεσμικών φορέων για ζητήματα σχετικά με την αναγνώριση, την καταγραφή και την αντιμετώπιση των εγκλημάτων μίσους.

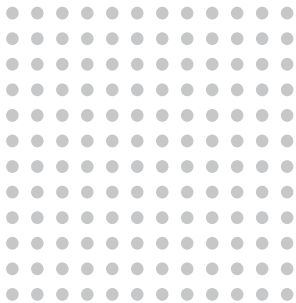
Από τον Οκτώβριο του 2011, χρονικό σημείο έναρξης των καταγραφών, έως σήμερα, η δράση του Δικτύου διαρκώς διευρύνεται. Το Δίκτυο συμμετέχει σε θεσμικές πρωτοβουλίες βελτίωσης της αντιμετώπισης του ρατσιστικού εγκλήματος και επιδιώκει την ευαισθητοποίηση σχετικά με το ρατσιστικό έγκλημα με κάθε πιθανό τρόπο. Για τον σκοπό αυτό, ανταποκρίνεται σε πληθώρα αιτημάτων παροχής στοιχείων από ερευνητές, δημοσιογράφους, φοιτητές. Επιπλέον, το Δίκτυο συμβάλλει στη διάδοση της νομοθεσίας κατά του ρατσισμού και του ρατσιστικού εγκλήματος μέσω της συμμετοχής του σε σεμινάρια, εκπαιδεύσεις και δημόσιες συζητήσεις. Η αναγνώριση του ρόλου του Δικτύου στην καταπολέμηση του ρατσιστικού εγκλήματος αποτυπώνεται στις συχνές προσκλήσεις που δέχεται από διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς και άλλους φορείς προκειμένου να παρουσιάσει τα στοιχεία του, αλλά επιπλέον να αναλύσει τη λειτουργία του και να παρουσιάσει τη μεθοδολογία του.

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕΔΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Η ανάγκη συμβολής των ΕΘΑΔ στην προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου εκτός των εθνικών συνόρων επισημαίνεται και από τις Αρχές των Παρισίων, οι οποίες μάλιστα τοποθετούν τις διεθνείς υποχρεώσεις των ΕΘΑΔ στον πυρήνα των αρμοδιοτήτων τους. Πιο συγκεκριμένα, οι Αρχές των Παρισίων ορίζουν ότι οι ΕΘΑΔ έχουν υποχρέωση να «συνεργάζονται με τα Ηνωμένα Έθνη και κάθε άλλο οργανισμό του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, με τους περιφερειακούς θεσμούς και τους εθνικούς θεσμούς άλλων χωρών που είναι αρμόδιοι για την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου» (Αρχές των Παρισίων, Α.3.ε'), να ενθαρρύνουν την επικύρωση διεθνών κειμένων προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Αρχές των Παρισίων, Α.3. γ'), καθώς επίσης και να «συνεισφέρουν στις εκθέσεις που υποβάλλουν τα Κράτη μέλη στα όργανα και τις επιτροπές των Ηνωμένων Εθνών και σε άλλους περιφερειακούς οργανισμούς» (Αρχές των Παρισίων, Α.3. δ'). Προκειμένου, δε, «να προωθούν και να διασφαλίζουν την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας, των κανονισμών και των πρακτικών με τα διεθνή κείμενα για τα δικαιώματα του ανθρώπου, στα οποία το Κράτος είναι συμβαλλόμενο μέρος, καθώς και την αποτελεσματική εφαρμογή τους» (Αρχές των Παρισίων, Α.3.β'), οφείλουν να έχουν πολύ καλή γνώση του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι οι ΕΘΑΔ που συμμορφώνονται με τις Αρχές των Παρισίων αποκτούν ολοένα και περισσότερο κύρος στο πλαίσιο του συστήματος των δικαιωμάτων του ανθρώπου και αναγνωρίζονται ως ξεχωριστοί φορείς με την ικανότητα, αφενός, να μεταφέρουν και εφαρμόζουν το διεθνές δίκαιο των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε εθνικό επίπεδο, αφετέρου, να συνεισφέρουν τεχνογνωσία και εμπειρία σε περιφερειακά και διεθνή fora.

Είναι, δε, σημαντικό να επισημανθεί, ότι η σχέση μεταξύ των ΕΘΑΔ και άλλων οργάνων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο των δικαιωμάτων του ανθρώπου -διεθνές ή περιφερειακό επίπεδο- είναι αμφίπλευρη και συμβιωτική. Το διεθνές σύστημα των δικαιωμάτων του ανθρώπου βασίζεται στους ΕΘΑΔ για την παροχή, με τρόπο ανεξάρτητο και αντικειμενικό, κάθε αναγκαίας πληροφορίας για την κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Χώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Συμβολή στα Όργανα του ΟΗΕ.....	94
Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRC).....	95
Επιτροπή για τις Αναγκαστικές Εξαφανίσεις (CED)	95
Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (UN General Assembly)	96
Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (HRC)	97
Ομάδα Εργασίας για την Αυθαίρετη Κράτηση (UNWG on Arbitrary Detention)	97
Επιτροπή της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων Κατά των Γυναικών (CEDAW).....	98
Συμβολή στα Όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης	98
Επιτροπή Υπουργών	99
Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ECSR).....	99
Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)	99
Ανταπόκριση σε αιτήματα παροχής στοιχείων και ερωτηματολόγια	101
Δραστηριότητες και Συνεργασία με Ομόλογες Επιτροπές και Δίκτυα των ΕΘΑΔ	101
Δραστηριότητες και Συνεργασία με την Παγκόσμια Συμμαχία Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (GANHRI).....	102
Δραστηριότητες και Συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ENNHRI).....	103

τους. Οι ΕΘΑΔ, από την άλλη, επωφελούνται από το διεθνές τους status για να ενισχύσουν όσο το δυνατόν περισσότερο το καθεστώς προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε εθνικό επίπεδο, διαδρώντας ενεργά και μαθαίνοντας από τις βέλτιστες πρακτικές ομόλογων επιτροπών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας της, η ΕΕΔΑ έχει ως αποστολή «την ανταλλαγή εμπειριών σε διεθνές επίπεδο με ανάλογα όργανα διεθνών οργανισμών, όπως ο ΟΗΕ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΑΣΕ ή άλλων Κρατών» (άρθρο 1, παρ. 5 β' του νόμου 2667/1998) ενώ ταυτόχρονα είναι επιφορτισμένη με τη διατύπωση γνώμης για εκθέσεις που πρόκειται να υποβάλει η Χώρα σε διεθνείς οργανισμούς για συναφή θέματα (άρθρο 1, παρ. 6 ε'), τη διατήρηση μόνιμης επικοινωνίας και συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς, παρεμφερή όργανα άλλων χωρών, εθνικές ή διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (άρθρο 1, παρ. 6 στ') καθώς επίσης και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις του διεθνούς δικαίου για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, εκφέροντας σχετική γνώμη προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας (άρθρο 1, παρ. 6 ι').

Κατά το 2019, η ΕΕΔΑ εκπλήρωσε με υπευθυνότητα την αποστολή της αυτή, συμμετέχοντας σε διάφορες συναντήσεις ή άλλες δραστηριότητες σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, πραγματοποιώντας παρεμβάσεις σε διεθνή κι ευρωπαϊκά fora και συμβάλλοντας ενεργά και ουσιαστικά στην διαμόρφωση κειμένων και πολιτικών.

Συμβολή στα Όργανα του ΟΗΕ

Η συμβολή της ΕΕΔΑ, ως του ανεξάρτητου συμβουλευτικού οργάνου της Πολιτείας, στην προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου συνίσταται, μεταξύ άλλων, στην παρακολούθηση, αφενός, της ευθυγράμμισης της εθνικής νομοθεσίας με τις διεθνείς υποχρεώσεις, αφετέρου, της αποτελεσματικής εφαρμογής αυτών των υποχρεώσεων στην πράξη. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΔΑ αναπτύσσει τις ακόλουθες δράσεις:

- ενθαρρύνει την επικύρωση διεθνών κειμένων προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων (βλ. αναλυτικότερα πιο κάτω, υπό Ενθάρρυνση για επικύρωση διεθνών κειμένων για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, [Κατάλογο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Συμβάσεων για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου](#), ο οποίος περιλαμβάνει και συμβάσεις που δεν έχουν υπογραφεί ή/και επικυρωθεί από την Ελλάδα),

- συνεισφέρει στις εκθέσεις που υποβάλλει η Ελλάδα στα Όργανα και τις Επιτροπές των Ηνωμένων Εθνών, όπως ενώπιον των Επιτροπών Ελέγχου (Treaty Bodies) των Συμβάσεων Προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Μηχανισμού της Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης (Universal Periodic Review) του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

- υποβάλλει «σκιώδεις»/εναλλακτικές εκθέσεις ενώπιον των πιο πάνω ελεγκτικών μηχανισμών, κατά τη διαδικασία περιοδικού ελέγχου της εφαρμογής των διεθνών συμβάσεων που δεσμεύουν την Ελλάδα, και

- διατηρεί επικοινωνία, παρέχει πληροφορίες και συνεργάζεται με Ειδικούς Εισηγητές και Εμπειρογνώμονες του ΟΗΕ και Ομάδες Εργασίας που επισκέπτονται την Ελλάδα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους ή/και κατά την προετοιμασία γενικών ή ειδικών εκθέσεων για τα δικαιώματα του ανθρώπου με αναφορά στην Ελλάδα.

Ειδικότερα, κατά το 2020, η ΕΕΔΑ συμμετείχε στις ακόλουθες διαδικασίες:

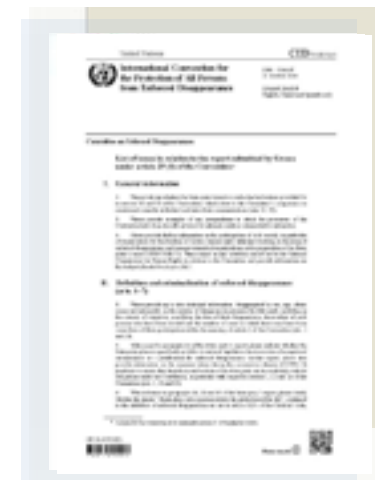
Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRC)

Πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Συνεισφορά στην Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Information relevant to the implementation of the Convention on the Rights of the Child Submission to the UN Committee on the Rights of the Child) (Ιανουάριος 2020)

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πιο πάνω, υπό Οι μεγάλες θεματικές της ΕΕΔΑ το 2020.

Επιτροπή για τις Αναγκαστικές Εξαφανίσεις (CED)

Αποστολή Παρατηρήσεων επί της Αρχικής Έκθεσης της Ελλάδας για την Εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης για την προστασία όλων των Προσώπων από Αναγκαστική Εξαφάνιση (29.11.2018) στον Επικεφαλής της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τις Αναγκαστικές Εξαφανίσεις, Ayat Mohammed (Ιούνιος 2020)

Η ΕΕΔΑ είχε ήδη υποβάλει, από το Νοέμβριο του 2018, τις Παρατηρήσεις της επί της Αρχικής Έκθεσης του Υπουργείου Εξωτερικών για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης από την Ελλάδα, στοχεύοντας ουσιαστικά μεταξύ άλλων στη συμπλήρωση της εικόνας της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τις Αναγκαστικές Εξαφανίσεις για τον τρόπο και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Σύμβαση εφαρμόζεται στην Ελλάδα. Ενόψει της έγκρισης από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών του Καταλόγου Θεμάτων (LOI) για την Ελλάδα, κατά τη 19η Σύνοδό της, το Σεπτέμβριο του 2020, η ΕΕΔΑ απέστειλε τις πιο πάνω Παρατηρήσεις της, ελπίζοντας ότι θα συμβάλουν στη διαμόρφωση του Καταλόγου Θεμάτων από την Επιτροπή.

Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (UN General Assembly)

Συνεισφορά προς τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τη μεταρρύθμιση του συστήματος των Επιτροπών Ελέγχου των Συμβάσεων Προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Communication to the President of the UN General Assembly and the co-facilitators for the review of the UN human rights treaty body system) (Ιούλιος 2020)

Η ΕΕΔΑ, αποτιμώντας πολύ θετικά τη συνεργασία της με τις Επιτροπές Ελέγχου των Συμβάσεων Προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (UN Treaty Bodies), τόνισε ότι υποστηρίζει πλήρως την ενίσχυση της αποτελεσματικής τους λειτουργίας, σύμφωνα με το Ψήφισμα 68/268 της Γενικής Συνέλευσης. Αντλώντας από τη δική της εμπειρία και διάδραση με τις Ελεγκτικές Επιτροπές του ΟΗΕ, η ΕΕΔΑ απέστειλε τις προτάσεις της στον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τη μεταρρύθμιση του συστήματος των Επιτροπών Ελέγχου των Συμβάσεων Προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, εστιάζοντας κυρίως σε μια σειρά συστάσεων για τη βελτίωση του ισχύοντος συστήματος ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως του ΕΘΑΔ της Χώρας, η ΕΕΔΑ διατύπωσε συγκεκριμένες προτάσεις αναφορικά με: τη διατήρηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του συστήματος ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Επιτροπών Ελέγχου του ΟΗΕ, την εναρμόνιση των μεθόδων εργασίας των οργάνων αυτών, το συντονισμό και την υιοθέτηση καλύτερων κοινών δράσεων, τη διατήρηση της ανεξαρτησίας των μελών των Επιτροπών και την ενίσχυση της συνεργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ επισήμανε, κλείνοντας, ότι υποστηρίζει πλήρως τη διαδικασία αυτή επανεξέτασης του συστήματος των Επιτροπών Ελέγχου των Συμβάσεων Προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (UN Treaty Bodies) και ελπίζει ότι αυτό θα οδηγήσει σε μια βελτιωμένη και πιο αποτελεσματική διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Εν προκειμένω, η ΕΕΔΑ διαβεβαίωσε ότι θα υποστηρίξει κάθε πρωτοβουλία που λαμβάνουν οι ΕΘΑΔ και τα σχετικά Δίκτυά τους για την ανάληψη κοινής δράσης κατά την εφαρμογή μεταρρυθμιστικών μέτρων που θα στοχεύουν στην ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (HRC)

Δήλωση της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη, κατά την 45η Σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, αναφορικά με την πυρκαγιά στη Μόρια (Item 4: Human rights situations that require the Council's attention, Video statement by the President of the Greek National Commission for Human Rights, Professor Maria Gavouneli Transcript) (Σεπτέμβριος 2020)

Με αφορμή την καταστροφική πυρκαγιά στο ΚΥΤ της Μόριας η οποία έθεσε σε διακινδύνευση χιλιάδες ανθρώπους και πλήρως συντασσόμενη με την έκκληση του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου για ενίσχυση της πραγματικής αλληλεγγύης και των εχέγγυων προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, η ΕΕΔΑ, μέσω της Προέδρου της, Μαρίας Γαβουνέλη, επέσυρε την προσοχή του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, κατά την 45η Σύνοδό του,

στην ανάγκη λήψης από τις ελληνικές Αρχές και τους Ευρωπαίους εταίρους όλων των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση αξιοπρεπούς καταλύματος, την κάλυψη των βασικών αναγκών και την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, στους χιλιάδες αιτούντες άσυλο που παρέμεναν εγκλωβισμένοι στη Λέσβο. Ταυτόχρονα, η Πρόεδρος της ΕΕΔΑ τόνισε ότι τόσο οι ελληνικές Αρχές όσο και τα Κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να

επιδιορθώσουν τα δομικά προβλήματα μιας μεταναστευτικής πολιτικής που έχει προκαλέσει τόσο περιττό ανθρώπινο πόνο. Κλείνοντας, κάλεσε τη Διεθνή Κοινότητα να είναι σε εγρήγορση για την ανάγκη υιοθέτησης πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης ώστε να σπάσει ο φαύλος κύκλος της αναγκαστικής μετανάστευσης και να αντιμετωπιστεί συλλογικά η μετανάστευσης με ολιστική προσέγγιση, ιδίως μέσω νόμιμων οδών.

Ομάδα Εργασίας για την Αυθαίρετη Κράτηση (UNWG on Arbitrary Detention)

Γραπτή Συμβολή στην Ομάδα Εργασίας των Ηνωμένων Εθνών για την αυθαίρετη κράτηση με αφορμή την 45η Σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 14 Σεπτεμβρίου - 6 Οκτωβρίου 2020 (Written Submission to the UN Working Group on Arbitrary Detention on the occasion of the 45th Session of the Human Rights Council, 14 September - 6 October 2020) (Σεπτέμβριος 2020)

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πιο πάνω, υπό Οι μεγάλες θεματικές της ΕΕΔΑ το 2020.

Επιτροπή της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων Κατά των Γυναικών (CEDAW)

Προφορική δήλωση της ΕΕΔΑ ενώπιον της Επιτροπής της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων Κατά των Γυναικών (CEDAW) (Νοέμβριος 2020)

Οι Επιστημονικές Συνεργάτιδες Κατερίνα Χαροκόπου και Εύα Τζαβαλά παρουσίασαν συνολικά τις απόψεις και προτάσεις της ΕΕΔΑ για την ισότητα των φύλων στην εργασία, την ενδυνάμωση των γυναικών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, την καταπολέμηση της έμφυλης βίας και της ενδοοικογενειακής βίας, ιδίως ενόψει των μέτρων εγκλεισμού σε καιρό πανδημίας και την στήριξη των ευάλωτων ομάδων γυναικών, όπως οι γυναίκες με αναπηρία, οι ρομά και οι αλλοδαπές. Θυμίζουμε ότι η Σύμβαση έχει επικυρωθεί από 189 κράτη τα οποία έχουν αναλάβει να εξασφαλίσουν την ισότητα των δικαιωμάτων του άνδρα και της γυναίκας στην άσκηση όλων των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων. Η Ελλάδα πρόκειται να αξιολογηθεί το προσεχές διάστημα για την πρόοδο εφαρμογής των διατάξεων της Σύμβασης στη χώρα μας. Η ΕΕΔΑ ως συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας θα συνδράμει την ελληνική Πολιτεία κατά τη διαδικασία αυτή.

Πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των Γυναικών (Information relevant to the implementation of the Convention on the Elimination of all forms of Discrimination against Women - CEDAW) (Νοέμβριος 2020)

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πιο πάνω, υπό Οι μεγάλες θεματικές της ΕΕΔΑ το 2020.

Συμβολή στα Όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης

Η ΕΕΔΑ έχει διαχρονικά αναπτύξει και διατηρήσει στενή, διαρκή και πολυεπίπεδη συνεργασία με όλα τα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης, και ειδικότερα, μεταξύ άλλων, με την Επίτροπο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ECSR), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT), την Επιτροπή Υπουργών και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ).

Επιτροπή Υπουργών

Παρατηρήσεις σχετικά με την αποτίμηση του επιπέδου συμμόρφωσης της ελληνικής Πολιτείας με τις Συστάσεις της ΕΕΔΑ αναφορικά με την απόφαση του ΕΔΔΑ Chowdury και λοιποί κ. Ελλάδας (Υπόθεση Μανωλάδας). Παρατηρήσεις σύμφωνα με τον Κανόνα 9.2 για την εκτέλεση της απόφασης στην υπόθεση Chowdury κ. Ελλάδας (21884/15) προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (Communication on the assessment of the level of compliance of the Greek State with GNCHR's recommendations on ECtHR judgment. Communication under Rule 9(2) on the execution of the judgment in Chowdury v. Greece (21884/15) to the Committee of Ministers of the Council of Europe) (Ιούνιος 2020)

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πιο πάνω, υπό Οι μεγάλες θεματικές της ΕΕΔΑ το 2020.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ECSR)

Παρατηρήσεις επί της 3ης Εθνικής Έκθεσης της Ελλάδας για την Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη (ΕΚΧ). Εξελίξεις σχετικά με το άρθρο 1(2) αναφορικά με την εναλλακτική υπηρεσία (Submission on the 3rd National Report of Greece. Developments regarding Article 1§2 Service alternative to military service) (Ιούνιος 2020)

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πιο πάνω, υπό Οι μεγάλες θεματικές της ΕΕΔΑ το 2020.

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)

Ως «φυσική σύμμαχος» όλων των οργάνων και ελεγκτικών μηχανισμών του Συμβουλίου της Ευρώπης στην προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, και συνεπώς και του ΕΔΔΑ, η ΕΕΔΑ συνδράμει στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της νομολογίας του Δικαστηρίου παρεμβαίνοντας και στα δύο στάδια της παραγωγής της: πριν την έκδοση των αποφάσεων, με την πρόληψη και την ενημέρωση και μετά την έκδοση των αποφάσεων, με τη συμβολή της στην εκτέλεση των αποφάσεων και την πρόληψη της επανάληψης των παραβιάσεων.

Η συνεργασία, συνεπώς, της ΕΕΔΑ με το ΕΔΔΑ είναι πολυεπίπεδη και συνίσταται:

■ Στη μετάφραση από την ΕΕΔΑ στα Ελληνικά των Ενημερωτικών Δελτίων του ΕΔΔΑ. [Σε συνεργασία με το ΕΔΔΑ](#), τα Ενημερωτικά Δελτία στα Ελληνικά διατίθενται από την επίσημη [ιστοσελίδα του Δικαστηρίου](#) (βλ. αναλυτικότερα πιο κάτω, υπό Συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) για την απόδοση στα Ελληνικά των θεματικών δελτίων νομολογίας).

■ Στην επίκληση ή αναφορά, από πλευράς του Δικαστηρίου, [εκθέσεων, θέσεων και συστάσεων της ΕΕΔΑ](#).

■ Στη συμμετοχή της ΕΕΔΑ στην ευρύτερη συζήτηση για την μεταρρύθμιση του ΕΔΔΑ, αλλά και την προσχώρηση της ΕΕ στην ΕΣΔΑ και το σύστημα του Στρασβούργου.

Επιπλέον, σχετικά με την υποβολή προσφυγής στο ΕΔΔΑ, η ΕΕΔΑ παραθέτει στην ιστοσελίδα της [οδηγίες και πληροφορίες στα Ελληνικά](#), παραπέμποντας στην ιστοσελίδα του ΕΔΔΑ.

Η ΕΕΔΑ είναι προσηλωμένη στην προώθηση του έργου του Συμβουλίου της Ευρώπης και την παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ μέσω των ακόλουθων δράσεων:

- Της συγκέντρωσης όλων των [αποφάσεων του ΕΔΔΑ κατά της Ελλάδας](#).
- Της έμφασης στη λίστα αποφάσεων απλής και ενισχυμένης εποπτείας.
- Της παρέμβασής της στην Επιτροπή των Υπουργών σε αποφάσεις ενισχυμένης εποπτείας μέσω της χρήσης, όπου κρίνεται αναγκαίο, του κανόνα αριθμ. 9(2) του Κανονισμού της Επιτροπής των Υπουργών.

[Παρακολούθηση της Εκτέλεσης των Αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ελλάδα. Εισαγωγική Έκθεση και Μεθοδολογία \(Δεκέμβριος 2019\)](#)

Στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής της για την τριετία 2019-2021 να αναπτύξει τόσο μεθοδολογικά όσο και ουσιαστικά στην Ελλάδα έναν μηχανισμό μέτρησης της επίπτωσης πολιτικών στα δικαιώματα του ανθρώπου (Human Rights Impact Assessment), η ΕΕΔΑ πήρε την πρωτοβουλία να προετοιμάσει, συντονίσει και προωθήσει στην εθνική έννομη τάξη ένα χρηστικό εργαλείο που θα διευκολύνει ουσιαστικά τόσο την ελληνική Πολιτεία όσο και την Κοινωνία των Πολιτών στην αποτελεσματικότερη παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ. Για το σκοπό αυτό, και σε συνέχεια της παρούσας Έκθεσης που σκοπό έχει μία γενική εισαγωγή στην εκτέλεση και εποπτεία της εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ στην εθνική έννομη τάξη, η ΕΕΔΑ αναλαμβάνει να μεταφράζει στα Ελληνικά, και κατόπιν να δημοσιεύει τμηματικά και ανά τακτά χρονικά διαστήματα, καίρια αποσπάσματα εγγράφων, όπως, για παράδειγμα, αποσπάσματα σχεδίων δράσης της ελληνικής Πολιτείας, περιλήψεις υποθέσεων αλλά και αποφάσεις της Επιτροπής των Υπουργών που αφορούν τόσο σε ομαδοποιημένες αποφάσεις κατά Ελλάδας ενισχυμένης εποπτείας, όσο και σε ομαδοποιημένες αποφάσεις κατά Ελλάδας απλής εποπτείας. Η εργασία αυτή έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό, μέσω της μετάφρασης και συστηματοποίησης στην Ελλάδα των κυριότερων προς παρακολούθηση εκτέλεσης αποφάσεων του ΕΔΔΑ που χρήζουν εποπτείας από το Συμβούλιο των Υπουργών, να καταστήσει ευχερέστερα προσβάσιμο το εν λόγω υλικό στην Κοινωνία των Πολιτών αλλά και, εν τέλει, να διευκολύνει τις ελληνικές Αρχές στην αποτελεσματικότερη εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ στην Ελλάδα.

Ανταπόκριση σε αιτήματα παροχής στοιχείων και ερωτηματολόγια

Κατά το έτος 2020, η ΕΕΔΑ ανταποκρίθηκε στα ακόλουθα αιτήματα παροχής στοιχείων και ερωτηματολόγια:

Γραπτή συνεισφορά της ΕΕΔΑ σε κοινό ερωτηματολόγιο της Επιτροπής για τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD) και του GANHRI, ενόψει της προετοιμασίας της 2ης ημερίδας διαδραστικού διαλόγου σχετικά με τα Δικαιώματα των Γυναικών και των Κοριτσιών με Αναπηρίες που διοργανώθηκε στη Γενεύη στις 13 Μαρτίου 2020 (7.2.2020)

Συμβολή σε ερωτηματολόγιο του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA) σε συνέχεια σχετικού αιτήματος του Υπουργείου Εσωτερικών με θέμα «Έρευνες για τη θυματοποίηση και το έγκλημα στα Κράτη μέλη της ΕΕ που περιλαμβάνουν ερωτήσεις σχετικά με το έγκλημα μίσους» (Victimisation and crime surveys in EU Member States that include questions on hate crime) (Φεβρουάριος 2020)

Η ΕΕΔΑ απέστειλε τη συμβολή της σε ερωτηματολόγιο του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA), σε συνέχεια σχετικού αιτήματος του Υπουργείου Εσωτερικών με θέμα «Έρευνες για τη θυματοποίηση και το έγκλημα στα Κράτη μέλη της ΕΕ που περιλαμβάνουν ερωτήσεις σχετικά με το έγκλημα μίσους» (Victimisation and crime surveys in EU Member States that include questions on hate crime), ενόψει της προετοιμασίας νέας έκδοσης του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η οποία θα περιλαμβάνει επικαιροποιημένη επισκόπηση όλων των ερευνών/μελετών σχετικά με τα θύματα των εγκλημάτων μίσους σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Γραπτή Συνεισφορά της ΕΕΔΑ σε ερωτηματολόγιο του Ειδικού Εισηγητή για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities) με θέμα τις Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη συνεργασία μεταξύ του Ειδικού Εισηγητή για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και των Εθνικών Θεσμών για την προώθηση και προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΘΑΔ) (5 Αυγούστου 2020)

Δραστηριότητες και Συνεργασία με Ομόλογες Επιτροπές και Δίκτυα των ΕΘΑΔ

Κατά το 2020, η ΕΕΔΑ εκπλήρωσε με υπευθυνότητα την αποστολή της για την προώθηση και προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, συμμετέχοντας στις εργασίες της Παγκόσμιας Συμμαχίας Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (GANHRI) και του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ENNHRI), εκπροσωπούμενη στις Συναντήσεις και τα Συνέδρια, που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο και των δύο Δικτύων, με εισηγήσεις, παρεμβάσεις και ουσιαστική συμβολή στην διαμόρφωση των σχετικών κειμένων και πολιτικών.

Κοινές συστάσεις των ΕΘΑΔ Ελλάδας, Γερμανίας, Κροατίας και Βοσνίας και Ερζεγοβίνης για τη λήψη άμεσων μέτρων για την εξασφάλιση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, ενόψει και του Covid-19 με τίτλο «Κοινή Δήλωση της ΕΕΔΑ με το Γερμανικό Ινστιτούτο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου σχετικά με την Κατάσταση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασύλου» (Joint Statement: The situation at the EU external borders and the future European Asylum Policy) (Απρίλιος 2020)

Δραστηριότητες και Συνεργασία με την Παγκόσμια Συμμαχία Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (GANHRI)

Ετήσια Συνάντηση του GANHRI 2020 (3-4 Δεκεμβρίου 2020)

Στις 3 και 4 Δεκεμβρίου 2020, περισσότερο από 300 συμμετέχοντες/συμμετέχουσες από ΕΘΑΔ, θεσμικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών και εμπειρογνώμονες από ολόκληρο τον κόσμο συναντήθηκαν διαδικτυακά κατά τη Ετήσια Συνάντηση του GANHRI για το 2020. Οι συμμετέχοντες συζήτησαν καινοτόμες στρατηγικές και πολλά υποσχόμενες πρακτικές που αναπτύχθηκαν από τους ΕΘΑΔ κατά την εκπλήρωση της αποστολής τους για την

προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Συζητήσαν επίσης τις εμπειρίες τους στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα δικαιώματα του ανθρώπου και υιοθέτησαν μια Δήλωση στην οποία δεσμεύονται για τις μελλοντικές ενέργειες που θα αναλάβουν. Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Πρόεδρός της, Μαρία Γαβουνέλη.

Έκτακτη Γενική Συνέλευση του GANHRI 2020 (26 Οκτωβρίου 2020)

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση του GANHRI 2020 πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά μεταξύ 19-26 Οκτωβρίου 2020, με σκοπό την εκλογή Προέδρου και την επικύρωση των νέο-διορισμένων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Δραστηριότητες και Συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ENNHRI)

Ετήσια συνάντηση και Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ENNHRI). Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Πρόεδρός της, Μαρία Γαβουνέλη (Βρυξέλλες, 5-6.2.2020)

Διοικητικό Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ENNHRI): Εκλογές και παράταση θητείας του Ευρωπαϊκού μέλους της Υποεπιτροπής Επαναδιαπίστευσης - SCA (Ιούνιος 2020)

Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ENNHRI) (18.11.2020)

Ετήσια Συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ENNHRI) (2.12.2020)

Συμμετοχή στην Ακαδημία των ΕΘΑΔ με θέμα Διαμορφώνοντας τη μετανάστευση από τη σκοπιά των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (NHRI Academy 2020: Framing migration from human rights perspective) (29 Σεπτεμβρίου-29 Οκτωβρίου 2020, διαδικτυακά)

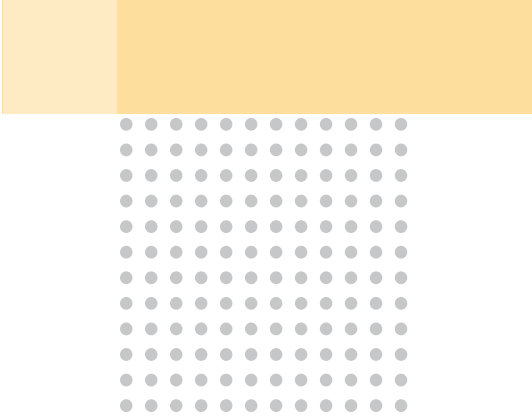
Το 2020, η Ακαδημία των Εθνικών Θεσμών για την προστασία και προώθηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΘΑΔ), η οποία διοργανώνεται κάθε χρόνο από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Θεσμών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ENNHRI) με στόχο την ενδυνάμωση του προσωπικού των ΕΘΑΔ, εστίασε στον τρόπο με τον οποίο οι ΕΘΑΔ μπορούν να αξιοποιήσουν την εντολή προώθησης των δικαιωμάτων ανθρώπου που διαθέτουν, κατά τη διαμόρφωση της μεταναστευτικής πολιτικής από τη σκοπιά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιλαμβάνοντας συνεδρίες σχετικά με την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου των μεταναστών στο κοινό και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Η Ακαδημία, η οποία πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, διάρκεσε πέντε εβδομάδες και παρείχε στους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες ενδιαφέροντα και χρήσιμα εργαλεία για σύγχρονη, ασφαλή, καινοτόμο και βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα επικοινωνία σχετικά με θέματα μετανάστευσης. Επίσης, συζητήθηκαν ζητήματα σχετικά με την ανεξαρτησία των ΕΘΑΔ, συμπεριλαμβανομένων των Αρχών των Παρισίων, και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο έργο τους. Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Επιστημονική της Συνεργάτιδα, Εύα Τζαβαλά.

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΣΕΒΑΣΜΟΥ
ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ
ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ευαισθητοποίηση της Κοινής Γνώμης 107

Δράσεις / Πρωτοβουλίες προώθησης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου 108

Συμμετοχή σε ημερίδες και άλλες εκδηλώσεις με θέμα την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου 110

Δελτία Τύπου 114

Συνεντεύξεις 114

Εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου 114

Ετήσιος Κύκλος (Ανοικτών) Σεμιναρίων με θέμα «Εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου» (Β΄ Κύκλος, Οκτώβριος 2019 - Φεβρουάριος 2020 116

Εκπαίδευση σε επαγγελματίες 118

Εκπαίδευση σε σχολεία 118

Εκπαίδευση σε Φοιτητές ΑΕΙ..... 118

Ενθάρρυνση για επικύρωση διεθνών κειμένων για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου 119

Συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) για την απόδοση στα Ελληνικά των θεματικών δελτίων νομολογίας 120

Έρευνα στα Δικαιώματα του Ανθρώπου 121

Σύμφωνα με τα ελάχιστα πρότυπα που ορίζουν οι Αρχές των Παρισίων, η προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου συνδέεται άρρηκτα, μεταξύ άλλων, με την ευαισθητοποίηση του κοινού, την πληροφόρηση, την εκπαίδευση και την αξιοποίηση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (Αρχές των Παρισίων, Α.3.Ζ'), περιλαμβάνοντας, κατά την ερμηνεία της Υποεπιτροπής Διαπίστευσης, όλες εκείνες τις πρωτοβουλίες που συντείνουν στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την εξοικείωση της κοινωνίας με ζητήματα που άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Το Α και το Ω για την αποτελεσματική προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι η γνώση. Η ενημέρωση και η εκπαίδευση με στόχο την ευαισθητοποίηση και τη διάδοση της γνώσης σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου συνιστούν θεμελιώδη παράμετρο της προώθησης, λαμβανομένου υπόψη ότι η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου εξαρτάται ουσιαστικά από το βαθμό ενημέρωσης των πολιτών για τα δικαιώματά τους και τους μηχανισμούς που τίθενται στη διάθεσή τους για την εφαρμογή των δικαιωμάτων αυτών. Όσο κρίσιμη κι αν είναι, ωστόσο, η διάδοση της γνώσης για τη διασφάλιση ενός κλίματος σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, από μόνη της δεν είναι αρκετή. Πρέπει να συνοδεύεται από την αποφασιστικότητα των κρατικών Αρχών και όλων των εμπλεκόμενων στην προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου φορέων να γίνει η γνώση πραγματικότητα. Και στο σημείο αυτό έρχονται οι ΕΘΑΔ να διαδραματίσουν έναν κομβικής σημασίας ρόλο, ο οποίος δεν περιορίζεται μόνο στην ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιώματά τους, αλλά επεκτείνεται και στην ενθάρρυνση και ενίσχυση των κρατικών οργάνων να κάνουν πράξη την εφαρμογή τους, αφενός, μέσω της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης για ζητήματα που άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αφετέρου, μέσω της εκπαίδευσης και της έρευνας στα δικαιώματα του ανθρώπου.

Ευαισθητοποίηση της Κοινής Γνώμης

Πράγματι, η αποστολή της προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου εκπληρώνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο μέσω της πληροφόρησης και της διάδοσης της γνώσης για τα δικαιώματα του ανθρώπου και περιλαμβάνει ένα σύνολο δραστηριοτήτων, μεταξύ των οποίων η συλλογή, παραγωγή και διάδοση ενημερωτικού υλικού, η διοργάνωση σχετικών εκδηλώσεων προώθησης και η συνεργασία με τα ΜΜΕ. Κοινός παρονομαστής στο σύνολο των δραστηρι-

οτήτων αυτών είναι η επιδίωξη της αύξησης ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης σε θέματα που άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου και η ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιώματά τους και τους διαθέσιμους μηχανισμούς προάσπισής τους.

Υπό το φως των πιο πάνω παρατηρήσεων και λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του νόμου της ΕΕΔΑ, ο οποίος ρητά της αναθέτει την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και των ΜΜΕ σε θέματα σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου την (άρθρο 1, παρ. 6 του Νόμου 2667/1998), η ΕΕΔΑ ανέλαβε, κατά το 2020, τις ακόλουθες πρωτοβουλίες προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου:

Δράσεις / Πρωτοβουλίες προώθησης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Επίσκεψη του Διευθυντή του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA) Michael O'Flaherty στα γραφεία της ΕΕΔΑ (13.3.2020)

Επίσκεψη του Διευθυντή του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA) Michael O'Flaherty στα γραφεία της ΕΕΔΑ και συνάντηση εργασίας με το Προεδρείο της ΕΕΔΑ. Από την πλευρά της ΕΕΔΑ συμμετείχαν στη συνάντηση η Πρόεδρος της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, ο Α' Αντιπρόεδρος, Γιάννης Ιωαννίδης και οι επιστημονικές συνεργάτιδες, Εύα Τζαβαλά και Κατερίνα Χαροκόπου. Στη συνάντηση υμμετείχαν επίσης τα στελέχη του FRA Γιάννης Δημητράκοπουλος, Adriano Silvestri και Βασιλική Μουκανάκη.

Μήνυμα της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη, για τη σειρά διαδικτυακών σεμιναρίων του ENNHRI για την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ (26.8.2020)

Η Πρόεδρος της ΕΕΔ, Μαρία Γαβουνέλη, εξηγεί γιατί οι Εθνικοί Θεσμοί Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΘΑΔ) πρέπει να υποστηρίζουν την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ και πώς η σειρά διαδικτυακών σεμιναρίων που οργανώνει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Θεσμών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ENNHRI) μπορεί να συμβάλει προς την κατεύθυνση αυτή.

Συνέντευξη Τύπου και Συζήτηση με αφορμή την Παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης 2019 του Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας (16 Ιουνίου 2020)

Το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας παρουσίασε, την Τρίτη 16 Ιουνίου 2020, τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την καταγραφή περιστατικών βίας με ρατσιστικό κίνητρο κατά τη διάρκεια του 2019, μέσω διαδικτυακής Συνέντευξης Τύπου. Πρόκειται για την ένατη κατά σειρά Ετήσια Έκθεση που δημοσίευσε το Δίκτυο, αποτυπώνοντας τις ποσοτικές και ποιοτικές τάσεις του τοπίου της ρατσιστικής βίας στην Ελλάδα.

Στη συνέντευξη τύπου συμμετείχε η Πρόεδρος της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, με εισήγησή της στη θεματική ενότητα «Η ρητορική μίσους στη δημόσια σφαίρα, ως προπομπός της ρατσιστικής βίας, και οι συνέπειες της στην κοινωνική συνοχή», ενώ σύντομη παρέμβαση πραγματοποίησαν και οι δύο Αντιπρόεδροι της ΕΕΔΑ, Γιάννης Ιωαννίδης και Έλλη Βαρχαλαμά.

Μήνυμα της ΕΕΔΑ για την απόφαση της Χρυσής Αυγής: Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου για την απόφαση της δίκης της Χρυσής Αυγής (12.10.2020)

Η Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου στην Ολομέλεια της ΕΕΔΑ για την Παγκόσμια Ημέρα για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (10 Δεκεμβρίου 2020)

Η ΕΕΔΑ είχε την ιδιαίτερη τιμή και χαρά να καλωσορίσει την Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, στην πανηγυρική συνεδρίαση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ που πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, την Πέμπτη 10 Δεκεμβρίου 2020, Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Είναι η πρώτη φορά στα 20 χρόνια λειτουργίας της Εθνικής Επιτροπής, που ο ανώτατος πολιτειακός θεσμός τιμά, με την παρουσία της Προέδρου της Δημοκρατίας, τον εθνικό θεσμό για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γεγονός με ξεχωριστή σημασία για το σεβασμό και την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη χώρα μας.

Μήνυμα της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη, για την Παγκόσμια Ημέρα Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (10.12.2020)

Η Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου σήμερα. Ας συνεχίσουμε να παλεύουμε για ένα βιώσιμο μέλλον με ισότητα και αλληλεγγύη για όλες και όλους χωρίς καμία διάκριση. Αν σταθούμε μαζί θα ανακάμψουμε καλύτερα.
#RecoverBetter #StandUpForHumanRights

Η ΕΕΔΑ μέσα από τα μάτια των παιδιών

Η ΕΕΔΑ πήρε την πρωτοβουλία επεξεργασίας μιας υποσελίδας στην ιστοσελίδα της, όπου θα αναδεικνύεται ο τρόπος που τα παιδιά καταλαβαίνουν και αντιμετωπίζουν τα δικαιώματα του ανθρώπου.

Συμμετοχή σε ημερίδες και άλλες εκδηλώσεις με θέμα την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου

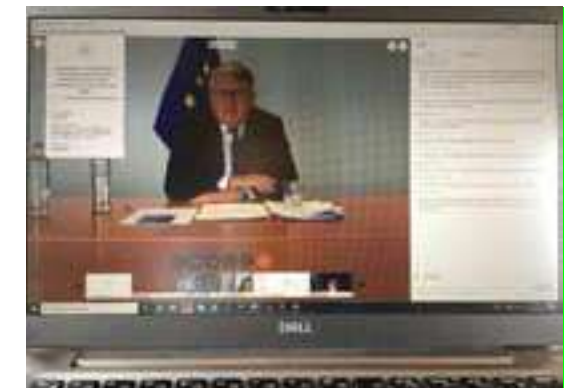
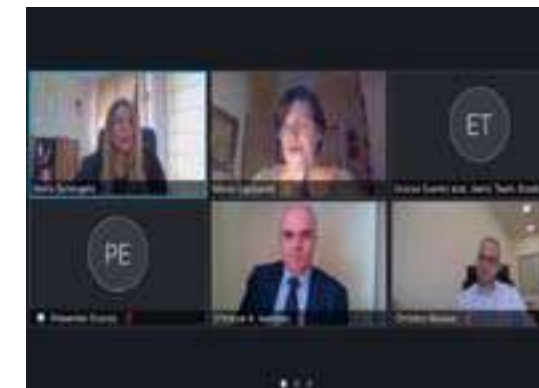
Συμμετοχή της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη, σε ημερίδα με θέμα «Πρόσφατα ζητήματα εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ από την Ελλάδα, με έμφαση στη Νομοθετική και την Εκτελεστική εξουσία» που διοργανώθηκε από το ΙΜΔΑ σε συνεργασία με το Athens PIL του Πανεπιστημίου Αθηνών (19.2.2020)

Η Πρόεδρος της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, συμμετείχε με εισήγησή της στην ημερίδα με θέμα «Πρόσφατα ζητήματα εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ από την Ελλάδα, με έμφαση στη Νομοθετική και την Εκτελεστική εξουσία», που διοργάνωσε το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΙΜΔΑ) σε συνεργασία με το Athens Public International Law Center (Athens PIL) του Πανεπιστημίου Αθηνών την Τετάρτη, 19 Φεβρουαρίου 2020, στο Αμφιθέατρο Αργυριάδη του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Συμμετοχή της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη, στο Roadshow για την Ελλάδα του Επιτρόπου Απασχόλησης και Κοινωνικών Δικαιωμάτων της ΕΕ για το μέλλον της Κοινωνικής Ευρώπης, που πραγματοποιήθηκε μέσω της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα (26.6.2020)

Η ΕΕΔΑ συμμετείχε, μέσω της Προέδρου της, Μαρίας Γαβουνέλη, [στο Roadshow για την Ελλάδα του Επιτρόπου Απασχόλησης και Κοινωνικών Δικαιωμάτων της ΕΕ, Nicolas Schmit, για το μέλλον της Κοινωνικής Ευρώπης](#), που πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, στις 26 Ιουνίου 2020, μέσω της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα. Ο Επίτροπος Απασχόλησης και Κοινωνικών Δικαιωμάτων, Nicolas Schmit, πραγματοποιεί σειρά διαδικτυακών διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη της ΕΕ, με σκοπό την κατάρτιση σχεδίου δράσης για την περαιτέρω εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Συμμετοχή της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη στο διαδικτυακό διάλογο με θέμα τις διαδικασίες ασύλου στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, που διοργάνωσε το Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων (βλ. σχετικό βίντεο) (26.6.2020)

Συμμετοχή της Επιστημονικής Συνεργάτιδας της ΕΕΔΑ, Εύας Τζαβαλά σε εκδήλωση του EASO με θέμα την παρουσίαση της Έκθεσης του EASO για το Άσυλο το 2020 (25.6.2020)

Συμμετοχή της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη και της Β' Αντιπροέδρου, Έλλης Βαρχαλαμά στη διαδικτυακή συζήτηση με θέμα «Ατομικές Ελευθερίες και Κοινωνικά Δικαιώματα σε Κίνδυνο» που διοργανώθηκε από το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου και το Ίδρυμα Friedrich-Ebert-Stiftung (2.7.2020)

Συμμετοχή της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη, στο 2ο τριήμερο εκπαίδευσης της Σχολής Πολιτικής για τους Ρομά του Συμβουλίου της Ευρώπης (Roma Political Schools 2020) (6-8. 11.2020)

Η Πρόεδρος της ΕΕΔΑ, Μαρία Γαβουνέλη, συμμετείχε ως εισηγήτρια στις εργασίες του 2ου τριημέρου εκπαίδευσης της Σχολής Πολιτικής για τους Ρομά του Συμβουλίου της Ευρώπης (Roma Political Schools 2020) που διεξήχθη διαδικτυακά μεταξύ 6 και 8 Νοεμβρίου 2020, με εθνικό φορέα υλοποίησης το Σύλλογο Γυναικών Ρομά Δενδροποτάμου, ξεκινά αύριο το 2ο τριήμερο εκπαίδευσης.

Συμμετοχή της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη, στο θεματικό διάλογο του Ιδρύματος Τσάτσου για τη Δημοκρατία και την Πολιτειακή Εκπαίδευση (12.11.2020)

Για την εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου μίλησε η Πρόεδρος της ΕΕΔΑ Μαρία Γαβουνέλη, συμμετέχοντας στο θεματικό διάλογο που οργάνωσε το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου σε συγχρηματοδότηση με δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ), με επίκεντρο τη Δημοκρατία και την Πολιτειακή Εκπαίδευση. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά τη Δευτέρα 9 Νοεμβρίου 2020.

Συνδιοργάνωση του 2ου Φόρουμ Θεσσαλονίκης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα και την Ευρώπη, με θέμα «Έμφυλες Ανισότητες και Δικαιώματα των Γυναικών στη σημερινή Ελλάδα» (3-4 Δεκεμβρίου 2020)

Η ΕΕΔΑ συνδιοργάνωσε, σε συνεργασία με το Κέντρο για τον Ευρωπαϊκό Νομικό Πολιτισμό (ΚΕ-ΝοΠ) του ΑΠΘ, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το Δήμο Θεσσαλονίκης, τη Νομική Σχολή του ΑΠΘ και το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης το 2ο Φόρουμ Θεσσαλονίκης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα και την Ευρώπη, με θέμα «Έμφυλες Ανισότητες και Δικαιώματα των Γυναικών στη σημερινή Ελλάδα».

Συμμετοχή της ΕΕΔΑ στην ημερίδα με θέμα «Η πρόσβαση των Ρομά στους θεσμούς της Εκπαίδευσης και της Δικαιοσύνης: Εμπόδια και Προτάσεις» (14.12.2020)

Η ΕΕΔΑ συμμετείχε, μέσω της Προέδρου της, Μαρίας Γαβουνέλη, στην ημερίδα «Η πρόσβαση των Ρομά στους θεσμούς της Εκπαίδευσης και της Δικαιοσύνης: Εμπόδια και Προτάσεις», η οποία πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 12 Δεκεμβρίου 2020, σε συνδιοργάνωση του Κέντρου Παιδαγωγικής και Καλλιτεχνικής Επιμόρφωσης «Σχεδία» και του προγράμματος «JUSTROM» του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Δελτία Τύπου

Δελτίο Τύπου: «Στη Σάμο έχει καταρρεύσει το σύστημα» (23.01.2020)

Δελτίο Τύπου: Η ΕΕΔΑ για την εκλογή της νέας Προέδρου της Δημοκρατίας Αικατερίνης Σακελλαροπούλου (23.1.2020)

Δελτίο Τύπου για την Ακρόαση φορέων για το θέμα των αρχαιοτήτων στο σταθμό Βενιζέλου πραγματοποίησε η ΕΕΔΑ. Συνάντηση με την Υπουργό Πολιτισμού για το θέμα θα ζητήσει η Εθνική Επιτροπή (30.1.2020)

Δελτίο Τύπου για τη Δήλωση για την Επανεξέταση των πολιτικών ασύλου και μετανάστευσης και διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της ΕΕ (5.3.2020)

Δελτίο Τύπου: Ζητήματα προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατά τη διάρκεια της πανδημίας - Με τηλεδιάσκεψη συνεδρίασε η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ (10.4.2020)

Δελτίο Τύπου: Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου: «Από το επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων μας εξαρτάται η ποιότητα και η δύναμη της δημοκρατίας μας» (11.12.2020)

Συνεντεύξεις

Παρέμβαση του Α' Αντιπροέδρου της ΕΕΔΑ Γιάννη Ιωαννίδη στην εκπομπή **«Ημερολόγιο» του Παύλου Τσίμα (ΣΚΑΪ 100,3)** σχετικά με την πρόσφατη επίσκεψη κλιμακίου της ΕΕΔΑ στη Σάμο (23.1.2020)

«Ένα βαθύ τραύμα», Κείμενο - Μαρτυρία για το Προσφυγικό, του Γιάννη Φ. Ιωαννίδη, Α' Αντιπροέδρου της ΕΕΔΑ (24.1.2020)

Συνέντευξη της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη, στον ΑΘΗΝΑ 9.84 και τη δημοσιογράφο Έλενα Χατζηγιάννου στην εκπομπή ΡΑΔΙΟ CITY, με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών (25.11.2020)

Συνέντευξη της Προέδρου της ΕΕΔΑ, Μαρίας Γαβουνέλη και του τ. Προέδρου της ΕΕΔΑ, Γιώργου Σταυρόπουλου στο Α' Πρόγραμμα της Ελληνικής Ραδιοφωνίας (11.12.2020)

Εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Δυνάμει της αποστολής που της έχει αναθέσει ο Έλληνας νομοθέτης σχετικά με την καλλιέργεια του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος (άρθρο 1, παρ. 6 γ' του Νόμου 2667/1998) και λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων:

■ το Προοίμιο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το οποίο αναγνωρίζει την αξία της εκπαίδευσης στα δικαιώματα του ανθρώπου, διακηρύσσοντας ότι όλοι πρέπει να «καταβάλλουν, με τη διδασκαλία και την εκπαίδευση, κάθε δυνατή προσπάθεια για την προώθηση του σεβασμού για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες [που κατοχυρώνονται με τη Διακήρυξη]»,

■ τις διατάξεις **διεθνών συμβάσεων** που εφιστούν την προσοχή των Κρατών μελών στην υποχρέωσή τους να εκπαιδεύουν τους πολίτες στα δικαιώματά τους επιλέγοντας πάντα τα κατάλληλα κάθε φορά μέσα, όπως inter alia το άρθρο 7 της Διεθνούς Σύμβασης για την Κατάργηση κάθε Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων (ICERD), το άρθρο 10 της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεως Κατά των Γυναικών (CEDAW), το άρθρο 29 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRC), το άρθρο 10 της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CAT), το άρθρο 8 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD),

■ τη **Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση και την Επιμόρφωση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου**, η οποία μάλιστα στο άρθρο 9 ορίζει ότι «τα Κράτη μέρη οφείλουν να προωθούν την ίδρυση, ανάπτυξη και ενίσχυση αποτελεσματικών και ανεξάρτητων εθνικών θεσμών για τα ανθρώπινα δικαιώματα [ΕΘΑΔ], σύμφωνα με τις Αρχές σχετικά με το νομικό καθεστώς των εθνικών θεσμών για την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Αρχές των Παρισίων), αναγνωρίζοντας ότι οι [ΕΘΑΔ] μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, συμπεριλαμβανομένου, ενδεχομένως ενός συντονιστικού ρόλου, στην προώθηση της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης στα δικαιώματα του ανθρώπου, μέσω μεταξύ άλλων της ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των σχετικών φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα» (Resolution 66/137, A/RES/66/137, 19 Δεκεμβρίου 2011),

■ τη **Διακήρυξη της Βιέννης και το Πρόγραμμα Δράσης** που εγκρίθηκαν κατά την Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στις 25 Ιουνίου στη Βιέννη, τα οποία υπενθυμίζουν την υποχρέωση των Κρατών μερών να διασφαλίσουν ότι η εκπαίδευση στοχεύει στην ενίσχυση του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (παρ. 33), καθώς επίσης και

■ τις **Αρχές σχετικά με το status των Εθνικών Θεσμών (Αρχές των Παρισίων)**, σύμφωνα με τις οποίες οι ΕΘΑΔ οφείλουν να συμβάλλουν στη διάδοση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την καταπολέμηση των διακρίσεων, αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων, την εκπαίδευση (Αρχές των Παρισίων, Α.3.ζ', καθώς επίσης και «στη διαμόρφωση προγραμμάτων για τη διδασκαλία και την έρευνα στα δικαιώματα του ανθρώπου» και «την υλοποίησή τους στα σχολεία, τα πανεπιστήμια και τους επαγγελματικούς κύκλους» (Αρχές των Παρισίων, Α.3.στ').

Η ΕΕΔΑ υπενθυμίζει ότι η εκπαίδευση στα δικαιώματα του ανθρώπου συνιστά από μόνη της θεμελιώδες δικαίωμα του ανθρώπου, από το οποίο απορρέει η υποχρέωση, αφενός, των

ΕΘΑΔ, αφετέρου, άλλων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο των δικαιωμάτων του ανθρώπου να αναπτύσσουν συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες που εστιάζουν στην προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Για όλους αυτούς τους λόγους, άλλωστε, η εκπαίδευση στα δικαιώματα του ανθρώπου έχει συμπεριληφθεί στο σκληρό πυρήνα της αποστολής της ΕΕΔΑ.

Πιο συγκεκριμένα, αναγνωρίζοντας ότι απώτερος σκοπός της εκπαίδευσης στα δικαιώματα του ανθρώπου είναι η εισαγωγή και ενσωμάτωση των διεθνών προτύπων και πρακτικών σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου στην καθημερινότητα των ανθρώπων, η ΕΕΔΑ ανέλαβε, κατά το 2020, τις ακόλουθες πρωτοβουλίες στον τομέα της εκπαίδευσης στα δικαιώματα του ανθρώπου.

Ετήσιος Κύκλος (Ανοικτών) Σεμιναρίων με θέμα «Εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου» (Β' Κύκλος, Οκτώβριος 2019 - Φεβρουάριος 2020)

Τα εκπαιδευτικά σεμινάρια κάλυψαν μεγάλο εύρος κρίσιμων θεμάτων που άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου και απευθύνθηκαν στο ευρύτερο κοινό: προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές όλων των Σχολών Θετικών και Θεωρητικών Επιστημών, αλλά και επαγγελματίες δικηγόρους, δικαστές, εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, υπαλλήλους κ.

Τα Εκπαιδευτικά Σεμινάρια διεξήχθησαν, στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, από τον Οκτώβριο 2019 έως και το Φεβρουάριο 2020, οπότε και διακόπηκαν λόγω των μέτρων δημόσιας υγείας για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID - 19, σύμφωνα με το εξής πρόγραμμα:

Εκπαίδευση στα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Β' Κύκλος Σεμιναρίων

21 Οκτωβρίου 2019 Λειτουργίες στον χώρο της εργασίας Α. Λεβέντη, Χ. Αγγέλη 4 Νοεμβρίου 2019 Τα δικαιώματα των Ρομά στην Ελλάδα Χ. Ηλιάδης, Α. Καραγιάννη 18 Νοεμβρίου 2019 ΑμεΑ και Δικαιώματα του Ανθρώπου Μ. Χριστοφή, Α. Παυλή 2 Δεκεμβρίου 2019 Η νομική προστασία της ταυτότητας φύλου Μ. Γαλανού, Β. Σωτηρόπουλος 16 Δεκεμβρίου 2019 Θρησκευτική ελευθερία και επικρατούσα θρησκεία Γ. Ιωαννίδης, Α. Παπαδοπούλου 13 Ιανουαρίου 2020 Το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης Φ. Ιατρούλης, Γ. Καραζός 27 Ιανουαρίου 2020 Το δικαίωμα στην προστασία της γενετικής ταυτότητας Χ. Σαββάκης, Ε. Μάλλιος	10 Φεβρουαρίου 2020 Η πρόσβαση στην Ελληνική Ιθαγένεια Ε. Ε. Πραδόν, Χ. Σαρτζόγλου 24 Φεβρουαρίου 2020 Το δικαίωμα στο απόρρητο της επικοινωνίας Χ. Ράμπος, Αυτ. Παπανικολάου 23 Μαρτίου 2020 Δικαιώματα και ελευθερίες στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης Α. Μήτρου 6 Απριλίου 2020 Προσφυγικό ζήτημα και Δικαιώματα του Ανθρώπου Α. Κωνσταντίνου 27 Απριλίου 2020 Το δικαίωμα στο περιβάλλον Μ. Γαβουνέλη, Ε. Δούση 11 Μαΐου 2020 3:00-4:30μμ Ριγορούλη μίσους Τ. Σταυρινάκη
--	---

Αίθουσα Εκδηλώσεων ΔΣΑ (Ακαδημίας 60, Αθήνα)
16:00-18:00

Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Πληροφορίες Σεμιναρίων: www.nchr.gr

Εκπαίδευση σε επαγγελματίες

Η ΕΕΔΑ πραγματοποιεί εκπαιδεύσεις υψηλού επιπέδου προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε επαγγελματικής ομάδας. Στο πλαίσιο αυτό, έχει καθιερώσει Κύκλους Σεμιναρίων για Εισαγγελικούς Λειτουργούς, ενώ συμμετέχει συστηματικά σε εκπαιδευτικές δράσεις για δικηγόρους.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΔΑ συμμετείχε, στις 19 Φεβρουαρίου 2020, στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα 2020-2021 της Σχολής Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας με διάλεξη με θέμα «Ο ρόλος της ΕΕΔΑ και η διεθνής διάσταση της ενδοοικογενειακής βίας», την οποία πραγματοποίησε η Επιστημονική Συνεργάτιδα, Κατερίνα Χαροκόπου.

Εκπαίδευση σε σχολεία

Η ΕΕΔΑ αναπτύσσει με φιλικό και κατανοητό προς τα παιδιά τρόπο, ζητήματα που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη λειτουργία της ΕΕΔΑ. Τα τελευταία χρόνια, η ΕΕΔΑ παρείχε εκπαίδευση σχετικά με την ιστορική εξέλιξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την κατοχύρωση των δικαιωμάτων του παιδιού, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, τα δικαιώματα των

γυναικών, το σεβασμό και τη διεκδίκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και θέματα σχετικά με τον ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία.

Εκπαίδευση σε Φοιτητές ΑΕΙ

Η ΕΕΔΑ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την προώθηση και εκπαίδευση στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανταποκρίνεται σταθερά σε προτάσεις για εισηγήσεις σε συνέδρια, σεμινάρια και μαθήματα που απευθύνονται σε φοιτητές ΑΕΙ και αφορούν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΔΑ συμμετείχε, στις 10 Μαρτίου 2020, στο Χειμερινό Σχολείο της ELSA με εισήγηση με θέμα «Εξωτερική ανάθεση της διαδικασίας ασύλου και του ελέγχου της μετανάστευσης στην ΕΕ και επιπτώσεις στα Δικαιώματα του Ανθρώπου» (Outsourcing of asylum processing and migration control in the EU and human rights implications). Την ΕΕΔΑ εκπροσώπησε η Επιστημονική της συνεργάτιδα, Εύα Τζαβαλά.

Ενθάρρυνση για επικύρωση διεθνών κειμένων για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Τα δικαιώματα του ανθρώπου, ως οικουμενικά και απαράγραπτα για κάθε άνθρωπο, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, κατοχυρώνονται νομικά τόσο σε ευρωπαϊκό και διεθνές όσο και σε περιφερειακό επίπεδο από πληθώρα, δεσμευτικής ή μη ισχύος, κειμένων. Η διεθνοποίηση αυτή της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου καταδεικνύει ότι τα δικαιώματα του ανθρώπου αποτελούν πλέον παγκόσμια αξία και έχουν παύσει να είναι εσωτερική υπόθεση των Κρατών.

Σύμφωνα με τα ελάχιστα πρότυπα που θέτουν οι Αρχές των Παρισίων, οι ΕΘΑΔ επιφορτίζονται, μεταξύ άλλων, με μια πολύ σημαντική αρμοδιότητα: την ενθάρρυνση για την προσχώρηση, επικύρωση και εφαρμογή διεθνών συνθηκών για τα δικαιώματα του ανθρώπου (Αρχές των Παρισίων, Α.3.γ'). Πρόκειται για μία βασική λειτουργία των ΕΘΑΔ, που συνιστά έναν – ορισμένες φορές αρκετά αποτελεσματικό, αν και όχι πάντα επαρκή – μοχλό πίεσης για τη βελτίωση της κατάστασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Χώρα.

Ειδικότερα, για την εκπλήρωση της αποστολής τους, οι ΕΘΑΔ οφείλουν:

- να παρακολουθούν τις εξελίξεις στο διεθνές δίκαιο των δικαιωμάτων του ανθρώπου,
- να προωθούν τη συμμετοχή του Κράτους στην προώθηση και το σχεδιασμό διεθνών κειμένων για τα δικαιώματα του ανθρώπου,
- να αξιολογούν την τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με αυτές από τις εθνικές Αρχές, μέσω, για παράδειγμα, της συμμετοχής τους στη διαδικασία του Οικουμενικού Περιοδικού Ελέγχου (Universal Periodic Review, UPR) ή της δημοσίευσης ετήσιων και ειδικών εκθέσεων,
- να υποστηρίζουν την ανεπιφύλακτη επικύρωση των συνθηκών.

Προκειμένου να αντεπεξέλθουν αποτελεσματικά οι ΕΘΑΔ στην αποστολή τους, είναι αναγκαίο να παρακολουθούν συστηματικά όχι μόνο την ισχύουσα νομοθεσία, αλλά και κάθε άλλο νομοθετικό κείμενο που εισάγεται για ψήφιση προκειμένου να διασφαλίζουν τη συμμόρφωσή του με τα πρότυπα για τα δικαιώματα του ανθρώπου. Παράλληλα, στο πλαίσιο αυτό, οι ΕΘΑΔ οφείλουν να ενημερώνουν τις κρατικές Αρχές σχετικά με το εύρος και τη φύση των υποχρεώσεων που τυχόν συνεπάγεται για το Κράτος η προσχώρηση ή η επικύρωση διεθνών συνθηκών για τα δικαιώματα του ανθρώπου.

Συναισθανόμενη την ευθύνη της ως ΕΘΑΔ και ανταποκρινόμενη στην αποστολή που της έχει αναθέσει ο εθνικός νομοθέτης και η οποία συνίσταται, μεταξύ άλλων, στη διαρκή παρακολούθηση της εξέλιξης των θεμάτων προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την προώθηση της σχετικής έρευνας, την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης (άρθρο 1, παρ. 5 α' του Νόμου 2667/1998) και την οργάνωση Κέντρου Τεκμηρίωσης για τα δικαιώματα του ανθρώπου

(άρθρο 1, παρ. 6 θ'), η ΕΕΔΑ προέβη στη συλλογή και παράθεση σε ένα ενιαίο κατάλογο των διεθνών και ευρωπαϊκών νομικά δεσμευτικών κειμένων που έχουν ως αντικείμενο την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, με στόχο πάντα τη διασφάλιση του ευρύτερου δυνατού πλαισίου προστασίας για τα δικαιώματα του ανθρώπου.

Ο κατάλογος Συμβάσεων, χρήσιμο εργαλείο στα χέρια του εφαρμοστή και μελετητή του δικαίου, διακρίνεται σε πέντε επιμέρους θεματικές ενότητες, με κριτήριο τον Οργανισμό στο πλαίσιο του οποίου έχουν υιοθετηθεί (I. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, II. UNESCO, III. Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, IV. Συμβούλιο της Ευρώπης και V. Ευρωπαϊκή Ένωση) και περιλαμβάνει και συμβάσεις που δεν έχουν ακόμη υπογραφεί ή κυρωθεί από την Ελλάδα.

Για κάθε σύμβαση, διατίθεται ενεργός σύνδεσμος στην επίσημη ιστοσελίδα κάθε οργανισμού που περιλαμβάνει τα στοιχεία της σύμβασης. Στην περίπτωση που η σύμβαση έχει κυρωθεί από την Ελλάδα, διατίθεται σύνδεσμος προς τον κυρωτικό νόμο (ΦΕΚ - Εθνικό Τυπογραφείο).

Σημείωση:

Ο πλήρης Κατάλογος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Συμβάσεων είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της ΕΕΔΑ.

Συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) για την απόδοση στα Ελληνικά των θεματικών δελτίων νομολογίας

Η ΕΕΔΑ ως φορέας προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, έχει ως αποστολή τη διαρκή παρακολούθηση των θεμάτων που αφορούν τα δικαιώματα του ανθρώπου, τη δημόσια ενημέρωση και την προώθηση της σχετικής έρευνας (άρθρο 1, παρ. 5 α' του Νόμου 2667/1998), οργανώνει, δε, Κέντρο Τεκμηρίωσης για τα δικαιώματα του ανθρώπου (άρθρο 1, παρ. 6 θ'). Η διάδοση της νομολογίας του ΕΔΔΑ αποτελεί μία σύγχρονη πρόκληση στο χώρο της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Σημαντικές πρωτοβουλίες για τη διάδοση της νομολογίας του έχει αναλάβει, άλλωστε, και το ίδιο το ΕΔΔΑ. Μία από αυτές αποτελεί η διάθεση στην ιστοσελίδα του θεματικών ενημερωτικών δελτίων, τα οποία περιλαμβάνουν τις σημαντικότερες αποφάσεις του Δικαστηρίου ανά θεματική και τα οποία συστηματικά ενημερώνονται και επικαιροποιούνται. Αναγνωρίζοντας την αξία των ενημερωτικών αυτών δελτίων, η

ΕΕΔΑ ανέλαβε, το Δεκέμβριο του 2015, σε συνεννόηση και με το ΕΔΔΑ, την πρωτοβουλία να τα διαθέτει μεταφρασμένα στα Ελληνικά, συμβάλλοντας στην προώθησή της νομολογίας του ΕΔΔΑ στη χώρα μας.

Στις 29.6.2016 εκδόθηκε από το ΕΔΔΑ [ειδικό δελτίο τύπου του Δικαστηρίου](#) για τη συνεργασία του με την ΕΕΔΑ, στο πλαίσιο της οποίας, η ΕΕΔΑ μεταφράζει τα θεματικά του δελτία. Έκτοτε, η ΕΕΔΑ έχει επιμεληθεί τη μετάφραση των κάτωθι θεματικών δελτίων:

- Αντίρρηση συνείδησης
- Ασυνόδετοι ανήλικοι μετανάστες υπό κράτηση
- Βία κατά των γυναικών
- Δικαιώματα των παιδιών
- Δουλεία, ειλωτεία και αναγκαστική εργασία
- Εμπορία ανθρώπων
- Ζητήματα ταυτότητας φύλου
- Μετανάστες υπό κράτηση
- Μέτρα λιτότητας
- Ρητορική μίσους
- Συνοδευόμενοι ανήλικοι μετανάστες υπό κράτηση
- Υποθέσεις «Δουβλίνο»
- Συνδικαλιστική ελευθερία

Τα πιο πάνω μεταφρασμένα θεματικά δελτία διατίθενται από την [επίσημη ιστοσελίδα του ΕΔΔΑ](#).

Έρευνα στα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Η ΕΕΔΑ, εκπληρώνοντας την κατά το νόμο αποστολή της να προωθεί την έρευνα σε θέματα σχετικά με ζητήματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, έχει υπογράψει Πρωτόκολλα Συνεργασίας με δέκα πανεπιστημιακές Σχολές και Τμήματα, με σκοπό την εδραίωση και ενίσχυση της μεταξύ τους συνεργασίας τόσο σε θέματα έρευνας όσο και σε θέματα εκπαίδευσης. Η συνεργασία αυτή αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα για την επίσημη πλέον συνέργεια των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Χώρας με την

ΕΕΔΑ με σκοπό την εκπλήρωση της αποστολής της, και πιο συγκεκριμένα τη συνεισφορά τους κατά την έρευνα και τεκμηρίωση των συστάσεων, προτάσεων, μελετών, εκθέσεων ή και γνωμοδοτήσεων που εκπονεί και υποβάλλει σχετικά με την κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Χώρα. Θεσμοθετείται, επίσης, κατά τρόπο μόνιμο η δυνατότητα πρακτικής άσκησης φοιτητών και φοιτητριών στην ΕΕΔΑ με την ανάθεση εξειδικευμένου έργου.

Κατά τα έτη 2018-2020 υπεγράφησαν διμερή Πρωτόκολλα Συνεργασίας με (κατά χρονολογική σειρά):

- τη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- τη Νομική Σχολή του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
- το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
- το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
- τη Νομική Σχολή του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου
- το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου
- το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης
- τη Σχολή Επιστημών Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου.

Επιπλέον η ΕΕΔΑ συνεργάζεται ειδικότερα με το Κέντρο για τον Ευρωπαϊκό Νομικό Πολιτισμό» (ΚΕΝΟΠ) του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το Δήμο Θεσσαλονίκης, τη Νομική Σχολή του ΑΠΘ και τον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης για τη συνδιοργάνωση του Φόρουμ Θεσσαλονίκης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Επίσημα συμπεράσματα της έρευνας της Νομικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης με θέμα: «Η στάση των Πρωτοδικείων Θράκης έναντι των αποφάσεων των Ιεροδικείων της Θράκης [2013 έως και 2019]» (13.3.2020)

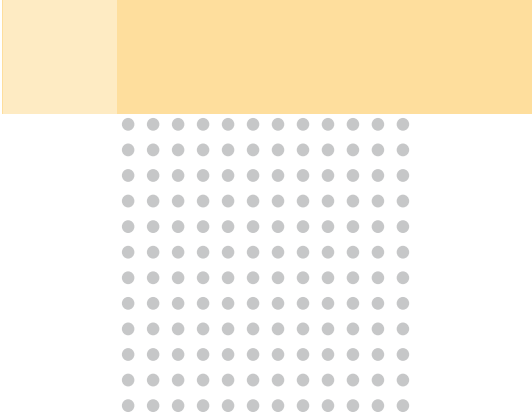
Στο πλαίσιο αυτό της συνεργασίας της με τη Νομική Σχολή του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, δημοσιεύτηκαν, στις 13 Μαρτίου 2020, τα επίσημα συμπεράσματα της έρευνας της Νομικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης με θέμα: «Η στάση των Πρωτοδικείων Θράκης έναντι των αποφάσεων των Ιεροδικείων της Θράκης [2013 έως και 2019]». Η έρευνα εκπονήθηκε από τον Αν. Καθηγητή Γιάννη Κτιστάκι με την αρωγή μεταπτυχιακών φοιτητών στο πλαίσιο πρωτοκόλλου συνεργασίας της Σχολής με την ΕΕΔΑ.

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

Σε Εθνικό Επίπεδο

Παρακολούθηση και επίδραση των συστάσεων της ΕΕΔΑ στο νομοθετικό έργο

Νόμος 4686/2020 «Βελτίωση της μεταναστευτικής νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α΄ 169), 4375/2016 (Α΄ 51), 4251/2014 (Α΄ 80) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 96/Α΄/10.5.2020)

Η ΕΕΔΑ διαπίστωσε για ακόμα μια φορά ότι το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (εφεξής ΣχΝ), το οποίο αποσκοπούσε στη «βελτίωση των διαδικασιών για την επιτάχυνση της διαδικασίας απονομής διεθνούς προστασίας», δεν της κοινοποιήθηκε σχετικώς για να τοποθετηθεί, δυνάμει του θεσμικού της ρόλου, υπό το πρίσμα του πλαισίου για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αρχικά, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι η τροποποίηση του ν. 4636/2019, μόλις 4 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του (1.1.2020), δεν εξυπηρετεί τον σκοπό που έθεσε ο νομοθέτης με την υιοθέτηση του ν. 4636/2019, δηλαδή την ενοποίηση των κατακερματισμένων νομοθετικών διατάξεων που ρυθμίζουν τα περί διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα.

Αναφορικά με το άρθρο 1, παρ. 4, ΣχΝ (άρθρο 4 ν. 4686/2020), η ΕΕΔΑ έκρινε ότι η κατάργηση του τεκμηρίου της ανηλικότητας μέχρι το τελικό πόρισμα της διαδικασίας προσδιορισμού ηλικίας ενδέχεται να οδηγήσει σε καταστρατήγηση του πνεύματος και του γράμματος της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Η ΕΔΔΑ πρότεινε να διατηρηθεί το τεκμήριο της ανηλικότητας τόσο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας του αιτούντος όσο και σε περίπτωση αμφιβολιών μετά την ολοκλήρωση αυτής και την εξαγωγή των τελικών πορισμάτων, σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα της Οδηγίας και τα διεθνή πρότυπα. Κατόπιν αυτών, στην έκθεση διαβούλευσης επισημάνθηκε ότι «με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται μόνο το πρώτο εδάφιο της περ. στ΄ της παρ. 5 του άρθρου 39 ν. 4636/2019».

Αναφορικά με το άρθρο 6 ΣχΝ (τροποποίηση άρθρου 65, παρ. 7, ν. 4636/2019), η ΕΕΔΑ τόνισε ότι η ανάληψη της σχετικής αρμοδιότητας από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίη-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Σε Εθνικό Επίπεδο	125
Παρακολούθηση και επίδραση των συστάσεων της ΕΕΔΑ στο νομοθετικό έργο.....	125
Σε Διεθνές και Ευρωπαϊκό Επίπεδο	132
Αναφορά στο έργο της ΕΕΔΑ από όργανα του ΟΗΕ	132

σης πρέπει να συνοδεύεται από τις ουσιαστικές και διαδικαστικές εγγυήσεις των διαδικασιών ασύλου. Ωστόσο, το άρθρο 6 ΣχΝ (άρθρο 6 ν. 4686/2020) παρέμεινε ως είχε στο τελικό κείμενο παρά τις επισημάνσεις της ΕΕΔΑ.

Σχετικά με το άρθρο 7 ΣχΝ (τροποποίηση του άρθρου 69 ν. 4636/2019), η ΕΕΔΑ πρότεινε την αντικατάσταση του όρου της «επίσημης γλώσσας του κράτους καταγωγής» του αιτούντος με την πρόβλεψη εναλλακτικά της παροχής διερμηνείας σε άλλη γλώσσα που κατανοεί ο προσφεύγων, συμπεριλαμβανομένης της Διεθνούς Νοηματικής Γλώσσας και στην οποία είναι σε θέση να επικοινωνήσει με σαφήνεια, σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ αφετέρου την κατάργηση του άρθρου 10 ΣχΝ. Οι εν λόγω παρατηρήσεις έγιναν δεκτές και ενσωματώθηκαν στα άρθρα 39 και 69 ν. 4636/2019 με τις διατάξεις του άρθρων 2 και 7 ν. 4686/2020.

Σχετικά με το άρθρο 9 ΣχΝ (που τροποποιεί το άρθρο 71 ν. 4636/2019), η ΕΕΔΑ έκρινε ότι, αφενός, δεν προσδιορίζεται πού κατατίθεται η αίτηση, αφετέρου, ορίζεται προθεσμία δύο ημερών από την επίδοση, ανεξαρτήτως ακολουθούμενης διαδικασίας. Επίσης, μεταφέρεται η αρμοδιότητα κρίσης επί της αίτησης από την Υπηρεσία Ασύλου στις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών. Η εν λόγω μεταφορά αρμοδιότητας, μολονότι σύννομη, δεν θα εξυπηρετούσε τον σκοπό επιτάχυνσης της διαδικασίας, καθώς θα πρόσθετε ακόμα ένα διαδικαστικό στάδιο στην ήδη χρονοβόρα διαδικασία επανεξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας στον β' βαθμό και στις βεβαρημένες Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών. Επίσης, η ΕΕΔΑ διαπίστωσε ότι η διατύπωση του άρθρου 9 ΣχΝ διαφέρει σημαντικά από το γράμμα της Οδηγίας, προτείνοντας την απάλειψη της προϋπόθεσης ευδοκίμησης της προσφυγής καθόσον αφενός ήταν μη συμβατή με την Οδηγία 2013/32/ΕΕ αφετέρου η εισαγωγή ουσιαστικών κριτηρίων στην παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής ενδεχομένως να παραβίαζε το άρθρο 13 ΕΣΔΑ. Κατά συνέπεια, η ΕΕΔΑ πρότεινε να απαλειφθεί η προτεινόμενη τροποποίηση, καθώς θα περιόριζε ανεπίτρεπτα και υπέρμετρα το δικαίωμα δωρεάν νομικής συνδρομής των αιτούντων διεθνή προστασία σε δεύτερο βαθμό. Αξίζει να σημειωθεί ότι το άρθρο 9 ΣχΝ που είχε τεθεί σε δημόσια διαβούλευση αποσύρθηκε. Παρέμεινε ωστόσο, παρά τις παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ για νομική κακοτεχνία η παρακολουθηματική πρόβλεψη του άρθρου 24, παρ. 2, ΣχΝ (άρθρο 24 ν. 4686/2020).

Αναφορικά με το άρθρο 11 ΣχΝ (τροποποίηση άρθρου 77 ν. 4636/2019) σχετικά με τις περιπτώσεις που μπορεί να παραληφθεί η προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας, η ΕΕΔΑ σημείωσε ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν ως προς το σημείο αυτό τη διακριτική ευχέρεια να παρεκκλίνουν των διατάξεων της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, εισάγοντας πρόσθετες εξαιρέσεις στις ήδη ρητά και περιοριστικά αναφερόμενες στο κείμενο του ενωσιακού νομοθέτη. Η ΕΕΔΑ πρότεινε την απαλοιφή τους και οι παρατηρήσεις της έγιναν δεκτές.

Επίσης, η ΕΕΔΑ αποφάνθηκε και για τις διατάξεις σχετικά με τις ηλεκτρονικές επιδόσεις (άρθρο 15 ΣχΝ που τροποποιεί το άρθρο 82 ν. 4636/2019), για τις οποίες πρότεινε ότι, για μη αυτοπρόσωπες επιδόσεις, είτε αυτές γίνονται με απλή επιστολή ή σε τρίτο ή με ηλεκτρονικό

τρόπο, πρέπει ο νόμος να προβλέπει ασφαλιστική δικλείδα απόδειξης λήψης της απόφασης από τον προσφεύγοντα και να μην τίθεται αυθαίρετα μια χρονική περίοδος μετά την οποία τεκμαίρεται ότι έλαβε γνώση (όπως εν προκειμένω «μετά την παρέλευση 48 ωρών»). Πρέπει να επισημανθεί ότι έγινε δεκτή η πρόταση της ΕΕΔΑ περί επαναφοράς της συστημένης επιστολής αντί της «απλής». Κατά τα λοιπά, ως προς τις ηλεκτρονικές επιδόσεις, δεν άλλαξε η διατύπωση στο τελικό κείμενο του νόμου (άρθρο 14 ν. 4686/2020).

Σχετικά με το άρθρο 33, παρ. 7, ΣχΝ (τροποποίηση άρθρου 67 ν. 4375/2016), η ΕΕΔΑ επανήλθε στις θέσεις της περί κενών προστασίας στην πράξη ευάλωτων ατόμων, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, των οποίων οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας απορρίπτονται τελεσίδικα αλλά για λόγους προστασίας του βέλτιστου συμφέροντός του δεν μπορούν να απελαθούν και ως εκ τούτου παραμένουν στην Ελλάδα χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, χωρίς, ωστόσο, να διαπιστωθούν αλλαγές στο τελικό κείμενο του νόμου.

Αναφορικά με τη χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους (άρθρο 39 ΣχΝ που τροποποιεί το άρθρο 19Α ν. 4251/2014), η ΕΕΔΑ έκρινε σκόπιμο να επισημάνει ότι η προωθούμενες διατάξεις ρυθμίζουν σε κάποιο βαθμό κατά τρόπο περιοριστικό τις περιπτώσεις των παράτυπα διαμενόντων αλλοδαπών, στους οποίους χορηγείται η προβλεπόμενη άδεια διαμονής, καθώς αφήνει ακάλυπτες άλλες κατηγορίες που ενδεχομένως να έχριζαν τακτοποίησης για τους ίδιους λόγους και ιδίως για λόγους που καθιστούν αναγκαία την παραμονή στη χώρα. Από τη σκοπιά αυτή, προτάθηκε στο νομοθέτη να επανεξετάσει τις επί μέρους προϋποθέσεις της διάταξης και να θεσπίσει ένα ευρύτερο και πιο ευέλικτο πλαίσιο προϋποθέσεων υπαγωγής στην κατηγορία αυτή του νόμου. Η συγκεκριμένη προϋπόθεση φάνηκε να αποδυναμώνει τόσο την ουσία όσο και τον σκοπό της διάταξης. Παρά ταύτα, οι επισημάνσεις της ΕΕΔΑ δεν έγιναν δεκτές και οι προταθείσες διατάξεις παρέμειναν ως είχαν στο ψηφισθέν νομοθέτημα (άρθρο 37 ν. 4686/2020).

Επιπρόσθετα, με τις διατάξεις του άρθρου 52 ΣχΝ (που τροποποιεί το άρθρο 30 ν. 3907/2011), η ΕΕΔΑ έκρινε ότι οι προτεινόμενες διατάξεις επιτρέπουν παρέκκλιση από το ελάχιστο επίπεδο προστασίας που κατοχυρώνει η Οδηγία 2008/115/ΕΚ, εισάγοντας τροποποιήσεις που υπονομεύουν τον κανόνα της κατ' εξαίρεση εφαρμογής του μέτρου της κράτησης, περιορίζοντας τον έλεγχο νομιμότητας της διοικητικής κράτησης. Η προτεινόμενη τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 30 ν. 3907/2011 αφορούσε αναδιτύπωση της σχετικής παραγράφου, επιχειρώντας την αντιστροφή του κανόνα της κατ' εξαίρεση εφαρμογής των μέτρων της κράτησης. Αντίστοιχα, η τροποποίηση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 30 και της παραγράφου 5 του άρθρου 30 Ν 3907/2011 επιχειρούσε τον περιορισμό της υποχρέωσης πλήρους ελέγχου της νομιμότητας της κράτησης σε έλεγχο «αναγκαιότητας». Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΔΑ πρότεινε να αποσυρθούν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις και οι παρατηρήσεις της έγιναν δεκτές ως προς τις διατάξεις του άρθρου 30, παρ. 3 και 5, ν. 3907/2011 (άρθρο 51 ν. 4686/2020).

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι με το ν. 4686/2020 έγιναν δεκτές και δυο παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ, τις οποίες είχε υποβάλει στο πλαίσιο του ν. 4636/2019. Ειδικότερα, αναφορικά με τη μη συμβατή με την Οδηγία 2013/32/ΕΕ διαδικασία σιωπηρής ανάκλησης (άρθρο 81 ν. 4636/2019), η πιο σημαντική αλλαγή αφορούσε στην πρόβλεψη δυνατότητας κατάθεσης αίτησης συνέχισης της διαδικασίας. Σχετικά με την κράτηση ανηλίκων, πρέπει να τονιστεί ότι απαλείφθηκε από το άρθρο 48, παρ. 2, ν. 4636/2019 η δυνατότητα παράτασης της κράτησης των ανηλίκων για 20 ημέρες.

*Νόμος 4703/2020 «Δημόσιες υπαίθριες συναθροίσεις και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ 131/Α΄/10.7.2020)*

Η ΕΕΔΑ, με αφορμή την εισαγωγή προς ψήφιση του ΣχΝ «Δημόσιες υπαίθριες συναθροίσεις και άλλες διατάξεις», και ενόψει των περιορισμών που επιβάλλονται στο κατοχυρωμένο από τα άρθρα 11 Σ, 11 ΕΣΔΑ και 12 ΧΘΔΕΕ δικαίωμα του συνέρχεσθαι, συνεδρίασε στην Ολομέλειά της, και στις 7.7.2020 εξέδωσε σχετική δήλωση επισημαίνοντας τα εξής:

Η ΕΕΔΑ διαπίστωσε ότι το προταθέν ΣχΝ τέθηκε σε διαβούλευση από τις 25 Φεβρουαρίου έως τις 10 Μαρτίου 2020 αλλά δεν της κοινοποιήθηκε σχετικώς, προκειμένου να τοποθετηθεί, δυνάμει του θεσμικού της ρόλου, για τους περιορισμούς που επιβάλλονται στο συνταγματικώς αλλά και διεθνώς κατοχυρωμένο δικαίωμα του συνέρχεσθαι.

Στο επίκεντρο των ρυθμίσεων βρέθηκε η θέσπιση της υποχρέωσης γνωστοποίησης των συναθροίσεων στις αρμόδιες αστυνομικές ή λιμενικές αρχές (βλ. άρθρο 3 ΣχΝ - άρθρο 3 ν. 4703/2020). Στο πλαίσιο αυτό σημειώθηκε ότι η υποχρέωση γνωστοποίησης θεωρείται κατ' αρχήν αποδεκτή, εφόσον αποσκοπεί στη λήψη μέτρων για την ομαλή διεξαγωγή της συνάθροισης. Ωστόσο, από τις διατάξεις του ΣχΝ δεν κατέστη σαφές ότι η παράλειψη της γνωστοποίησης δεν μπορεί να συνεπάγεται απαγόρευση της συνάθροισης.

Επιπλέον, σημειώθηκε ότι τα άρθρα 7 και 8 ΣχΝ (άρθρα 7 και 8 ν. 4703/2020) εμπεριέχουν ένα αξιοσημείωτο σύνολο αόριστων νομικών εννοιών, γεγονός που δεν συμβαδίζει με το κριτήριο της προβλεψιμότητας. Επίσης, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι οι λόγοι που θα προβάλλουν οι αστυνομικές και λιμενικές αρχές, ως αποφασίζοντα όργανα (άρθρο 10 ΣχΝ - άρθρο 10 ν. 4703/2020), προκειμένου να δικαιολογήσουν την επιβολή απαγόρευσης μιας συνάθροισης πρέπει να είναι «σχετικοί και επαρκείς». Απουσία τέτοιων κινδύνων συνεπάγεται, κατά πάγια νομολογία του ΕΔΔΑ, αδικαιολόγητη επέμβαση στο δικαίωμα του συνέρχεσθαι αλλά και στην ελευθερία της έκφρασης.

Αναφορικά με τη δυνατότητα των πολιτών να καταθέσουν αίτηση αναστολής της απαγόρευσης ενώπιον του ΣτΕ σημειώθηκε ότι η απαγόρευση δημόσιας συνάθροισης σε μια δεδομένη χρονική συγκυρία, ακόμη και αν ακολουθήσει θετική δικαστική απόφαση, θα ισοδυναμεί στην ουσία με αδικαιολόγητη επιβολή περιορισμού, καθόσον οι συνθήκες θα έχουν σημαντικά μεταβληθεί και ενδεχομένως, η άσκηση του δικαιώματος να θεωρείται άσκοπη και εν τέλει, ασύμβατη με τις επιταγές των άρθρων 20 παρ. 1 Σ και 6, παρ. 1, ΕΣΔΑ.

Τέλος, στο άρθρο 13, παρ. 4, ΣχΝ (άρθρο 13, παρ. 2, ν. 4703/2020), η ευθύνη του οργανωτή για τη συμπεριφορά των συμμετεχόντων στη συνάθροιση προσώπων, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως οιονεί αντικειμενική στον βαθμό που εν τοις πράγμασι αντιστρέφει το βάρος απόδειξης, καθόσον πρέπει να αποδείξει ο ίδιος ο οργανωτής την άσκηση της προσήκουσας επιμέλειάς του. Η ευθύνη για την ομαλή διεξαγωγή της συνάθροισης στον πολίτη-οργανωτή καθίσταται προβληματική και συνταγματικώς μη συμβατή καθώς τόσο το άρθρο 11, παρ. 2, Σ, όσο και το ίδιο το ΣχΝ απονέμουν την αρμοδιότητα διαφύλαξης της δημόσιας ασφάλειας κατά τη διεξαγωγή των συναθροίσεων στις αστυνομικές αρχές.

Η ΕΕΔΑ διαπιστώνει ότι οι ως άνω προτάσεις δεν ελήφθησαν υπόψη κατά την υιοθέτηση της νομοθεσίας.

Νόμος 4735/2020 «Τροποποίηση Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, νέο πλαίσιο επιλογής διοικήσεων στο δημόσιο τομέα, ρύθμιση οργανωτικών θεμάτων της Γενικής Γραμματείας Ιθαγένειας και της Γενικής Γραμματείας Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ρυθμίσεις για την αναπτυξιακή προοπτική και την εύρυθμη λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ 197/Α΄/12.10.2020)

Η ΕΕΔΑ διαπίστωσε για ακόμα μια φορά ότι το Σχέδιο Νόμου (εφεξής ΣχΝ) για την τροποποίηση του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας δεν της κοινοποιήθηκε για να τοποθετηθεί, δυνάμει του θεσμικού της ρόλου, υπό το πρίσμα του πλαισίου για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η ΕΕΔΑ με επιστολή της προς τον Υπουργό Εσωτερικών και αναφορικά με το ως άνω ΣχΝ επισήμανε τα εξής:

1. Αρχικά σημειώθηκε ότι η υιοθέτηση αυστηρών φορμαλιστικών-αντικειμενικών δοκιμασιών ενέχει τον κίνδυνο αποστέρευσης της δυνατότητας διαπίστωσης των ουσιαστικών προϋποθέσεων πολιτογράφησης σε αλλογενείς πολίτες, οι οποίοι ενδεχομένως να είναι επαρκείς στον προφορικό λόγο, ωστόσο να υπολείπονται στον γραπτό λόγο, ιδίως όταν το Κράτος δεν έχει μεριμνήσει να οργανώσει μαθήματα ελληνικής γλώσσας για ενηλίκους.

2. Πέραν τούτων, η αντικατάσταση επί της ουσίας των Επιτροπών Πολιτογράφησης, χωρίς πειστική αιτιολογία, από 3μελείς επιτροπές αξιολόγησης των κριτηρίων κοινωνικής και οικονομικής ένταξης των αιτούντων επιτυχόντων στις γραπτές εξετάσεις, από τις οποίες μάλιστα αποκλείονται οι εκπρόσωποι των ελληνικών πανεπιστημίων και τα πρόσωπα που υποδεικνύονται από την ΕΕΔΑ, δυσχεραίνει τον έλεγχο της όλης διαδικασίας και προκαλεί εύλογη ανασφάλεια.

3. Περαιτέρω, προβληματισμό δημιούργησε και η επιλογή του νομοθέτη για παροχή ευρύτατης εξουσιοδότησης στον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα Ιθαγένειας, ο οποίος θα διαθέτει πλήρη αρμοδιότητα καθορισμού των λεπτομερειών τόσο της προφορικής συνέντευξης, όσο

κι εκείνων που αφορούν τη σύσταση της οργανωτικής και της επιστημονικής επιτροπής για τη διεξαγωγή της γραπτής εξέτασης.

4. Επιπλέον, η μη θέσπιση προθεσμιών για την εξέταση του αιτήματος πολιτογράφησης και την έκδοση της σχετικής απόφασης, θα επιβράδυνε περαιτέρω τη διεκπεραίωση των υποθέσεων και επί της ουσίας δεν θα διευθετούσε το χρόνιο πρόβλημα των καθυστερήσεων στις διαδικασίες πολιτογράφησης. Επιπρόσθετα, η μη διασφάλιση του δικαιώματος ακρόασης και η κατάργηση του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων από πλευράς του αιτούντα σε περίπτωση αρνητικής εισήγησης της αναφερθείσας παραπάνω επιτροπής, θα λειτουργούσε επίσης τόσο εις βάρος του αιτούντα όσο και των διοικητικών διαδικασιών καθαυτών.

5. Τέλος, η ΕΕΔΑ επισήμανε ότι ο αποκλεισμός των ατόμων με πιστοποιημένη από αρμόδιο δημόσιο φορέα ψυχική αναπηρία από τις ειδικές κατηγορίες αιτούντων που εξετάζονται προφορικά αντί της γραπτής εξέτασης, εκτός του ότι θα αποτελούσε διάκριση, συνιστά εν γένει μία σημαντική οπισθοδρόμηση, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη και του επιβαρυντικού παράγοντα της θεσμοθέτησης ενιαίων εισοδηματικών ενταξιακών κριτηρίων χωρίς εξαιρέσεις.

Ενόψει της άμεσης ψήφισης του ΣχΝ και της μη προηγούμενης ενημέρωσης της ΕΔΔΑ σχετικά με την κατάρτισή του, οι ως άνω προτάσεις δεν ελήφθησαν υπόψη για το τελικό κείμενο του Ν 4735/2020 (η σχετική επιστολή της ΕΕΔΑ απεστάλη στις 8 Οκτωβρίου 2020, ημέρα κατά την οποία ψηφίσθηκε και το πιο πάνω νομοθέτημα).

Επιπρόσθετα και αναφορικά με τις πρόσφατες παρατηρήσεις της επί του ΣχΝ «Πρωώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας - Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας - Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση - Λοιπές διατάξεις» (ν. 4604/2019, ΦΕΚ 50/Α΄/26.3.2019), η ΕΕΔΑ υπογράμμισε την ανάγκη διευκόλυνσης του καθορισμού της ιθαγένειας των Ρομά, οι οποίοι μόνο μέσω της χρονοβόρου και πολυέροδης δικαστικής οδού μπορούσαν να προκαλέσουν την έκδοση των ελλειπουσών ληξιαρχικών πράξεων, προκειμένου να ζητήσουν καθορισμό ιθαγένειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 1, παρ. 2, ΚΕΙ. Παρόλο που οι προτάσεις της έγιναν δεκτές και ο νόμος ρύθμισε για πρώτη φορά την αναγνώριση (διαπίστωση) της ελληνικής ιθαγένειας σε ανιθαγενείς Ρομά και τη συνακόλουθη δημοτολογική τακτοποίησή τους (άρθρο 46 ν. 4604/2019), στη συνέχεια, με μεταγενέστερη τροποποίηση του ν. 4674/2020, η διάταξη τελικά καταργήθηκε πριν προλάβει να εφαρμοστεί (άρθρο 40 του ν. 4674/2020).

Νόμος 4756/2020 «Μέτρα ενίσχυσης των εργαζόμενων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, κοινωνικοασφαλιστικές ρυθμίσεις και διατάξεις για την ενίσχυση των ανέργων» (ΦΕΚ 235/Α΄/26.11.2020)

Η ΕΕΔΑ σε συνέχεια του ΣχΝ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με θέμα τα «Μέτρα ενίσχυσης των εργαζομένων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, κοινωνικοασφαλιστικές διατάξεις και διατάξεις για την ενίσχυση των ανέργων» (ν. 4756/2020), λαμβά-

νοντας υπόψη τις έως σήμερα συστάσεις της για τα ζητήματα αυτά και τις θέσεις της ΕΣΑμεΑ, επισήμανε με έγγραφό της, προς τον Υπουργό Επικρατείας τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, τα εξής βασικά σημεία:

Ως προς τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΑ-ΠΑΜΕΑ), η ΕΕΔΑ επισήμανε, εκτός των άλλων ότι, βασικός γνώμονας της λειτουργίας των συγκεκριμένων δομών πρέπει να είναι η εγγύηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία σε ισότιμη βάση και η προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσής τους, ενώ παράλληλα πρέπει να εξασφαλίζονται οι προδιαγραφές προσβασιμότητας σε αυτά αλλά και η σταθερή χρηματοδότησή τους. Επίσης, σημαντικό για τη συνοχή των προς υιοθέτηση μέτρων πρέπει να είναι η αξιοποίηση των υφιστάμενων δημόσιων δομών.

Επιπλέον, η ΕΕΔΑ σημείωσε ότι τα πάσης φύσεως επιδόματα αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένου του «επιδόματος στεγαστικής συνδρομής ανασφάλιστων υπερηλίκων», χορηγούνται για την εξασφάλιση ενός ανεκτού επιπέδου διαβίωσης και επομένως, δεν πρέπει επουδενί να λογίζονται ως εισόδημα, τονίζοντας ότι λαμβανομένων υπόψη των αυξημένων αναγκών των ατόμων με αναπηρία, καθώς και των διαπιστωμένων δυσλειτουργιών στην πράξη των επιδοματικών πολιτικών, η απονομή του επιδόματος στεγαστικής συνδρομής δεν πρέπει να διακόπτεται σε περίπτωση χορήγησης σύνταξης αναπηρίας με ύψος μεγαλύτερο του επιδόματος. Επιπλέον, για τον προσδιορισμό του «δηλούμενου εισοδήματος», δεν πρέπει να προσμετράται στο εισόδημα η σύνταξη λόγω αναπηρίας, ιδίως κατά τον υπολογισμό του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (πρώην Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης), που προβλέπεται για την αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας.

Σε συνέχεια των επιστολών της, η ΕΕΔΑ έλαβε από την Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων έγγραφη απάντηση, στην οποία επισημάνθηκε ότι υιοθετήθηκαν οι προτάσεις της ΕΕΔΑ για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας στις δομές των ΚΔΑΠΑΜΕΑ, τη λειτουργία και τον έλεγχο αυτών. Επίσης, σημειώθηκε ότι η σύνταξη αναπηρίας δεν θεωρείται προνοιακή παροχή και τα επιδόματα αναπηρίας δεν προσμετρώνται για τη διαμόρφωση του εισοδήματος στις περιπτώσεις χορήγησης του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

Τα σημεία των προτάσεων της ΕΕΔΑ που έγιναν δεκτά σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4756/2020 είναι τα εξής:

- εισακούστηκε η πρόταση της ΕΕΔΑ να ληφθεί μέριμνα για τις ήδη υπάρχουσες δομές Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Ατόμων με Αναπηρία,
- θεσμοθετήθηκε η εγγύηση της προσβασιμότητας στις δομές, γεγονός που εναρμονίζεται εμμέσως με την παρατήρησή μας για ανάγκη εξασφάλισης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Σε Διεθνές και Ευρωπαϊκό Επίπεδο

Αναφορά στο έργο της ΕΕΔΑ από όργανα του ΟΗΕ

Η ΕΕΔΑ στις Εκθέσεις του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Human Rights Council, 44th session, 15 June–3 July 2020, Agenda item 3: Promotion and protection of all human rights, civil, political, economic, social and cultural rights, including the right to development, Report of the Working Group on discrimination against women and girls, 29.6.2020, A/HRC/44/51/Add.1
[...] 3. National Commission for Human Rights 16. The National Commission for Human Rights, a consultative and advisory body to the State, is an important independent voice on human rights, accredited with A status. The Commission does not have a dedicated focus on monitoring and eliminating discrimination against women embedded within its structure but addresses the issue in a cross-cutting manner in various areas of its work. As an independent national human rights institution, the Commission has a critical role in the monitoring of women's rights and must be adequately resourced and able to function independently and effectively. [...] 58. A number of concerns remain, however. The National Commission for Human Rights has deplored the fact that, although there was a significant number of cases of domestic violence reported, very few perpetrators were prosecuted and punished. Raising awareness about domestic violence is still essential, given that patriarchal attitudes and deeply rooted stereotypes regarding the role and responsibilities of women and men, as well as discriminatory practices, persist. In 2014, 3,914 victims of domestic violence were identified; 1,197 prosecutions were initiated, and 307 convictions handed down. In 502 cases, the victims opted for a mediation procedure, which is provided in the context of restorative justice as an alternative in order to avoid protracted and arduous court proceedings.

59. According to the National Commission for Human Rights, statistical data on domestic violence are collected by the national police and are made publicly available. The data are disaggregated by gender and age of the victims only. Although the gender of the perpetrators is also provided, in a separate dataset, it is not linked to the data on the victim's gender. The number of female victims of male perpetrators can therefore not be assessed. Domestic violence has been exacerbated by the economic crisis. There has been a backlash against gender equality, manifesting itself in disproportionate job losses among women in the public sector and cuts to services that women are more likely to require. The loss of socioeconomic autonomy leaves women in a more vulnerable situation, often leaving them with no option but to return to abusive partners. [...] 74. In 2016, the Committee on the Elimination of Racial Discrimination noted that austerity measures taken to address the economic crisis in Greece had had a disproportionate impact on minority groups, such as Roma, migrants, refugees and asylum seekers. The Committee also expressed its concerns regarding the decrease in budgetary allocations to public institutions that worked on combating racial discrimination, such as the National Commission for Human Rights, the Ombudsman and the labour inspectorate.
Βλ. μεταξύ άλλων Information submitted in July 2016 by the National Commission for Human Rights in relation to the implementation of the International Convention on Elimination of All Forms of Racial Discrimination in Greece, διαθέσιμο σε: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CERD/Shared%20Documents/GRC/INT_CERD_IFN_GRC_24494_E.pdf

Human Rights Council, 45th session, 14 September–2 October 2020, Agenda item 3: Promotion and protection of all human rights, civil, political, economic, social and cultural rights, including the right to development, [Written submission by the Greece: National Commission for Human Rights](#), Written Submission to the Interactive Dialogue of the United Nations Working Group on Arbitrary Detention, 15.9.2020, A/HRC/45/NI/5

GNCHR Written Submission to the UN Working Group on Arbitrary Detention on the occasion of the 45th Session of the Human Rights Council (14 September – 6 October 2020)

Introduction

The Greek National Commission for Human Rights (GNCHR) as the National Institution on Human Rights Institution of Greece and the independent advisory body to the Greek State on matters pertaining to human rights protection accredited with an A status (full compliance with the Paris Principles) by the Sub-Committee of Accreditation of the Global Alliance of National Human Rights Institutions (GANHRI), has the mission to constantly monitor developments regarding human rights protection in Greece, to inform Greek public opinion about human rights-related issues and to provide guidelines to the Greek State towards the formulation of a modern, principled policy on human rights protection.

The GNCHR would like to thank the Working Group on Arbitrary Detention for visiting Greece and holding a meeting with its representatives. The GNCHR welcomes the Working Group's Report following its recent visit to Greece, and fully concurs that, whereas progress has been made, much remains to be done, mainly in practice.

Indeed, whereas the GNCHR has welcomed the ratification by Greece of the Optional Protocol to the Convention against Torture and the designation of the Greek Ombudsman as the national preventive mechanism, the introduction of alternatives to detention into legislation and other related measures, the GNCHR still shares many of the Working Group's concerns as regards the conditions of detention in the criminal justice system, in the context of migration as well as in the social care system vis-à-vis persons with psychosocial disabilities. In particular, the GNCHR would like to raise the following points:

a. Criminal Justice

Several problems in the criminal justice system remain in place. The GNCHR took note of the reform of the Greek Criminal Code (CC) and Greek Code of Criminal Procedure (CCP). Both Codes have been adopted by Greek Law no.4637/2019. Their implementation in practice has been monitored very closely. In fact, the GNCHR has scheduled a follow-up public hearing to take place in September.

Regarding more specific matters and bearing in mind that excessively long periods of pre-trial detention are detrimental for the individual, the GNCHR reiterates its recommendations, according to which pre-trial detention must be reserved to exceptional cases and should be combined with the reduced imposition of penalties involving deprivation of liberty. The competent State authorities should take the necessary steps to ensure that pre-trial detention is only used in practice as an exceptional measure, as necessary and proportionate and in compliance with the presumption of innocence and the right to liberty. Its use should only be acceptable as a measure of last resort, in very limited circumstances.

The GNCHR concurs with the Working Group's conclusion that conditions of detention, including overcrowding, at facilities related to the criminal justice system do not generally meet international standards, which may affect a detainee's ability to participate in criminal proceedings and to present an effective defence.

Indeed, the GNCHR recalls that the Greek prison system suffers for long from structural deficiencies. Overcrowding is the most important of them. The GNCHR recognises the significant efforts made by the State, over the past years, to address the overcrowding in prisons with the adoption of Law 4322/2015 and the reforms leading to the earlier release of prisoners after completing part of their imprisonment. Indeed, the situation has improved since the total number of inmates has dropped by 20%. However, according to the most recent Council of Europe Annual Penal Statistics, it is still more than ten thousand, a critical threshold affecting the whole prison system in Greece. Serious infrastructure and staffing problems have not been sufficiently dealt with. The GNCHR has addressed this issue in its Observations on the "Strategic plan for the prison system 2018-2020", in which it has proposed the basic principles that must guide the solutions attempting to deal with the deficiencies in detention conditions and the overcrowding of prisons.

Apart from the material conditions of penitentiary facilities in Greece, which face challenges, the GNCHR reiterates that gender identity, as a specific characteristic of particular vulnerability, is often not respected by the competent authorities during detention. Indeed, according to the recordings of the Greek Transgendered Support Association (SYD), trans persons in detention or prison are often held with other persons based on their sex or in some cases they are even held in disciplinary isolation. This, inevitably, results to their additional stigmatisation, but mainly to sexual harassments, attacks and/or risk of rape. The GNCHR therefore reiterates the need for gender identity and gender diversity in general of detained persons to be respected.

The GNCHR also recalls that the Greek State should take appropriate measures to ensure fundamental legal safeguards and procedural guarantees, such as the right to legal assistance, including legal aid, as well as the right to interpretation, so that anyone who is arrested is informed in a language that he or she understands.

The Covid-19 pandemic brought about additional challenges to the situation in the penitentiary facilities. The GNCHR raised serious concerns about the effectiveness of the measures so far taken. Organizations and detention monitoring bodies have already called for measures such as decongestion of prisons, the release of some detainees and quarantine measures for infected detainees. The GNCHR, taking into account the World Health Organization's recommendations and the epidemiologists' estimate regarding the high mortality risks of the population in prisons, called upon the competent State authorities to respect the rule of law and human rights standards and take immediate measures to improve current detention conditions (minimum sanitation conditions, medical care, personal protective equipment, etc.) and work towards the decongestion of penitentiary facilities.

b. Migration

In the context of migration, the GNCHR shares the Working Group's view that the new national legal framework on international protection is more restrictive in regard to the detention of applicants compared to previous legislation. By virtue of the last amendments to the legislative framework (Greek Laws 4636/2019 and 4686/2020), the detention measure was significantly strengthened, both in law and in practice and generalized, contrary to international standards and recommendations from international and national monitoring bodies. The GNCHR has already condemned the systematic and often arbitrary practice of administrative detention of asylum seekers and third-country nationals in return procedures, stressing the importance of using alternatives to detention. Detention should not constitute the rule rather the exception. In particular, with regard to applicants for international protection belonging to a vulnerable group, families with children and unaccompanied minors, the GNCHR advocates for the complete abolition of the detention measure which disproportionately affects their rights.

More particularly, the Working Group verified that the number of children in protective custody remains high and despite the increase of accommodation places for unaccompanied minors and the support offered to them by Greek officials, children are held for prolonged periods in conditions similar to those of criminal detention, which is contrary to the provisions of the European Convention for Human Rights and the Convention on the Rights of the Child. The GNCHR has repeatedly called the Greek State to abolish any administrative or de facto detention of migrant children for reasons related to their migratory status. In this regard, the GNCHR emphasized the immediate need to terminate the deprivation of liberty of unaccompanied minors kept under the "protective custody" regime and the implementation of alternatives in accordance with the best interests' principle. Therefore, the GNCHR welcomes the prioritization of the matter by the Working Group and endorses its relevant recommendations (par. 110 c).

Moreover, the Working Group identified shortages in the provision of interpretation services and legal aid to detainees impeding the effective exercise of their right to asylum. The GNCHR attaches great importance to the full respect of procedural guarantees in all asylum procedures and has called upon the State to secure that asylum seekers in detention and third country nationals in return procedures enjoy a real, unhindered access to a lawyer, a possibility to challenge the legality of the detention order as well as effective access to health services, especially in times of Covid-19 outbreak.

c. Social Care

The GNCHR concurs that the Greek State should take additional measures in relation to the deprivation of liberty in the context of psychosocial disability and social care. It should indeed continue prioritising deinstitutionalization whenever possible, with due regard to groups with additional vulnerabilities such as minors. In this respect, the GNCHR stresses the need for a deinstitutionalization strategy to be adopted by the Greek State.

With regard to the living conditions in psychiatric establishments, the competent State authorities should take the necessary steps to ensure that a strategy is adopted to end systemic overcrowding in psychiatric units in Greece. In particular, persons who do not require in-patient psychiatric care should not be placed in such care institutions. Patients in any psychiatric establishment enjoy sufficient privacy, in particular in terms of the number of patients accommodated in each room. It is suggested that all psychiatric patients, including long-term and forensic patients, be offered a range of recreational activities, including outdoor exercise, suited to their needs. In the interest of including immobile or less mobile patients, at least some of these activities should be offered within wards accommodating them.

With regard to the application of safeguards against ill-treatment in psychiatric establishments, the competent State authorities should take the necessary steps to ensure that persons admitted to them are provided with full, clear and accurate information, in an appropriate range of languages, setting out the facility's daily routine and patients' rights, including information on legal assistance and effective and free of charge – for indigent patients – access to legal representation, review of placement (and the patients' right to challenge this), consent to treatment and complaints procedures. Patients unable to understand this information should receive appropriate assistance. Moreover, involuntary placement procedures should offer guarantees of independence, impartiality and medical confidentiality, as well as of objective medical expertise. All injuries suffered by patients should be diligently recorded and the patients concerned should be examined by a doctor. Regarding long-term patients, the law should be amended so that the periodic review of their placement is explicitly required and that such a review is undertaken in practice. The significant monitoring gap concerning the private sector institutions should be remedied in such a way that appropriate external supervisory bodies are provided with the necessary resources to make frequent and unannounced visits to all places, including private clinics, where involuntary patients are hospitalised. As a general principle, all involuntary patients should benefit from facilitated contact with the outside world. Furthermore, the competent State authorities should communicate a clear message to staff of psychiatric establishments, that any behaviour of ill-treatment is unacceptable. Proper management should ensure that all staff members working in contact with patients are properly trained in verbal de-escalation skills and authorised control and restraint techniques.

In the closing, the GNCHR would like to express its support to the work of the Working Group on Arbitrary Detention as well as its readiness to continue contributing on the basis of its mandate to the improvement of detention conditions in Greece. The GNCHR remains vigilant when it comes to safeguarding the full enjoyment without discrimination of human rights in Greece and remains at your disposal for any further information..

Βλ. μεταξύ άλλων GNCHR, [Report on the need to protect human rights while taking action against the Covid-19 pandemic and recommendations to the Greek State](#) [in Greek] (June 2020)

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

Χρηματοδότηση

Η ΕΕΔΑ χρηματοδοτείται για τις λειτουργικές της δαπάνες και τη μισθοδοσία της από τον κρατικό προϋπολογισμό. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 2 του νόμου 2667/1998, όπως ισχύει, «[ο]ι δαπάνες λειτουργίας της Επιτροπής βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Οι αναγκαίες πιστώσεις εγγράφονται κάθε έτος σε ιδιαίτερο φορέα και με ιδιαίτερους κωδικούς αριθμούς στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών. Η διάθεση των πιστώσεων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και η διενέργεια των αντίστοιχων δαπανών γίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης ως κύριο διατάκτη».

Για το έτος 2020, οι πιστώσεις που εγγράφηκαν στον ειδικό φορέα 1023-609-0000000 της ΕΕΔΑ ήταν συνολικού ύψους 189.000 ευρώ.

Κατανομή των Πόρων

Η διάθεση στην ΕΕΔΑ ξεχωριστού ειδικού φορέα με δικούς της κωδικούς αριθμούς στον κρατικό προϋπολογισμό της επιτρέπει να διαχειρίζεται τους πόρους που της διατίθενται ανάλογα με τις προτεραιότητές της. Πιο συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕΔΑ απορροφάται από τις δαπάνες για το προσωπικό της (150.000 ευρώ), ενώ οι δαπάνες για τις αποζημιώσεις των μελών μόλις αγγίζει τις 6.000 ευρώ¹.

Αναλυτικότερα, η κατανομή των πόρων της ΕΕΔΑ έχει ως ακολούθως:

Σκοπός	Ευρώ
Προσωπικό (ειδικό επιστημονικό και διοικητικό)	150.000
Αποζημιώσεις μελών	6.000
Εισφορές σε διεθνείς οργανισμούς	10.000
Λειτουργικές δαπάνες	23.000
Γενικό Σύνολο	189.000

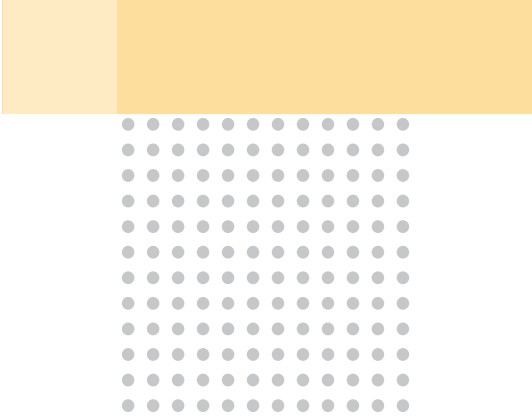
¹ Σημειώνεται ότι η πλειονότητα των μελών της ΕΕΔΑ έχουν παραιτηθεί από την αποζημίωσή τους.

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2020

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (Ε.Ε.Δ.Α.)

Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Νόμος της ΕΕΔΑ	145
Κανονισμός της ΕΕΔΑ.....	153

Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

Νόμος 2667/1998 (ΦΕΚ 281/Α΄/18.12.1998)

Διοικητική Κωδικοποίηση

Σύσταση Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 15 του Νόμου 2790/2000 (ΦΕΚ Α΄ 24/16.2.2000), 1 του ΠΔ 376/2001 (ΦΕΚ Α΄ 252/22.10.2001), 18 του Νόμου 3051/2002 (ΦΕΚ Α΄ 220/20.9.2002), 23 του Νόμου 3156/2003 (ΦΕΚ Α΄ 157/25.6.2003), 113 του Νόμου 4314/2014 (ΦΕΚ Α΄ 265/23.12.2014), 12 του Νόμου 4366/2016 (ΦΕΚ Α΄ 18/15.2.2016), δεύτερο του Νόμου 4382/2016 (ΦΕΚ Α΄ 71/20.4.2016), 38 του Νόμου 4465/2017 (ΦΕΚ Α΄ 47/4.4.2017) και 11 του Νόμου 4606/2019

Κεφάλαιο Α΄
Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Άρθρο 1
Σύσταση και αποστολή

- 1. Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- 2. Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου υπάγεται στον Πρωθυπουργό και υποστηρίζεται ως προς τη στελέχωση και την υποδομή της από τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης. Οι δαπάνες λειτουργίας της Επιτροπής βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Οι αναγκαίες πιστώσεις εγγράφονται κάθε έτος σε ιδιαίτερο φορέα και με ιδιαίτερους κωδικούς αριθμούς στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών. Η διάθεση των πιστώσεων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και η διενέργεια των αντίστοιχων δαπανών γίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης ως κύριο διατάκτη. Για το σκοπό αυτό, η

Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης παρέχει στην Επιτροπή την αναγκαία λογιστική υποστήριξη».

3. Η Επιτροπή έχει δικό της επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό. Ο Πρόεδρος της ΕΕΔΑ επιβλέπει και συντονίζει το έργο του συνόλου του προσωπικού της Επιτροπής.

4. [Καταργείται]

5. Η Επιτροπή έχει ως αποστολή :

α) Τη διαρκή παρακολούθηση αυτών των θεμάτων, τη δημόσια ενημέρωση και την προώθηση της σχετικής έρευνας.

β) Την ανταλλαγή εμπειριών σε διεθνές επίπεδο με ανάλογα όργανα διεθνών οργανισμών, όπως ο Ο.Η.Ε., το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΑΣΕ ή άλλων κρατών.

γ) Τη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής σε θέματα του αντικειμένου της.

6. Η Επιτροπή ιδίως :

α) Εξετάζει ζητήματα σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου που της θέτει η Κυβέρνηση ή η Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής ή της προτείνουν τα μέλη της ή Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

β) Υποβάλλει συστάσεις και προτάσεις, εκπονεί μελέτες, υποβάλλει εκθέσεις και γνωμοδοτεί για τη λήψη νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων που συμβάλλουν στη βελτίωση της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

γ) Αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης σε θέματα σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

δ) Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την καλλιέργεια του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος.

ε) Εκφέρει γνώμη για εκθέσεις που πρόκειται να υποβάλει η χώρα σε διεθνείς οργανισμούς για συναφή θέματα.

στ) Διατηρεί μόνιμη επικοινωνία και συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς, παρεμφερή όργανα άλλων χωρών, καθώς και εθνικές ή διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

ζ) Γνωστοποιεί δημόσια τις θέσεις της με κάθε πρόσφορο τρόπο.

η) Συντάσσει ετήσια έκθεση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

θ) Οργανώνει Κέντρο Τεκμηρίωσης για τα δικαιώματα του ανθρώπου.

ι) Εξετάζει την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις του διεθνούς δικαίου για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και εκφέρει σχετική γνώμη προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας.

ια) Παρακολουθεί και διατυπώνει γνωμοδοτήσεις προς την πολιτεία για τη μόνιμη και σταθερή ανάλυση των επιπτώσεων των μέτρων πολιτικής στα δικαιώματα του ανθρώπου και την τήρηση αξιόπιστου και αποτελεσματικού συστήματος καταγραφής περιστατικών διακρίσεων, ρατσισμού και μισαλλοδοξίας.

Άρθρο 2

Σύνθεση της Επιτροπής

1. Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα εξής μέλη :

α) Από τον Πρόεδρο της ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας.

β) Από ένα πρόσωπο οριζόμενο από τη ΓΣΕΕ, ένα πρόσωπο οριζόμενο από την ΑΔΕ-ΔΥ και ένα πρόσωπο οριζόμενο από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ).

γ) Από τέσσερα πρόσωπα οριζόμενα από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που η δράση τους καλύπτει την περιοχή των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Η Επιτροπή μπορεί, με την επιφύλαξη του άρθρου 9, να αποφασίζει τη διεύρυνσή της με τη συμμετοχή δύο επιπλέον προσώπων οριζόμενων από άλλες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

δ) Από πρόσωπα οριζόμενα από τα αναγνωρισμένα κόμματα κατά τον Κανονισμό της Βουλής. Κάθε κόμμα ορίζει ένα πρόσωπο.

ε) Τον Συνήγορο του Καταναλωτή ή τον Αναπληρωτή του.

στ) Από το Συνήγορο του Πολίτη ή τον Αναπληρωτή του.

ζ) Από ένα μέλος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που προτείνεται από τον Πρόεδρό της.

η) Από ένα μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που προτείνεται από το Πρόεδρό του.

θ) Από ένα μέλος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, που προέρχεται από τις επιστήμες της Βιολογίας, της Γενετικής ή της Ιατρικής και προτείνεται από τον Πρόεδρό της.

ι) Από δύο πρόσωπα εγνωσμένου κύρους με ειδικές γνώσεις σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που ορίζονται από τον Πρωθυπουργό.

ια) Από έναν εκπρόσωπο των Υπουργείων Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, που ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού.

ιβ) Από τρεις καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές του Δημοσίου Δικαίου ή του Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου. Κατά την πρώτη μετά τη συγκρότησή της συνεδρίαση η Επιτροπή διενεργεί κλήρωση, στην οποία μετέχουν τα εξής Τμήματα των ΑΕΙ της χώρας: α) το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, β) το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, γ) το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Θράκης, δ) το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών, ε) το Γενικό Τμήμα Δικαίου του Πάντειου Πανεπιστημίου, στ) το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πάντειου Πανεπιστημίου. Τα Τμήματα αυτά προτείνουν από έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή Δημοσίου Δικαίου ή Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου. Τα Τμήματα των ΑΕΙ υποχρεούνται να ορίσουν τον εκπρόσωπό τους εντός διμήνου από τη λήψη της πρόσκλησης της Επιτροπής.

Με απόφαση της Επιτροπής είναι δυνατόν να προστεθούν, για τις επόμενες κληρώσεις, και άλλα Τμήματα των ΑΕΙ της χώρας με όμοιο αντικείμενο. Η Επιτροπή διενεργεί έξι (6) μήνες, πριν από τη λήξη της θητείας της, κλήρωση μεταξύ των παραπάνω Τμημάτων, για την επόμενη θητεία.

ιγ) Από ένα μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

2. Οι φορείς που ορίζουν τα μέλη της Επιτροπής επιλέγουν τα κατάλληλα πρόσωπα με διαφανή τρόπο και σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες λειτουργίας τους. Για τα μέλη της Επιτροπής προβλέπονται ισάριθμοι αναπληρωτές, που ορίζονται όπως και τα τακτικά μέλη της. Ως μέλη της Επιτροπής ορίζονται πρόσωπα με αποδεδειγμένες γνώσεις και εμπειρία στο πεδίο της προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Για όλες τις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, πλην της περίπτωσης του στοιχείου ια', δεν ορίζονται ως μέλη της Επιτροπής:

α) πρόσωπα που έχουν τη βουλευτική ιδιότητα, εκτός του Προέδρου της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής,

β) μέλη της Κυβέρνησης και Υφυπουργοί, Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς, αιρετοί σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού. Επιγενόμενη απόκτηση των ιδιοτήτων αυτών επιφέρει αυτοδίκαιη απώλεια της ιδιότητας του μέλους της Επιτροπής.

β) Η παρ. 2 του άρθρου 2 του Νόμου 2667/1998, όπως αντικαθίσταται με το εδάφιο α' της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται από την αμέσως επόμενη μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου συγκρότηση της Επιτροπής.

3. α. Τα μέλη της Επιτροπής και οι αναπληρωτές τους διορίζονται με απόφαση του Πρωθυπουργού για θητεία τριών (3) ετών. Ο διορισμός των μελών ανακαλείται μόνο για ανικανότητα εκτέλεσης των καθηκόντων τους, καθώς και για αποδεδειγμένη ανεπάρκεια κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Τα μέλη της Επιτροπής εκπίπτουν αυτοδικαίως από τη θέση τους, αν εκδοθεί σε βάρος τους αμετάκλητη δικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα (Νόμος 3528/2007). Σε περίπτωση ανάκλησης ή έκπτωσης το νέο μέλος συμπληρώνει την αρξάμενη θητεία του προκατόχου του. Η θητεία των μελών παρατείνεται μέχρι τη νόμιμη συγκρότηση της Επιτροπής για την επόμενη κάθε φορά θητεία των μελών της.

β. Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων είναι δυνατόν να αντικαθίστανται με πρόταση του αρμοδίου Υπουργού για σοβαρούς υπηρεσιακούς λόγους που εμποδίζουν τη συμμετοχή τους στις εργασίες της Επιτροπής. Ο νέος εκπρόσωπος συμπληρώνει την αρξάμενη θητεία του προκατόχου του.

4. Ο απερχόμενος Πρόεδρος καλεί με έγγραφό του τα μέλη της Επιτροπής σε συνεδρίαση, προκειμένου να εκλεγεί ο Πρόεδρος, ο Α' και ο Β' Αντιπρόεδρος της. Για την εκλογή Προέδρου και Αντιπροέδρων απαιτείται η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της Επιτροπής που διαθέτουν ψήφο. Ως Πρόεδρος και Αντιπρόεδροι μπορεί να εκλεγούν μέλη που προέρχονται από τις κατηγορίες των εδαφίων β', γ', ι' και ιβ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

5. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και οι εκπρόσωποι των Υπουργείων συμμετέχουν στις εργασίες της Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου και αποχωρούν πριν τη λήψη αποφάσεως. Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων ενημερώνουν στην αρχή κάθε συνεδρίασης την Ολομέλεια ή τα Τμήματα της Επιτροπής για τα ζητήματα της αρμοδιότητάς τους.

6. Η Επιτροπή θεωρείται ότι έχει νόμιμα συγκροτηθεί εφόσον έχουν ορισθεί ένα από τα μέλη του εδαφίου β', δύο από τα μέλη του εδαφίου γ', ένα από τα μέλη του εδαφίου ιβ' και τα μέλη των εδαφίων θ' και ιγ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

7. Τα μέλη της νέας σύνθεσης της Επιτροπής ορίζονται το αργότερο δύο (2) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας της προηγούμενης.

8. Τα μέλη της Επιτροπής δεν ευθύνονται, δεν δίδονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή ψήφο που έδωσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους βάσει του παρόντος νόμου. Δίωξη επιτρέπεται κατόπιν εγκλήσεως μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση ή παραβίαση του απορρήτου.

Άρθρο 3

Ανάθεση εξειδικευμένων μελετών

1. Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης μπορεί να αναθέτει, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, με σύμβαση έργου την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για τους σκοπούς της σε επιστημονικές ομάδες εργασίας.

2. Οι ομάδες εργασίας μετά το πέρας της σχετικής μελέτης υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή, η οποία μπορεί να δημοσιοποιείται με απόφασή της.

3. Η Επιτροπή, με απόφαση της Ολομέλειας μπορεί να συνάπτει συμφωνίες συνεργασίας με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλους φορείς για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Άρθρο 4

Λειτουργία της Επιτροπής

1. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά κάθε δύο μήνες και εκτάκτως ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή αίτηση πέντε (5) τουλάχιστον μελών της. Τα μέλη προσκαλούνται από τον Πρόεδρο με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.

2. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία εφόσον : α) παρίσταται η απόλυτη πλειοψηφία των μελών της και β) μεταξύ των παρόντων μελών της περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ένας Αντιπρόεδρος.

3. Ο Πρόεδρος έχει τη διαρκή παρακολούθηση, επίβλεψη και συντονισμό των εργασιών της Επιτροπής. Την εκπροσωπεί ενώπιον κάθε αρχής, ημεδαπής ή αλλοδαπής, καθώς και ενώπιον των διεθνών οργανισμών και των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ). Όταν αυτός κωλύεται, ελλείπει ή απουσιάζει, εκπροσωπούν την ΕΕΔΑ κατά σειρά οι Αντιπρόεδροι

(Α΄ Αντιπρόεδρος, Β΄ Αντιπρόεδρος). Ο Πρόεδρος και οι δύο Αντιπρόεδροι αποτελούν το Προεδρείο της Επιτροπής, το οποίο επιλαμβάνεται των τρεχόντων και εκτάκτων θεμάτων που σχετίζονται με την αποστολή ή τη λειτουργία της Επιτροπής στο μεταξύ δύο τακτικών συνεδριάσεων της Ολομέλειας διάστημα.

4. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

5. Η Επιτροπή καλεί κατά την κρίση της σε ακρόαση πρόσωπα, τα οποία μπορεί να διευκολύνουν το έργο της με την παρουσίαση προσωπικών εμπειριών ή τη διατύπωση απόψεων σχετικών με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

6. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση των μελών της Επιτροπής, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων περί αμοιβής ή αποζημίωσης λόγω συμμετοχής σε συμβούλια και επιτροπές του δημόσιου τομέα.

7. Με απόφαση της Ολομέλειας καταρτίζεται και τροποποιείται ο Κανονισμός λειτουργίας της Επιτροπής, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με πράξη του Προέδρου της. Με τον Κανονισμό ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, η δημιουργία τμημάτων, η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των τμημάτων και των μελών, η διαδικασία κλήσης και ακρόασης των προσώπων που καλούνται και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Άρθρο 5

Ετήσια έκθεση

Η Επιτροπή υποβάλλει την ετήσια έκθεσή της στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον Πρωθυπουργό, στον Πρόεδρο της Βουλής, στους Υπουργούς, στους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Εθνικό και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στους Προέδρους των Ανωτάτων Δικαστηρίων της χώρας. Η συζήτηση της ετήσιας έκθεσης στη Βουλή γίνεται κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της.

Άρθρο 6

Συνδρομή δημοσίων υπηρεσιών

1. Στο τέλος κάθε έτους τα Υπουργεία που μετέχουν με εκπρόσωπό τους στην Επιτροπή καταθέτουν έκθεση με τις παρατηρήσεις τους για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στον τομέα ευθύνης τους.

2. Για την εκπλήρωση της αποστολής της η Επιτροπή μπορεί να ζητά από τις δημόσιες υπηρεσίες καθώς και από ιδιώτες κάθε πληροφορία, έγγραφο ή οποιοσδήποτε στοιχείο σχετίζεται με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Ο Πρόεδρος μπορεί να λαμβάνει γνώση εγγράφων και άλλων στοιχείων που χαρακτηρίζονται ως απόρρητα. Οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν το έργο της Επιτροπής.

Άρθρο 7

Επιστημονικοί Συνεργάτες

1. Συνιστώνται έξι (6) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 25 του Νόμου 1943/1991 (Α΄ 50) και του πρώτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 4 του Νόμου 3051/2002 (Α΄ 220), με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου διάρκειας τριών (3) ετών. Η σύμβαση αυτή μπορεί να ανανεωθεί μέχρι δύο (2) φορές. Η πλήρωση τριών (3) εκ των ανωτέρω θέσεων πραγματοποιείται ύστερα από δημόσια πρόσκληση της Επιτροπής για υποβολή υποψηφιοτήτων. Η επιλογή μεταξύ των υποψηφίων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2, 5 και 6 του άρθρου 19 του Νόμου 2190/1994 (Α΄ 28), όπως ισχύει, από πέντε (5) μέλη της Επιτροπής που διαθέτουν ψήφο, τα οποία ορίζονται από τον Πρόεδρό της. Οι λοιπές τρεις (3) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού καλύπτονται είτε με απόσπαση μόνιμων ή με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 14 του Νόμου 4270/2014 (Α΄ 143), εφόσον συγκεντρώνουν τα προσόντα που προβλέπονται στο εδάφιο α΄ της παρούσας είτε με μετάταξη υπαλλήλων κατηγορίας θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού με σύμβαση αορίστου χρόνου ιδιωτικού δικαίου. Η επιλογή, η απόσπαση και η μετάταξη διενεργούνται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι επιστημονικοί συνεργάτες επικουρούν την Επιτροπή, προετοιμάζοντας εισηγήσεις για θέματα που τους ανατίθενται και την ενημερώνουν για τις εργασίες των διεθνών οργανισμών και διεθνών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Επίσης τηρούν σχετικό αρχείο κειμένων και επιστημονικών μελετών.

3. Οι αποδοχές των επιστημονικών συνεργατών που προσλαμβάνονται κατά την παράγραφο 1 αυτού του άρθρου καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων περί αποδοχών ειδικού επιστημονικού προσωπικού.

4. Του επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού της Επιτροπής προΐσταται ένας εκ των μελών του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της Επιτροπής, ο οποίος ασκεί καθήκοντα Συντονιστή. Ο Συντονιστής ορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας μετά από εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής. Ο Συντονιστής επικουρεί τον Πρόεδρο της Επιτροπής στην επίβλεψη και το συντονισμό των εργασιών του διοικητικού και επιστημονικού προσωπικού της, παρίσταται στις συνεδριάσεις του Προεδρείου της Επιτροπής και παρέχει την αναγκαία ενημέρωση για την πρόοδο των εργασιών της Επιτροπής, επικουρεί από κοινού με το λοιπό επιστημονικό προσωπικό της Επιτροπής την Ολομέλεια και τα τμήματα στη λειτουργία τους και μετέχει στις εργασίες τους. Ο Συντονιστής λαμβάνει πρόσθετη αμοιβή ίση με το ποσό της περίπτωσης αζ΄ του στοιχείου α΄ της παρ. 1 του άρθρου 16 του Νόμου 4354/2015 (Α΄ 176).

Άρθρο 8

Γραμματεία της Επιτροπής

1. Συνιστώνται μία (1) οργανική θέση γραμματέα κατηγορίας ΠΕ και πέντε (5) οργανικές θέσεις γραμματειακής και τεχνικής υποστήριξης της Επιτροπής κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται μετά από εισήγηση της Ολομέλειας της Επιτροπής:

α) Η κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα κατανομή των θέσεων της παρ. 1, καθώς και τα θέματα της οργάνωσης της γραμματείας και τεχνικής υποστήριξης της Επιτροπής.

β) Η πλήρωση των θέσεων της παραγράφου 1 μπορεί να γίνει και με απόσπαση ή μετάταξη ή μετακίνηση δη μοσίων υπαλλήλων ή υπαλλήλων ΝΠΔΔ ή εργαζομένων με σύμβαση εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου στο Δημόσιο, στα ΝΠΔΔ ή σε ΝΠΙΔ οποιασδήποτε μορφής που τελούν υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του κράτους, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα και της κείμενης νομοθεσίας.

γ) Κάθε θέμα που αφορά την υπηρεσιακή κατάσταση και τις αποδοχές αυτού του προσωπικού.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται να αποσπάται ως γραμματέας της Επιτροπής υπάλληλος Υπουργείου ή ΝΠΔΔ της κατηγορίας ΠΕ, τον οποίο προτείνει ο Πρόεδρος της Επιτροπής.

4. Ως την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 1, η Επιτροπή επιτρέπεται να απασχολεί υπαλλήλους και χρησιμοποιεί τεχνική υποστήριξη που της διαθέτουν τα Υπουργεία Εξωτερικών και Δικαιοσύνης σύμφωνα με αποφάσεις των αρμόδιων Υπουργών.

Άρθρο 9

Μεταβατικές διατάξεις

1. Στην πρώτη σύνθεση της Επιτροπής εκπροσωπούνται οι εξής Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις : η Διεθνής Αμνηστία, η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες.

2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας στη σύνθεση της Επιτροπής συμμετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από τις ακόλουθες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις: τη Διεθνή Αμνηστία, της Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, την Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά «ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ», το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (Σ.Υ.Δ.), το «Φεστιβάλ Υπερηφάνειας Αθήνας – Athens Pride (Αθηνς Πράιντ)», την «Ομοφυλοφιλική και Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδας» (ΟΛΚΕ), το «COLOUR YOUTH – Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας (COLOUR YOUTH)», τις «Οικογένειες Ουράνιο Τόξο», «Hellenic Roma Action» (HEROMACT) και πρόσωπα οριζόμενα από τον Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΣΔΓ) και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Ελλήνων Ρομά (ΠΟΣΕΡ), η συμμετοχή των οποίων αποφασίστηκε κατά την από 6.2.2003 συνεδρίαση της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕΔΑ

Απόφαση αριθμ. 451/11.8.2016 (ΦΕΚ 2474/Β'/11.8.2016)

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)

Έχοντας υπόψη:

α) Την παράγραφο 7 του άρθρου 4 του Νόμου 2667/1998 «Σύσταση Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου» (ΦΕΚ 281/Α'/1998), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 12 της από 24.12.2015 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ Α' 182/24.12.2015), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Νόμου 4366/2016 (ΦΕΚ Α' 18/15.2.2016).

β) Την από 13.6.2016 απόφαση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ για την κατάρτιση νέου Κανονισμού λειτουργίας της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

γ) Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Εκδίδουμε τον Κανονισμό Λειτουργίας της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), το κείμενο του οποίου έχει ως εξής:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (ΕΕΔΑ)

1. Η ΕΕΔΑ συστήθηκε και λειτουργεί με βάση το Νόμο 2667/1998 (ΦΕΚ 281/Α'/1998), όπως ισχύει.

2. Η ΕΕΔΑ αποτελεί τον ανεξάρτητο εθνικό θεσμό προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Στις διεθνείς σχέσεις ο τίτλος «Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)» αποδίδεται ως «Greek National Commission for Human Rights (GNCHR)».

3. Η αποστολή της ΕΕΔΑ προσδιορίζεται στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 1 και στο άρθρο 3 του Νόμου 2667/1998, όπως ισχύει.

4. Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ

4.1 Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ αποτελείται από τα Μέλη που ορίζονται στο άρθρο 2 του Νόμου 2667/1998, όπως ισχύει.

4.2 Ως Μέλη της ΕΕΔΑ ορίζονται πρόσωπα με αποδεδειγμένες γνώσεις και εμπειρία στο πεδίο της προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

4.3 Τα Μέλη της νέας σύνθεσης της ΕΕΔΑ ορίζονται το αργότερο δύο μήνες πριν από τη λήξη της θητείας της προηγούμενης. Η σχετική πρόσκληση του Προέδρου για τον ορισμό των Μελών βάσει του άρθρου 2 παρ. 1 του Νόμου 2667/1998, όπως ισχύει, αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΕΕΔΑ.

4.4. Οι φορείς που ορίζουν τα Μέλη της ΕΕΔΑ επιλέγουν τα κατάλληλα πρόσωπα με διαφανή τρόπο και σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες λειτουργίας τους. Οι σχετικές αποφάσεις δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της ΕΕΔΑ.

5. Ο Πρόεδρος

5.1 Ο Πρόεδρος έχει τη διαρκή παρακολούθηση, επίβλεψη και συντονισμό των εργασιών της ΕΕΔΑ. Την εκπροσωπεί ενώπιον κάθε αρχής, ημεδαπής ή αλλοδαπής καθώς και ενώπιον των διεθνών οργανισμών, των αντιστοίχων εθνικών θεσμών για τα δικαιώματα του ανθρώπου και του ευρωπαϊκού και διεθνούς δικτύου τους, καθώς και των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ).

Όταν αυτός κωλύεται, ελλείπει ή απουσιάζει, εκπροσωπούν την ΕΕΔΑ κατά σειρά οι Αντιπρόεδροι (Α΄ Αντιπρόεδρος, Β΄ Αντιπρόεδρος).

5.2 Ο Πρόεδρος μπορεί να εξουσιοδοτήσει Μέλος της ΕΕΔΑ να τον εκπροσωπήσει, λόγω ειδικότητας, για συγκεκριμένο θέμα σε εθνικά ή διεθνή συνέδρια, διασκέψεις, συναντήσεις κλπ.

5.3 Ο Πρόεδρος συγκαλεί τις τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις της ΕΕΔΑ, προεδρεύει σε αυτές και υπογράφει, μαζί με το πρόσωπο που εκτελεί χρέη γραμματέα, τα σχετικά πρακτικά. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου τον αναπληρώνουν στα καθήκοντά του του παρόντος άρθρου, κατά σειρά ο Α΄ και ο Β΄ Αντιπρόεδρος.

5.4 Ο Πρόεδρος, ύστερα από απόφαση της ΕΕΔΑ ή με δική του πρωτοβουλία, καλεί σε ακρόαση ενώπιον της ΕΕΔΑ πρόσωπα που μπορούν να διευκολύνουν το έργο της με τη διατύπωση απόψεων σχετικών με την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ή με την παρουσίαση των προσωπικών τους εμπειριών. Η πρόσκληση γίνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

5.5 Ο Πρόεδρος συντονίζει τη λειτουργία των Τμημάτων και την εργασία του επιστημονικού προσωπικού.

5.6 Ο Πρόεδρος επιβλέπει τη λειτουργία της Γραμματείας της ΕΕΔΑ.

6. Το Προεδρείο

6.1 Το Προεδρείο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τους δύο Αντιπροέδρους.

6.2 Ο Πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων της ΕΕΔΑ, σε συνεννόηση με τους δύο Αντιπροέδρους, και ορίζει τους εισηγητές.

6.3 Το Προεδρείο επιλαμβάνεται των τρεχόντων και εκτάκτων θεμάτων που σχετίζονται με την αποστολή ή τη λειτουργία της ΕΕΔΑ στο μεταξύ δύο τακτικών συνεδριάσεων της Ολομέλειας διάστημα. Προς τον σκοπό αυτό και για τον αποτελεσματικό προγραμματισμό των εργασιών της ΕΕΔΑ, το Προεδρείο συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα. Κατά το μήνα Αύγουστο τα μέλη του Προεδρείου έχουν εναλλάξ την ευθύνη παρακολούθησης της λειτουργίας της ΕΕΔΑ. Σε κάθε συνεδρίαση της Ολομέλειας το Προεδρείο ενημερώνει για τις ως άνω δραστηριότητές του.

6.4 Το Προεδρείο συντονίζει την τυχόν έκδοση δημοσιευμάτων, περιοδικών ή μη, συνεπικουρούμενο από άλλα Μέλη της ΕΕΔΑ και από το επιστημονικό προσωπικό.

7. Η λειτουργία της ΕΕΔΑ

7.1 Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον κάθε δύο μήνες και εκτάκτως ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή αίτηση πέντε τουλάχιστον Μελών της. Η πρόσκληση γίνεται με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο. Οι προσκλήσεις σε τακτική συνεδρίαση απευθύνονται με ευθύνη του Γραμματέα στα Μέλη τουλάχιστον 8 ημέρες προ της συνεδρίασης. Για τις έκτακτες συνεδριάσεις η προθεσμία περιορίζεται στις 3 ημέρες.

7.2 Η Ολομέλεια της ΕΕΔΑ βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τουλάχιστον τα μισά συν ένα Μέλη της στη συγκεκριμένη συνεδρίαση και μεταξύ των παρόντων περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος ή ένας Αντιπρόεδρος.

7.3. Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων που αναφέρονται στο στοιχείο ια) της παρ. 1 του άρθρου 2 του Νόμου 2667/1998, όπως ισχύει, ενημερώνουν στην αρχή κάθε συνεδρίασης την Ολομέλεια ή τα Τμήματα της ΕΕΔΑ για τις εξελίξεις στο πεδίο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που αφορούν την αρμοδιότητα του Υπουργείου τους και αποχωρούν πριν από τη συζήτηση για τη λήψη των αποφάσεων.

7.4 Οι αποφάσεις της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων Μελών της που έχουν δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

7.5 Για κάθε απόφαση της Ολομέλειας καταγράφονται η πλειοψηφούσα και οι μειοψηφούσες απόψεις.

7.6 Τα πρακτικά τηρούνται με ευθύνη του Προέδρου από τον Γραμματέα της ΕΕΔΑ ή, σε περίπτωση έλλειψης ή κωλύματος του τελευταίου, από υπάλληλο της Γραμματείας. Αν η Ολομέλεια κρίνει ότι για συγκεκριμένο θέμα πρέπει να συζητήσει και αποφασίσει χωρίς την παρουσία του Γραμματέα, τα πρακτικά τηρούνται από ένα από τα Μέλη της.

7.7 Στις συνεδριάσεις παρίστανται τα τακτικά και τα αναπληρωματικά Μέλη της ΕΕΔΑ. Δικαίωμα ψήφου έχουν τα τακτικά Μέλη, και εφόσον αυτά απουσιάζουν ή κωλύονται, τα αντίστοιχα αναπληρωματικά.

7.8 Οι συνεδριάσεις της Ολομέλειας δεν είναι δημόσιες.

7.9 Η ψηφοφορία είναι φανερή εκτός από τις περιπτώσεις θεμάτων των μελών της ΕΕΔΑ που τους αφορούν προσωπικά, οπότε είναι μυστική.

7.10 Η Ολομέλεια με απόφασή της, στις αρχές κάθε εξαμήνου, καθορίζει τις θεματικές προτεραιότητές της ΕΕΔΑ τόσο για την Ολομέλεια όσο και για τα Τμήματα. Θέματα που έχουν επείγοντα χαρακτήρα ή εξαιρετική σοβαρότητα μπορούν να προστίθενται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου ή να προτάσσεται η συζήτησή τους.

7.11 Όσα θέματα τυχόν δεν περιλαμβάνονται στο αντικείμενο των Τμημάτων ανήκουν στην αρμοδιότητα της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ. Η Ολομέλεια με απόφασή της παραπέμπει σε Τμήματα την εξέταση και επεξεργασία συγκεκριμένων θεμάτων που περιλαμβάνονται στην αποστολή της.

8. Τα Τμήματα

8.1 Στο πλαίσιο της λειτουργίας της ΕΕΔΑ συνιστώνται τα παρακάτω Τμήματα:

Α) Ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων

Β) Κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων.

Γ) Εφαρμογής των δικαιωμάτων του ανθρώπου στους αλλοδαπούς.

Δ) Προώθησης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, ΜΜΕ, εκπαίδευση και άλλα μέσα)

Ε) Διεθνούς Επικοινωνίας και Συνεργασίας (επιθεώρηση εκθέσεων κατ' εφαρμογή συμβατικών υποχρεώσεων της Ελλάδας, ανταλλαγή πληροφόρησης και επικοινωνία με διεθνείς οργανισμούς, οργανώσεις κλπ.).

8.2 Σε θέματα που από τη φύση τους εμπίπτουν στη θεματική αρμοδιότητα περισσοτέρων του ενός Τμημάτων, τα Τμήματα αυτά θα συνεργάζονται.

8.3 Στα Τμήματα μετέχουν τακτικά και αναπληρωματικά Μέλη, κατ' επιλογή τους, λαμβανομένης υπόψη και της ανάγκης εξισορρόπησης της συμμετοχής τους σε αυτά.

Κάθε Μέλος μπορεί να συμμετέχει σε δύο το πολύ Τμήματα. Απαρτία υπάρχει όταν παρίστανται τουλάχιστον τα μισά συν ένα Μέλη του Τμήματος.

8.4 Στα Τμήματα που τυχόν μετέχουν ο Πρόεδρος ή οι Αντιπρόεδροι προεδρεύουν ενός συγκεκριμένου Τμήματος. Στα λοιπά Τμήματα τα Μέλη τους εκλέγουν το προεδρεύον Μέλος με σχετική πλειοψηφία. Σε όλα τα Τμήματα τα Μέλη εκλέγουν και τον αναπληρωτή του Προεδρεύοντος με σχετική πλειοψηφία. Δικαίωμα ψήφου και εκλογής έχουν τακτικά και αναπληρωματικά Μέλη που μετέχουν στο Τμήμα, με εξαίρεση τους εκπροσώπους των Υπουργείων. Η απόφαση εκλογής Προεδρεύοντος ανακαλείται από τα Μέλη του Τμήματος με απόλυτη πλειοψηφία.

8.5 Ο Προεδρεύων έχει την ευθύνη της σύγκλησης και λειτουργίας του Τμήματος, της τήρησης των πρακτικών, της επαφής με την Ολομέλεια και το Προεδρείο και της ενημέρωσής τους.

8.6 Τα Τμήματα συνεδριάζουν τακτικά τουλάχιστον μία φορά το μήνα και έκτακτα όταν το αποφασίσουν τα Μέλη τους.

8.7 Οι αποφάσεις στα Τμήματα λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών τους. Σε κάθε περίπτωση καταγράφονται οι τυχόν μειοψηφίες.

8.8 Οι αποφάσεις των Τμημάτων διαβιβάζονται στην Ολομέλεια, η οποία και παίρνει την τελική απόφαση. Αυτή αποφασίζει και τη δημοσιοποίησή τους, εφόσον το κρίνει σκόπιμο.

8.9 Οι συνεδριάσεις των Τμημάτων δεν είναι δημόσιες. Τα Τμήματα μπορούν να καλέσουν κατά την κρίση τους πρόσωπα που λόγω ειδικότητας ή πείρας μπορούν να συνεισφέρουν ουσιαστικά στην επεξεργασία συγκεκριμένου θέματος.

8.10 Το επιστημονικό προσωπικό της ΕΕΔΑ επικουρεί τα Τμήματα στη λειτουργία τους και μετέχει στις εργασίες τους.

8.11 Τα Τμήματα εκφέρουν κρίσεις για τις εθνικές εκθέσεις, που συνέταξαν άλλες υπηρεσίες σε εφαρμογή συμβατικών υποχρεώσεων της Ελλάδας και που σχετίζονται με το αντικείμενο τους, εφόσον τους ζητηθεί από το τμήμα Ε'.

8.12 Τα αναπληρωματικά Μέλη δικαιούνται την κατά το νόμο προβλεπόμενη αποζημίωση των τακτικών Μελών, εφόσον παρίστανται κατά τη συγκεκριμένη συνεδρίαση της Ολομέλειας ή των Τμημάτων.

9. Ετήσια Έκθεση

9.1 Η ΕΕΔΑ συντάσσει ετήσια Έκθεση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 του Νόμου 2667/98, όπως ισχύει.

9.2 Τα Τμήματα ενημερώνουν την Ολομέλεια για τα πεπραγμένα τους έως την 15η Ιανουαρίου κάθε έτους.

9.3 Τα Υπουργεία που μετέχουν με εκπρόσωπό τους στην ΕΕΔΑ, καταθέτουν έως τα τέλη κάθε έτους πληροφορίες και παρατηρήσεις για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στον τομέα της αρμοδιότητάς τους.

9.4 Στην Έκθεση της ΕΕΔΑ περιλαμβάνονται όλες οι συστάσεις, προτάσεις, εκθέσεις, γνωμοδοτήσεις τις οποίες αυτή ολοκλήρωσε κατά τη διάρκεια του έτους, και οι οποίες προήλθαν από θέματα που έθεσε η Κυβέρνηση, η διάσκεψη Προέδρων της Βουλής και ΜΚΟ, ή από πρωτοβουλίες της Ολομέλειας ή των Τμημάτων της ΕΕΔΑ. Στην ετήσια Έκθεση επίσης καταγράφονται οι εκτιμήσεις της ΕΕΔΑ για τη γενική κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα ή για ειδικότερα θέματα που κατά την κρίση της πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής.

9.5 Η Έκθεση, ύστερα από εισήγηση του Προεδρείου, συζητείται στην Ολομέλεια και εγκρίνεται κατ' απόλυτη πλειοψηφία. Σε αυτήν καταγράφεται και η άποψη της μειοψηφίας.

9.6 Η ΕΕΔΑ δίνει στη δημοσιότητα την ετήσια Έκθεση μετά την υποβολή της στον Πρωθυπουργό και στη Βουλή.

9.7 Η ΕΕΔΑ με την υποβολή της ετήσιας έκθεσης στη Βουλή, ζητεί τον ορισμό ημερομηνίας για τη διεξαγωγή σχετικής συζήτησης επ’ αυτής.

10. Επιστημονική και διοικητική πλαισίωση της ΕΕΔΑ

10.1 Η επιστημονική πλαισίωση της ΕΕΔΑ γίνεται από το επιστημονικό προσωπικό που επικουρεί την ΕΕΔΑ με προετοιμασία εισηγήσεων, με επιστημονικές έρευνες πάνω σε θέματα που του αναθέτει η Ολομέλεια ή τα Τμήματα, καθώς και με ενημέρωση για τις εξελίξεις των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στους διεθνείς κυβερνητικούς οργανισμούς και στις διεθνείς κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Το επιστημονικό προσωπικό οργανώνει αρχείο κειμένων και επιστημονικών μελετών και εργάζεται για την έκδοση εντύπων, περιοδικών ή μη, που θα περιέχουν τη δράση της ΕΕΔΑ και άλλη ύλη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

10.2 Σε ομάδες εργασίας μπορεί να ανατίθεται η διεξαγωγή εξειδικευμένων μελετών κατά το άρθρο 3 του Νόμου 2667/98, όπως ισχύει.

10.3 Η Γραμματεία της ΕΕΔΑ αποτελείται από ένα Γραμματέα και τρία πρόσωπα γραμματειακής και τεχνικής υποστήριξης, διοριζόμενα και αμειβόμενα κατά το άρθρο 8 του Νόμου 2667/98, όπως ισχύει. Ο Γραμματέας διευθύνει το έργο της Γραμματείας. Ο Πρόεδρος επιβλέπει τη λειτουργία της.

11. Θητεία ΕΕΔΑ και μελών της

11.1 Η θητεία των Μελών της ΕΕΔΑ είναι τριετής. Η αντικατάσταση Μέλους αποφασίζεται από την Ολομέλεια μόνο για σπουδαίο λόγο σχετικό με τη συμμετοχή του στην ΕΕΔΑ. Η Ολομέλεια αποφασίζει με μυστική ψηφοφορία σύμφωνα με τη διαδικασία των παραγράφων 7.2, 7.4., 7.8. και 7.9 του παρόντος Κανονισμού. Το νέο Μέλος συμπληρώνει την αρξάμενη θητεία του προκατόχου του.

11.2 Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων είναι δυνατόν να αντικαθίστανται με πρόταση του αρμοδίου Υπουργού για σοβαρούς υπηρεσιακούς λόγους που εμποδίζουν τη συμμετοχή τους στις εργασίες της ΕΕΔΑ. Ο νέος εκπρόσωπος συμπληρώνει την αρξάμενη θητεία του προκατόχου του.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 1 Αυγούστου 2016

Ο Πρόεδρος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ISSN: 2241-259X

